

Kommuneplanen sin handlingsdel

Budsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Formannskapet sitt framlegg

Høyringsframlegg
Frist for innspel er 10.
desember

Luster
kommune

Innhold:

Samandrag - Budsjett 2025, ØP 2025-2028.....	3
Budsjettvedtak.....	5
Investeringar i økonomiplanen	13
Planleggingsprogram.....	17
Klimabudsjett.....	22
Økonomisk utvikling i planperioden.....	33
Gebyrliste.....	36
Utvikling i befolkning	75
Kommunen sine tenesteområde	79
Politikk og administrasjon.....	79
Administrasjon	81
Politikk	85
Oppvekst og kultur.....	88
Grunnskule	90
Barnehage	94
Kultur	98
Folkehelse	101
Barnevern.....	106
Helse, omsorg og sosial	108
Sosial	110
Helse.....	112
Omsorg.....	116
Samfunn og næring	121
Landbruk	123
Næring.....	126
Plan	129
Beredskap.....	132
Kulturarv	133
Eigedom	134
Eigedom.....	136
Veg og park.....	137
Kommunale bygg	141
Utleigebustad	145
VARS.....	146
Brannførebygging	150
Investering og felleskostnader	152
Investeringsbudsjett	154
Felles inntekter og utgifter	155

Samandrag - Budsjett 2025, ØP 2025-2028

OPPSUMMERING BUDSJETTARBEIDET OG BUDSJETTINNSTILLING.

Budsjettarbeidet starta dette året med driftsanalyse og samling med kommunestyret 04. og 05.sept. Gjennomgangen synte gjennomgåande gode tenester og relativ høg ressursbruk. Kommunen er relativt bemanningsstung med mange bygg og anlegg, jf geografi og struktur. Samlinga vart avslutta med å peika på ein del fokussaker og temaplan for budsjettarbeidet.

Økonomi

Kommuneøkonomien generelt er krevjande i heile kommunenorge. Sterk kostnadsvekst dei siste åra, renteauke og utfordringar med bemanning er generelle utfordringar. Kommuneopplegget i Statsbudsjettet med innfasing av nytt inntektssystem hadde i seg fleire minusfaktorar for Luster kommune, men grunna vekst i samla kommuneopplegg og INGAR (tapskompensasjonsordninga) så kjem ein noko betre ut enn ØP-anslag frå mai synte. Dette er seinare ytterlegare forbetra med tilføring av 5 mrd til kommunesektoren der Luster sin andel er rekna til 4,2 million kroner i 2024 og framover i 2025. Denne auken er i hovudsak grunna i skattesvikt i høve tidlegare prognosar. Stortinget drøftar fortsatt kommuneopplegget for 2025...

Også i Luster kommune har økonomien stramma seg til. Gode inntekter har gitt gode resultat dei 2-3 føregåande åra. Med meir normale straumprisar er det vesentleg inntektsbortfall og me ser ubalanse i økonomien som vil gje underskot i kommunerekneskapen i 2024. Kostnadsveksten er høg med langt meir enn deflatorauke på; -bemanning/vikarutgifter på fleire område, men særskilt innan omsorg, -sterk vekst i «særomsorg» yngre, -stor auke samferdsel veg og ferje og -kapitalutgifter knyta til renteaukan. Kommunen har og stor aktivitet og engasjement innan samfunns- og næringsutvikling.

I lys av denne utviklinga er det behov for å «bremse» og vurdere tiltak som kan redusere budsjettvekst. I budsjettframlegget vert det tilrådd diverse tiltak som kan hjelpe på den situasjonen. Det vert og tilrådd å starte utgreningar som kan betre budsjettbalansen ytterlegare i øp-perioden. Det vert vist til omtale av tiltaka, jf tekst i omtale av tenesteområda...

Drift

Det er små aktivitetsendringar i den vanlege drifta i 2025. Det må pårekna krevjande arbeid med å skaffe god bemanning og oppdekking av ferie og vikarordningar. I planlegginga er det og rekna på at kommunen vil bli oppmoda om å ta mot flyktningar i 2025 og det er budsjettet med mottak av 50 personar i 2025 som i 2024. Avslutting/saldering av budsjettarbeidet har og vorte prega av auka pensjonskostnader som har utfordra og resultert i ein budsjettbalanse litt dårlegare enn målsetjinga.

Investering

Driftsbalanse heng og saman med investeringsnivå. Det er oppslutnad om å førebu ei svært stor investering med nytt helse- og omsorgssenter og økonomien må førebuast på å løfte ei slik investering. Det vert mellom anna gjort ved å auka avdrag på lånegjeld og skyve andre investeringar noko ut i tid. Denne strategien kan ev tilpassast nærrare ved neste revisjon av budsjett/øp, då vil økonomi for utbygging, tidslinjer for bygging og gevinstar i ny driftsmodell omsorg vera meir klarlagde.

Budsjettbalansen i framlegg til årsbudsjett for 2025 syner eit netto driftsresultat null ved å redusere sum avdrag med 4 million kroner frå øp-målsetjing om 50 mill. til 46 mill. dette året. Reduksjon i og flytting av investeringar gjer dette forsvarleg og med grei margin til minimumsavdraget på lånegjeld som kommunen må svare opp.

Investeringssplanar

Plan og budsjettarbeidet har og gjort vurderingar for heile økonomiplanperioden, jf at det vert tilrådd tilpassingar og utgreiingar som kan balansere budsjett i åra framover. For investeringssplanen er det gjort nokre framskrivingar for ein 10-års periode som kan gje haldepunkt på tålegrense, kva økonomien kan løfte, jf planane om ei bruttoinvestering på inntil 650 million kroner i nytt helse og omsorgssenter i siste del av denne øp-perioden.(27-29)

Kraftinntekter

Inntektssida i budsjettframlegget er usikker når det gjeld sal av konsesjonskraft. Potensialet for auka inntekter relatert til både pris og volum er til stades, men prisutviklinga på straum og volum uttak til storkunde denne hausten er negativ. Fortsatt tilbod om fastpris på konsesjonskraft, kan sikra meir føreseielege inntekter, og er argument for å tilrå vidareføring av noverande ordningar. Dette kan vere bra for vidare planlegging både i drift og investeringar. Pr framlegging av budsjettet er ikkje takstane for eigedomsskatt på kraftverka kjende, dette også eit usikkert 7-sifra beløp...

Budsjett/ØP har, i tillegg til drift og investeringar, framlegg til betalingssatsar, planleggingsprogram og klimabudsjett i eigne vedlegg som tidlegare. Satsingsområde i kommuneplanen sin samfunnsdel(KPS) og link til B/ØP er del av web. versjonen. Det vert vist til desse kapittla som støttar opp om den planlagde kommunale aktiviteten...

Budsjettvedtak

Løyvingsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskot	-224 357	-239 419	-243 409	-239 545	-237 116	-234 742
Inntekt- og formuesskatt	-154 416	-194 172	-220 768	-225 297	-225 297	-225 297
Eigedomsskatt	-72 293	-74 000	-76 500	-76 500	-76 500	-76 500
Andre generelle driftsinntekter	-101 229	-65 077	-63 152	-63 072	-62 982	-62 877
Sum generelle driftsinntekter	-552 295	-572 668	-603 829	-604 414	-601 895	-599 416
Korrigert sum løyvingar drift, netto	490 542	552 805	558 559	554 450	549 954	549 450
Avskrivningar	38 030	36 705	40 705	40 705	40 705	40 705
Sum netto driftsutgifter	528 572	589 510	599 263	595 154	590 658	590 154
Brutto driftsresultat	-23 723	16 842	-4 566	-9 260	-11 237	-9 262
Renteinntekter	-10 768	-10 850	-11 630	-11 230	-11 230	-11 230
Utbytte	-18 192	-15 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmiddel	-17 172	-10 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Renteutgifter	25 044	35 160	35 360	33 300	38 595	41 082
Avdrag på lån	38 502	49 700	46 000	50 000	50 000	50 000
Netto finansutgifter	17 413	49 010	45 730	48 070	53 365	55 852
Motpost avskrivningar	-38 030	-36 705	-40 705	-40 705	-40 705	-40 705
Netto driftsresultat	-44 339	29 147	459	-1 895	1 423	5 885
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	51 784	27 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Avsettingar til bundne driftsfond	31 954	11 212	10 374	10 374	10 374	10 374
Bruk av bundne driftsfond	-53 696	-45 552	-15 145	-25 145	-15 145	-25 145
Avsettingar til disposisjonsfond	32 665	2 324	0	7 351	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-18 366	-24 132	-7 689	-2 686	-8 653	-3 115
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	44 339	-29 147	-459	1 895	-1 423	-5 885
Framført til inndeckning i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

Løvvingsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd
Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Administrasjon	27 268	29 317	30 467	30 197	30 197	30 197
Politikk	4 064	4 598	4 991	4 587	5 091	4 587
Grunnkule	110 364	119 549	124 656	122 406	122 406	122 406
Barnehage	58 614	64 815	66 296	66 296	66 296	66 296
Kultur	21 097	22 599	23 599	22 779	22 779	22 779
Folkehelse	1 966	1 720	1 815	1 815	1 815	1 815
Barnevern	8 367	11 058	12 212	12 012	12 012	12 012
Sosial	29 213	31 738	32 491	32 491	32 491	32 491
Helse	34 420	39 734	41 509	40 529	40 529	40 529
Omsorg	174 495	190 490	199 708	198 373	198 373	198 373
Landbruk	3 868	4 651	4 791	5 091	5 091	5 091
Nærings	780	-630	-260	-160	-160	-160
Plan	4 797	6 363	6 255	6 255	6 255	6 255
Beredskap	279	280	291	291	291	291
Kulturarv	-21	112	129	129	129	129
Eigedom	3 375	4 219	4 391	4 391	4 391	4 391
Veg og park	23 794	19 613	18 762	18 762	18 762	18 762
Kommunale bygg	20 437	20 704	22 046	20 046	20 046	20 046
Utleigebustad	2 466	-1 194	-1 241	-1 241	-1 241	-1 241
VARS	-1	-5 378	-9 441	-9 441	-9 441	-9 441
Brannførebygging	9 117	9 502	9 888	9 888	9 888	9 888
Felles inntekter og utgifter	-67 954	-46 368	-43 334	-39 584	-44 584	-44 584
Byggeprosjekt - eigedom	0	0	0	0	0	0
Sum løvvinger drift, netto	470 803	527 493	550 022	545 913	541 417	540 913
Av dette:						
Avskrivninger	4 919	0	0	0	0	0
Netto renteutgifter og -inntekter	2 316	2 647	-1 080	-1 080	-1 080	-1 080
Avsetninger til bundne driftsfond	13 802	11 212	10 374	10 374	10 374	10 374
Bruk av bundne driftsfond	-38 696	-35 552	-15 145	-15 145	-15 145	-15 145
Avsetninger til disposisjonsfond	1 037	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 116	-3 620	-2 687	-2 687	-2 687	-2 687
Korrigert sum løvvinger drift, netto	490 542	552 805	558 559	554 450	549 954	549 450

Løvvingsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringar i varige driftsmidlar	104 121	215 214	106 937	81 550	248 750	233 250
Tilskot til andre sine investeringar	2 541	0	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	8 041	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum investeringsutgifter	114 704	217 214	109 937	84 550	251 750	236 250
Kompensasjon for meirverdiavgift	-9 795	-25 047	-18 187	-11 910	-45 350	-43 650
Tilskot frå andre	-3 939	-1 400	-1 000	0	0	-85 000
Sal av varige driftmiddel	-10 544	-6 000	-6 000	-6 000	-4 500	-4 500
Bruk av lån	-38 542	-157 767	-72 749	-54 640	-189 900	-91 100
Sum investeringsinntekter	-62 820	-190 214	-97 937	-72 550	-239 750	-224 250
Vidareutlån Husbanken	20 531	30 000	30 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til vidareutlån Husbanken	-20 531	-30 000	-30 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til vidareutlån Husbanken	2 944	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Mottatte avdrag på vidarelån Husbanken	-4 479	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Netto utgifter Husbanken	-1 535	0	0	0	0	0
Overføring frå drift	-51 784	-27 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Avsettingar til bundne investeringsfond	1 535	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-100	0	0	0	0	0
Bruk av ubunde investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidlegare års udekka beløp	0	0	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsettingar	-50 348	-27 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Framført til inndekning i seinare år (udekt)	0	0	0	0	0	0

Løvvingsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringar i varige driftsmidlar

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Ikke-avgiftsfinansierede investeringar							
Bustadfelt infrastruktur	113	1 000	500	0	4 500	4 500	9 500
Bustadfelt Indre Hafslo	0	12	100	2 000	0	0	2 100
Bustadfelt Bolstadmoen	0	0	500	2 500	0	0	3 000
Bustadfelt Treningsfeltet	2 046	3 113	0	0	0	0	0
Bustadfelt Marifjøra	350	447	0	0	0	0	0
Bustadfelt Salen	0	0	3 500	0	0	0	3 500
Næringsområdet	189	10 000	0	0	0	0	0
Gaupnegrandane							
Næringsområde	522	500	0	0	0	0	0
Reiarmoen - Hausamoen							
Næringsbygg	21 748	1 314	0	0	0	0	0
Gaupnegrandane							
Næringsområde Hafslo	85	515	1 000	5 000	3 000	0	9 000
Fellesløvning bygg til fordeling	2 473	3 284	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Felles inventar/utstyr til fordeling	1 051	1 700	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Utleigebustader generelt	16 600	58 033	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Hafslo omsorgssenter (bygg)	376	1 884	0	2 000	0	0	2 000
Helse og omsorgssenter	292	3 208	5 000	10 000	200 000	200 000	415 000
"Nye" Hafslo barnehage	7 925	42 234	32 000	0	0	0	32 000
Indre Hafslo oppvekstsenter	8 990	26 497	0	0	0	0	0
ATS	13	5 738	15 000	0	0	0	15 000
Friskhus, evt Kultursal	0	0	0	1 000	0	0	1 000
Gaupne barnehage	1 416	716	0	0	0	0	0
Anleggsutvikling til fordeling	4 745	3 300	3 000	4 000	4 000	4 000	15 000
Kommunal veg	118	0	1 687	0	0	0	1 687
Heggmyrane							
Kommunal veg Bruflat - Grindhaug, Svingaplassane	0	0	3 000	0	0	0	3 000
Bilar og maskiner	2 230	2 000	2 500	1 500	1 500	1 500	7 000
Turstiar	457	1 943	0	0	0	0	0
Trafikktryggingstiltak	442	853	750	750	750	750	3 000
Opprusting Gaupne sentrum	179	119	2 000	3 000	0	0	5 000
Planarbeid Gaupne sentrum	510	990	0	0	0	0	0
Sentrumsopprustning Luster	0	0	0	1 000	2 000	0	3 000
Gjerde sentrum	814	3 887	500	3 500	0	0	4 000
Toalett badeplass	0	1 250	0	0	0	0	0
Markstein							
Kommunalt toalett Vassbakken	0	0	1 000	0	0	0	1 000
Sentrumstiltak Hafslo	248	781	2 700	2 300	0	0	5 000
Bru Drægni	0	0	0	1 000	0	0	1 000
Bru Dalsdalen	123	377	0	0	0	0	0

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Bru Mjølver	0	0	0	0	1 000	0	1 000
Sentrumstiltak Solvorn	1 868	996	0	0	0	0	0
parkering kyrkja							
Infrastruktur Solvorn	0	200	2 000	0	0	0	2 000
Sentrumstiltak Solvorn	378	537	0	2 000	0	0	2 000
Infrastruktur Ornes	0	0	500	0	0	0	500
Rassikring Luster	0	1 000	0	0	0	0	0
omsorgssenter							
Veg og gatelys	2 232	1 768	1 500	0	1 500	0	3 000
Bakkingavegen, fortau	0	2 250	2 000	0	0	0	2 000
Engjadalsvegen og	3 250	4 900	0	0	0	0	0
Øyagata, fortau							
Anlegg idrett/friluftsliv	0	500	0	0	0	0	0
Tilskot kyrklege fellesråd	0	1 000	0	0	0	0	0
Lustrabadet	1 999	1 400	2 000	5 000	500	500	8 000
Molo Gaupnegrandane	599	1 401	0	0	0	0	0
Ungdomsbbase Hafslo	0	0	1 200	0	0	0	1 200
Jostedal samfunnshus	1 885	278	0	5 000	0	0	5 000
Fleirbrukshall Hafslo	40	710	0	0	0	0	0
Tele og	3 019	1 800	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
datakommunikasjon							
Veg Harastølen	0	0	0	3 000	3 000	0	6 000
Brannførebygging Ornes	38	2 149	1 000	0	0	0	1 000
Sum Ikke-avgiftsfinansierede investeringer	89 365	196 583	96 937	66 550	233 750	223 250	620 487
<hr/>							
Avgiftsfinansierede investeringer							
Vassforsyning, generelt	4 595	12 545	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Avløpstiltak	5 393	6 086	4 000	9 000	9 000	4 000	26 000
Sum Avgiftsfinansierede investeringer	9 988	18 631	10 000	15 000	15 000	10 000	50 000
Investeringar i varige driftsmidlar	99 353	215 214	106 937	81 550	248 750	233 250	670 487

2. Tilskot til andre sine investeringar

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Utleigebustader generelt	985	0	0	0	0	0	0
Tilskot kyrkjeleg fellesråd	1 200	0	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Ikkje avgiftsfinansierte investeringar	355	0	0	0	0	0	0
Tilskot til andre sine investeringar	2 541	0	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000

3. Investeringar i aksjer og andelar i selskap

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Eigenkapitalinnskot KLP	0	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Ikkje avgiftsfinansierte investeringar	1 484	0	0	0	0	0	0
Aksjekjøp	6 558	0	0	0	0	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	8 041	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000

4. Utlån av eigne midler

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Øk.plan Sum 2025- 2028
Utlån av eigne middel	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	109 936	217 214	109 937	84 550	251 750	236 250	682 487

Økonomisk oversikt drift etter § 5-6

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Rev. budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Rammetilskot	-224 357	-239 419	-243 409	-239 545	-237 116	-234 742
Skatt på inntekt og formue	-154 416	-194 172	-220 768	-225 297	-225 297	-225 297
Eigedomsskatt	-72 293	-74 000	-76 500	-76 500	-76 500	-76 500
Andre skatteinntekter	-52 982	-18 087	-18 122	-18 122	-18 122	-18 122
Andre overføringer og tilskot frå staten	-48 247	-46 990	-45 030	-44 950	-44 860	-44 755
Overføringer og tilskot frå andre	-97 815	-64 251	-61 066	-62 066	-62 066	-62 066
Brukarketalingar	-22 859	-22 072	-21 573	-21 573	-21 573	-21 573
Sals- og leigeinntekter	-119 100	-107 762	-117 542	-118 542	-118 542	-118 542
Sum driftsinntekter	-792 068	-766 753	-804 010	-806 595	-804 076	-801 597
Utgifter til løn	401 603	418 947	433 037	429 273	429 777	429 273
Sosiale utgifter	83 792	98 488	99 098	102 848	102 848	102 848
Kjøp av varer og tenester	161 566	171 608	180 250	178 975	173 975	173 975
Overføringer og tilskot til andre	83 355	57 848	46 355	45 535	45 535	45 535
Avskrivningar	38 030	36 705	40 705	40 705	40 705	40 705
Sum driftsutgifter	768 345	783 595	799 444	797 335	792 839	792 335
Brutto driftsresultat	-23 723	16 842	-4 566	-9 260	-11 237	-9 262
Renteinntekter	-10 768	-10 850	-11 630	-11 230	-11 230	-11 230
Utbytte	-18 192	-15 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Gevinst og tap på finansielle omløpsmidlar	-17 172	-10 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Renteutgifter	25 044	35 160	35 360	33 300	38 595	41 082
Avdrag på lån	38 502	49 700	46 000	50 000	50 000	50 000
Netto finansutgifter	17 413	49 010	45 730	48 070	53 365	55 852
Motpost avskrivningar	-38 030	-36 705	-40 705	-40 705	-40 705	-40 705
Netto driftsresultat	-44 339	29 147	459	-1 895	1 423	5 885
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	51 784	27 000	12 000	12 000	12 000	12 000
Avsettingar til bundne driftsfond	31 954	11 212	10 374	10 374	10 374	10 374
Bruk av bundne driftsfond	-53 696	-45 552	-15 145	-25 145	-15 145	-25 145
Avsettingar til disposisjonsfond	32 665	2 324	0	7 351	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-18 366	-24 132	-7 689	-2 686	-8 653	-3 115
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	44 339	-29 147	-459	1 895	-1 423	-5 885
Framført til inndekning i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

Oversikt over gjeld og andre vesentlige forpliktelsar § 5 -7

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
IB gjeld investeringsl ån	583 554	610 303	614 943	754 843	795 943	870 043	917 843	945 843	933 043	921 443
Avdrag	46 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Nye lån	72 749	54 640	189 900	91 100	124 100	97 800	78 000	37 200	38 400	37 200
UB	610 303	614 943	754 843	795 943	870 043	917 843	945 843	933 043	921 443	908 643
IB startlån	121 590	147 590	163 590	179 590	195 590	211 590	227 590	243 590	259 590	275 590
Avdrag startlån	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Nye startlån	30 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
UB	147 590	163 590	179 590	195 590	211 590	227 590	243 590	259 590	275 590	291 590
Sum gjeld	757 893	778 533	934 433	991 533	1 081 633	1 145 433	1 189 433	1 192 633	1 197 033	1 200 233
Utlån næringsfond et	82 000	83 000	84 000	85 000	86 000	87 000	88 000	89 000	90 000	91 000
Utlån startlån	147 590	163 590	179 590	195 590	211 590	227 590	243 590	259 590	275 590	291 590
Årlege inntekter	921 813	949 467	977 951	1 007 290	1 037 509	1 068 634	1 100 693	1 133 714	1 167 725	1 202 757
Gjeldsgrad	57,31 %	56,03 %	68,60 %	70,58 %	75,57 %	77,75 %	77,94 %	74,45 %	71,20 %	67,98 %

Tal i hele tusen

Investeringar i økonomiplanen

Investeringstabell for kommunen samla

Investeringar i økonomiplanperioden

Beløp i 1000 kr

Gruppering	Investering	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Sum i øk.plan
Bustadfelt - bustadutvikling	Bustadfelt Bolstadmoen	500	2 500	0	0	3 000
Bustadfelt - bustadutvikling	Bustadfelt Indre Hafslø	100	2 000	0	0	2 100
Bustadfelt - bustadutvikling	Bustadfelt infrastruktur	500	0	4 500	4 500	9 500
Bustadfelt - bustadutvikling	Bustadfelt Salen	3 500	0	0	0	3 500
Bustadfelt - bustadutvikling	Sal av tomter	-6 000	-6 000	-4 500	-4 500	-21 000
Sum Bustadfelt - bustadutvikling		-1 400	-1 500	0	0	-2 900
Bygg	"Nye" Hafslø barnehage	32 000	0	0	0	32 000
Bygg	ATS	15 000	0	0	0	15 000
Bygg	Hafslø omsorgssenter (bygg)	0	2 000	0	0	2 000
Bygg	Helse og omsorgssenter	5 000	10 000	200 000	115 000	330 000
Bygg	Utleigebustader generelt	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Sum Bygg		57 000	17 000	205 000	120 000	399 000
Fellesløvingar	Anleggsutvikling til fordeling	3 000	4 000	4 000	4 000	15 000
Fellesløvingar	Bilar og maskiner	2 500	1 500	1 500	1 500	7 000
Fellesløvingar	Felles inventar/utstyr til fordeling	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Fellesløvingar	Fellesløving bygg til fordeling	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Fellesløvingar	Tele og datakommunikasjon	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Fellesløvingar	Trafikktryggingstiltak	750	750	750	750	3 000
Fellesløvingar	Veg og gatelys	1 500	0	1 500	0	3 000
Sum Fellesløvingar		14 750	13 250	14 750	13 250	56 000
Kultur og fritid	Brannførebygging Ornes	1 000	0	0	0	1 000
Kultur og fritid	Friskhus, evt Kultursal	0	1 000	0	0	1 000
Kultur og fritid	Jostedal samfunnshus	0	5 000	0	0	5 000
Kultur og fritid	Kommunalt toalett Vassbakken	1 000	0	0	0	1 000
Kultur og fritid	Lustrabadet	2 000	5 000	500	500	8 000
Kultur og fritid	Tilskot kyrkjeleg fellesråd	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Kultur og fritid	Ungdomsbase Hafslø	1 200	0	0	0	1 200
Sum Kultur og fritid		6 200	12 000	1 500	1 500	21 200
næringsområde - næringsutvikling	Næringsområde Hafslø	1 000	5 000	3 000	0	9 000
Sum næringsområde - næringsutvikling		1 000	5 000	3 000	0	9 000
Sentrumsområde	Gjerde sentrum	500	3 500	0	0	4 000
Sentrumsområde	Infrastruktur Ornes	500	0	0	0	500
Sentrumsområde	Infrastruktur Solvorn	2 000	0	0	0	2 000
Sentrumsområde	Oprusting Gaupne sentrum	2 000	3 000	0	0	5 000
Sentrumsområde	Sentrumsopprustning Luster	0	1 000	2 000	0	3 000
Sentrumsområde	Sentrumstiltak Hafslø	2 700	2 300	0	0	5 000
Sentrumsområde	Sentrumstiltak Solvorn	0	2 000	0	0	2 000
Sum Sentrumsområde		7 700	11 800	2 000	0	21 500

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Gruppering	Investering	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Sum i øk.plan
Vatn og avløp	Avløpstiltak	4 000	9 000	9 000	4 000	26 000
Vatn og avløp	Vassforsyning, generelt	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Sum Vatn og avløp		10 000	15 000	15 000	10 000	50 000
Veg	Bakkingavegen, fortau	2 000	0	0	0	2 000
Veg	Bru Drægni	0	1 000	0	0	1 000
Veg	Bru Mjølver	0	0	1 000	0	1 000
Veg	Kommunal veg Bruflat - Grindhaug, Sviggaplassane	3 000	0	0	0	3 000
Veg	Kommunal veg Heggmyrane	1 687	0	0	0	1 687
Veg	Veg Harastølen	0	3 000	3 000	0	6 000
Sum Veg		6 687	4 000	4 000	0	14 687
Totalsum		101 937	76 550	245 250	144 750	568 487

Oversikt Investering og finansiering

Beløp i 1000

	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Investeringer i varige driftsmidler	106 937	81 550	248 750	233 250
Tilskudd til andres investeringer	1 000	1 000	1 000	1 000
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum finansieringsbehov	109 937	84 550	251 750	236 250
Kompensasjon for merverdiavgift	-18 187	-11 910	-45 350	-43 650
Tilskudd fra andre	-1 000	0	0	-85 000
Salg av varige driftsmidler	-6 000	-6 000	-4 500	-4 500
Bruk av lån	-72 749	-54 640	-189 900	-91 100
Videreutlån	30 000	20 000	20 000	20 000
Bruk av lån til videreutlån	-30 000	-20 000	-20 000	-20 000
Avdrag på lån til videreutlån	4 000	4 000	4 000	4 000
Mottatte avdrag på videreutlån	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Overføring fra drift	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0
Dekning av tidligere års udekkebeløp	0	0	0	0
Sum finansiering	-109 937	-84 550	-251 750	-236 250
Sum finansieringsbehov	109 937	84 550	251 750	236 250
Sum finansiering	-109 937	-84 550	-251 750	-236 250
Udekt finansiering	0	0	0	0

Investeringsplan i eit 10-års perspektiv

10-års investeringsplan

Beløp i 1000 kr

Gruppering	Investering	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Sum i øk.plan	År 2029	År 2030	År 2031	År 2032	År 2033	År 2034
Bustadfelt - bustadutvikling	Bustadfelt Bolstadmoen	500	2 500	0	0	3 000	0	0	0	0	0	0
Bustadfelt - bustadutvikling	Bustadfelt Indre Hafslo	100	2 000	0	0	2 100	0	0	0	0	0	0
Bustadfelt - bustadutvikling	Bustadfelt infrastruktur	500	0	4 500	4 500	9 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Bustadfelt - bustadutvikling	Bustadfelt Salen	3 500	0	0	0	3 500	0	0	0	0	0	0
Bustadfelt - bustadutvikling	Sal av tomter	-6 000	-6 000	-4 500	-4 500	-21 000	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Sum Bustadfelt - bustadutvikling		-1 400	-1 500	0	0	-2 900	0	0	0	0	0	0
Bygg	"Nye" Hafslo barnehage	32 000	0	0	0	32 000	0	0	0	0	0	0
Bygg	ATS	15 000	0	0	0	15 000	0	0	0	0	0	0
Bygg	Hafslo omsorgssenter (bygg)	0	2 000	0	0	2 000	1 000	20 000	7 000	0	0	0
Bygg	Helse og omsorgssenter	5 000	10 000	200 000	115 000	330 000	146 50	0	0	0	0	0
Bygg	Utleigebustader generelt	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000	5 000	5 500	5 500	5 500	5 500	5 500
Sum Bygg		57 000	17 000	205 000	120 000	399 000	152 50	0	25 500	12 500	5 500	5 500
Fellesløyingar	Anleggsutvikling til fordeling	3 000	4 000	4 000	4 000	15 000	4 000	4 500	4 500	10 000	10 000	10 000
Fellesløyingar	Bilar og maskiner	2 500	1 500	1 500	1 500	7 000	1 500	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Fellesløyingar	Felles inventar/utstyr til fordeling	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000	1 500	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Fellesløyingar	Fellesløying bygg til fordeling	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000	3 500	4 000	4 000	20 000	20 000	20 000
Fellesløyingar	Tele og datakommunikasjon	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	2 000	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
Fellesløyingar	Trafikktryggingstiltak	750	750	750	750	3 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Fellesløyingar	Veg og gatelys	1 500	0	1 500	0	3 000	1 500	0	1 500	0	1 500	0
Sum Fellesløyingar		14 750	13 250	14 750	13 250	56 000	15 000	16 000	17 500	37 500	39 000	37 500
Kultur og fritid	Brannførebygging Ornes	1 000	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0	0
Kultur og fritid	Fleirbruks Hall Hafslo	0	0	0	0	0	1 000	40 000	34 000	0	0	0
Kultur og fritid	Friskhus, evt Kultursal	0	1 000	0	0	1 000	0	20 000	30 000	0	0	0
Kultur og fritid	Jostedal samfunnshus	0	5 000	0	0	5 000	0	0	0	0	0	0
Kultur og fritid	Kommunalt toalett Vassbakken	1 000	0	0	0	1 000	0	0	0	0	0	0
Kultur og fritid	Lustrabadet	2 000	5 000	500	500	8 000	500	750	750	750	750	750
Kultur og fritid	Tilskot kyrkjeleg fellesråd	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Kultur og fritid	Ungdomsbase Hafslo	1 200	0	0	0	1 200	0	0	0	0	0	0
Sum Kultur og fritid		6 200	12 000	1 500	1 500	21 200	2 500	61 750	65 750	1 750	1 750	1 750
næringsområde - næringsutvikling	Næringsområde Hafslo	1 000	5 000	3 000	0	9 000	0	0	0	0	0	0

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Gruppering	Investering	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028	Sum i øk.plan	År 2029	År 2030	År 2031	År 2032	År 2033	År 2034
Sum												
næringsområde -	næringsutvikling	1 000	5 000	3 000	0	9 000	0	0	0	0	0	0
Sentrumsområde	Gjerde sentrum	500	3 500	0	0	4 000	0	0	0	0	0	0
Sentrumsområde	Infrastruktur Ornes	500	0	0	0	500	1 000	6 000	0	0	0	0
Sentrumsområde	Infrastruktur Solvorn	2 000	0	0	0	2 000	0	0	0	0	0	0
Sentrumsområde	Opprustning Gaupne sentrum	2 000	3 000	0	0	5 000	5 000	5 000	0	0	0	0
Sentrumsområde	Sentrumsopprustning Luster	0	1 000	2 000	0	3 000	0	0	0	0	0	0
Sentrumsområde	Sentrumstiltak Hafslo	2 700	2 300	0	0	5 000	0	0	0	0	0	0
Sentrumsområde	Sentrumstiltak Solvorn	0	2 000	0	0	2 000	0	0	0	0	0	0
Sum Sentrumsområde		7 700	11 800	2 000	0	21 500	6 000	11 000	0	0	0	0
Vatn og avløp	Avløpstiltak	4 000	9 000	9 000	4 000	26 000	4 000	7 000	4 500	4 500	4 500	4 500
Vatn og avløp	Vassforsyning, generelt	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000	6 000	9 000	6 500	6 500	6 500	6 500
Sum Vatn og avløp		10 000	15 000	15 000	10 000	50 000	10 000	16 000	11 000	11 000	11 000	11 000
Veg	Bakkingavegen, fortau	2 000	0	0	0	2 000	0	0	0	0	0	0
Veg	Bru Drægni	0	1 000	0	0	1 000	0	0	0	0	0	0
Veg	Bru Mjølver	0	0	1 000	0	1 000	0	0	0	0	0	0
Veg	Kommunal veg Heggmyrane	1 687	0	0	0	1 687	0	0	0	0	0	0
Veg	Veg Harastølen	0	3 000	3 000	0	6 000	0	0	0	0	0	0
Sum Veg		3 687	4 000	4 000	0	11 687	0	0	0	0	0	0
Totalsum		98 937	76 550	245 250	144 750	565 487	186 000	130 250	106 750	55 750	57 250	55 750

Ein har planlagt med relativt store investeringar i løpet av økonomiplanperioden. To større byggeprosjekt; ATS og nye Hafslo barnehage, vert avslutta i 2025. Utover dette, vert det lagt til grunn at investeringsplanen for dei neste åra må "haldast nede" for at det skal vera rom for å investera i nytt helse- og omsorgssenter. Andre prosjekt er utsett inntil kostnadsnivå og framdriftsplan for bygging av helse- og omsorgssenter er nærmere klarlagt. Ein må og rekna med at det vil vera nødvendig med investeringar knytt til bygg på Hafslo og i Luster, i tillegg til det gamle helsecenteret når nytt omsorgssenter står ferdig. Dette er i liten grad teke omsyn til i investeringsplanen. Spesielt dei siste tre åra i 10-årsplanen må ein rekna med auka investeringsnivå i høve framlagt investeringsplan.

Det er lagt til grunn at ein skal få 170 millionar i tilskot knytt til nytt helse- og omsorgssenter. I investeringsplanen er dei delt på 2028 og 2029. Viser til oversikt over gjeld og andre vesentlege forpliktelser §5-7 i budsjettvedtaket. Framskrivne gjeldsgrad viser at den i løpet av 5 år vil overstige måltalet på 75%.

Planleggingsprogram

Planleggingsprogrammet:

Plan	Ansvar	Politisk behandling	Off ettersyn	Oppstart	Status	Framdrift	Prioritet
KP arealdel	Plan	F-skap – utlegging off ettersyn K-styret - godkjenner	Gjennomført		Administrasjonen er i prosess med etterarbeid etter høyringa. Fleire uavklara tema og tiltak.	Vedtak før påske 25 dersom ein unngår nytt offentleg ettersyn.	Høg23 - høg
KP samfunnsdel	Plan	F-skap – utlegging off ettersyn K-styret - godkjenner		Vinter /vår 26	Starte førebuing av prosess/ lage oppstartsdocument og planprogram	Oppstartsprosessen må definere framdrift. Godkjenning av ny KPS vert lagt til nytt kommunestyre tidleg i neste kommunestyreperiode.	Middels

Del 2 – Kommunedelplaner som skal håndsamast etter plan- og bygningsloven

Plan	Ansvar	Politisk behandling	Off ettersyn	Oppstart	Status	Framdrift	Prioritet
Kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2020 – 2032	kultur	F-skap – utlegging K-styret - godkjenner			Nyleg vedteken		
Kommunedel-plan for naturmangfold	Plan/ landbruk	F-skap K-styret - godkjenner			Vedteken		
Buffersone- planen	Plan/ Verdsarv	F-skap K-styret godkjenner			Vedteken 22/23		
Kommunedel-plan mineralske råstoff – revisjon	Plan	F-skapet	Nei		Denne vert innarbeidd i arealdelen.	Føl KPA	

Del 3 – Reguleringsplanar – formalkrav om offentleg ettersyn.

Plan	Ansvar	Behandling	Plan-program	Oppstart	Status	Framdrift	Prioritet
Områdeplan - Hafslo	Plan	PFU/ F-skap til høyring K-styret godkjener	Ja	Er meldt oppstart/ plan-program vedteke	Lagt ut til offentleg ettersyn	Mål om vedtak før påske dersom ein slepp utlegging til nytt offentleg ettersyn	Høg
Fortun besøks senter med nærområde	Plan	PFU/ K-styret	Nei	Begynt drøfting om oppstart		Fokus med omsyn til infrastruktur i Fortun sett opp mot Statnett sitt arbeid med ny nettstasjon	Høg
Gaupne sentrum	Plan	PFU/ K-styret		Gjennomført	Er gjennomført gode og omfattande medverkna dsprosesser	Norconsult signaliserer ferdig planforslag ca februar 25.	Høg
Ny Revisjon/ utviding Haugåsen	Plan	PFU/ K-styret	Nei	Gjennomført	Nærmar seg ferdig planforslag	Håpar på offentleg ettersyn sluttet av 24 tidleg 25	Høg
Lundshaugen II	Plan	PFU/ K-styret	Nei	Er varsla	Forslag til løysing er utarbeidd. Har hatt noko dialog med grunneigara r..	Administrasjonen vurderer dette prosjektet som for dyrt i forhold til kva ein får att. Administrasjonen tilrår at arbeidet blir avslutta og at bustadområde på Indre Hafslo vert lokalisert i tråd med KPA.	Avklaring gjennom budsjettprøsessen vedtak av planprogram
Marheim	Plan	PFU/ K-styret	Nei	Er varsla	Tildelt Nordplan	I prosess. Kulturminneunderoskingar 23. Kulturminneundersøkingane er gjennomført. Relativt store funn og byggeområdet relativ redusert., Må her gjere ei kost/nyttevurdering før ein går vidare. Må avklarast opp mot økonomiplan.	Høg – Off Ettersyn haust 23
Nedre del av Engjadalselvi + revisjon Gaupne-grandane	Plan	PFU/ K-styret	Nei	Er varsla	Under arbeid	Plan til ettersyn med høyringsfrist i februar 24. Må samkjøyst noko med sentrumsplanen.	Høg

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Plan	Ansvar	Behandling	Plan-program	Oppstart	Status	Framdrift	Prioritet
						Statsforvaltaren har varsla mottsegn, skal i gang med dialogen.	
Flahamar-skjæret	Plan	PFU/ k-styret	Nei	Gjennomført	Nærmar seg planforslag	Plan til offentleg ettersyn ca mars 25	Middels
Ny Salen	Plan	PFU/ K-styret	Nei	Ikkje varsla	I oppstartsfasen	Oppstart i løpet av 24	Høg
Ny Revisjon resten av Sandvik nord	Plan	PFU/ K-styret	Nei	Ikkje varsla	Bedt om frå PFU	Oppstart 2025	Middels
Røneids-grandane - revisjon	Plan	PFU/ K-styret	Nei	Ikkje varsla	Ikkje begynt på	Muleg oppstart 23 Har fått utarbeidd rasrapport med omsyn til arealet mot vegen. Ser vanskeleg ut. Lagt på is, men behov for revisjon av gjeldande plan i tillegg til rasvurdering.	Mid-del
NY Revisjon Kvitevodlen	Plan	PFU/k-styret	Nei	Ikkje varsla	Fått rasrapport som viser at noko av planen er rasutsett	Administrasjonen ser for seg eit arbeid mot næringslivet før planoppstart slik at plan kan justerast mot eit prosjekt.	Middels
Ny Revisjon av delar av Beimfeltet	Plan	PFU/k-styret	Nei	Ikkje varsla		Administrasjonen ser for seg eit arbeid mot næringslivet før planoppstart slik at plan kan justerast mot eit prosjekt.	Middels
Hestnes – revisjon	Plan	PFU/ k-styret	Nei	Varsla oppstart	Jobbar med tilpassing av plan mot eksisterande situasjon	Arbeid med plandokument/ utfordringar knytt til ulovlegheit utover vinteren 24/25. Mål om plan til offentleg ettersyn sumaren 2025	Middels

Del 4 – Reguleringsplanar – prioritert som ein ser at ein kanskje må snu seg fort rundt for å gjennomføre/ reguleringsplanar som oppfølging av ny KPA

Plan	Ansvar	Grunngjerving	Prioritet
Klokkgarden pelsdyr - revisjon	Plan/ privat	Kommunen er kontakta av aktør i området om muleg omregulering. Då kommunen har ein del areal her, er dette eit muleg framtidig næringsareal knytt til Hafslo. Situasjonen er til kontinuerleg vurdering saman med andre område på Hafslo. Vert også vurdert kost/nytte opp mot utviding av næringsområdet på Galden.	Usikker
Bustadfelt Indre Hafslo	Plan	Grunna problem med Lundshaugen over tid og også Marheim, må bustadfelt på Indre Hafslo prioriterast når KPA er ferdig. Kanskje førebu noko før det.	
Revisjon Heggmyrane	Plan	Prosessane som har vore knytt til Heggmyrane kjem truleg til å medføre revisjonsarbeid. Privat planintiativ.	
Nytt bustadfelt Solvorn	Plan	Avhengig av KPA	
Parkering/ buss Solvorn	Plan	Avhengig av KPA	
Plan for tilrettelegging av nytt sprengstofflager	Plan	Må truleg handle raskt dersom ein konkluderar med at tiltaket treng reguleringsplan	Høg

Del 5 – Reguleringsplanar – private som må følgjast opp/ som er venta i 2022/ 2023

Plan	Status	Kommentar	Sannsynleg prosess vidare
Harastølen	Planinitiativ/ oppstartsmøte oktober 24	Truleg framdrift på denne no	Uavklara
FV 55 Nes - Høyheimsvik	Vestland fylkeskommune har avsett pengar til å starte arbeid med reguleringa.	Oppstartsmøte for planarbeidet 22. nov 22. Ikke motteke noko forslag, men er ein pågående prosess. Saka utsett noko grunna manglende kulturminnesyfaringar.	
Lustraporten	Oppstartsvarsel gjennomført	Plan tilpassa K-plan. Avventar innlevert plan frå konsulent Planen har vore til offentleg ettersyn og dialogmøte med Statsforvaltaren. Vart sett litt på vent, men må på nytt ettersyn. Fått ny farevurdering. Muleg ferdig før jul i 24.	Truleg planhandsaming i 2022
Skytebane Hillestadstølen	Førebuande møte	Eventuell plan kjem til å legge opp til utvidingar på Hillestadstølen Ikke noko nytt.	Usikker framdrift

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Plan	Status	Kommentar	Sannsynleg prosess vidare
Revisjon Storhaug - Turtagrø	Gjennomført handsaming av planinitiativ og oppstartsmøte	Truleg lagt på is.	Vart varsla oppstart aug 22.
Bustadfelt Eidsbakkane Skjolden	Gjennomført oppstartsmøte	Utfordringar knytt til stabilitetsvurderingar.	
Ny: Plan for næringsareal Hillestadmarki	Oppstartsmøte 17.11.22	Vedteke planinitiativ Lagt noko på is	

Del 6 – Temaplaner/ strategiar og liknande som ikkje skal handsamast etter plan- og bygningsloven

Plan	Ansvar	Behandling	Oppstart	Staus	Framdrift	Prioritet
Kommunedelplan lokale kulturhus	kultur	F-skap K-styre	Revisjon 2022	Har tidshorisont fram til 2021		Høg
Kjerneområde landbruk/ kulturlandskap	Landbruk	F-skap K-styre	2023		Grunnlag for revisjon av KPA	Middels
Friluftslivets ferdsselsårer	Plan	F-skap	2021	Er under utarbeiding	Nærmar seg høyringsutkast	Høg
Ny Bustadpolitisk grunnlagsdokument/ Bustadsosial handlingsplan	Plan/ Eigedom/ helse	F-skap/K-styre	2023	Nærmar seg ferdigstilling	Grunnlag for KPA	Høg
Plan for førebyggande arbeide i kommunen	Rådmann (Oppvekst/ Helse)	K-styre	Haust 21	Oppstartsfasen	Vedtak vår 22	Høg
Grunnlag for handsaming av næringssaker	Næring/ landbruk	F-skap K-styre anna kvart år	Vår 22	Årlig rullering		Høg
Strategi for inkludering av arbeidsinvandrarar og flyktningar	SIAF	K-styre	Vår 22	Rullering av gjeldande plan		Høg

Klimabudsjett

Om klimabudsjettet

Menneskeleg aktivitet bidreg til å endre temperaturen på jorda, ifølge FN sitt klimapanel. Bruk av fossile brennsel og avskoging er dei største kjeldene til klimagassutslepp globalt. CO₂ konsentrasjonen i atmosfæren har auka med rundt 40 prosent sidan 1750.

Temperaturauken har mange følgjer. Smelting av brear og oppvarming av vatnet i havet medførar havnivåstigning. Varmare atmosfære førar til meir ekstremær med både hetebølger, flaum og tørke. For oss i Norge gjev klimaendringa fyrst og fremst eit mildare klima med meir nedbør, styrregn og fleire stormar, men me er ikkje skjerma for dei indirekte konsekvensane av det som skjer rundt oss.

Norge har forplikta seg til å bidra i kampen mot klimaendringane gjennom Parisavtalen. Avtalen har som overordna mål å halde den globale auken i jordas snittemperatur under 2, og helst ned mot 1,5 gradar celsius. Norges mål er å kutte klimagassutsleppa med minst 55% innan 2030, samanlikna med 1990. Norge har også lovfesta bidraget til Parisavtalen gjennom klimalova.

I behandlinga av planstrategi for 2020 – 2023 hadde kommunestyret fokus på at Luster må ta sin del av arbeidet for å følgje opp Norges forpliktingar til Parisavtalen. Ved oppstart av kommuneplanen blei «Klimasmart» peikt ut som eit av Luster sine 4 satsingsområde, og kommunestyret har gjennom handsaminga av planen vedteke overordna mål for klimaarbeidet i Luster kommune.

Føremålet med klimabudsjettet i økonomiplanen er å rapportere på arbeidet og konkretisere handlinga for å nå måla. Klimabudsjettet skal synleggjere kva kommunen gjør no, og kva me må jobbe meir med for å nytte handlingsrommet best muleg.

Overordna mål for miljø:

Direkte utslepp halverast innan 2030, og betydeleg reduksjon i energibruk og forbruk av forureinande varer og tenester

- Landbruket har gode rammer og støtte frå kommunen for å klare å redusere klimagassutslepp i tråd med intensjonsavtalen med regjeringa
- Innbyggjar og næringsliv får gode høve for å velge utsleppsfree transportløysningar og redusere transportbehovet
- Det er gode høve for å gjenbruke og resirkulere i Luster, og me klarar å nytte ressursane som finns i avfall
- Gjennomgåande bevisstheit og fokus på miljøvennlig livsstil i befolkninga
- Nedgang i utslepp frå sjøfart og vekst i utsleppsfree ferdsel på fjorden
- Energibruken i privathushaldningar vert redusert og energien nyttast berekraftig sett i eit globalt perspektiv

Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga

- Klimaomstilling er eit gjennomgripande tema i styringa av kommunen
- Klimagassutsleppa og energibruken frå kommunen sin verksemd vert redusert

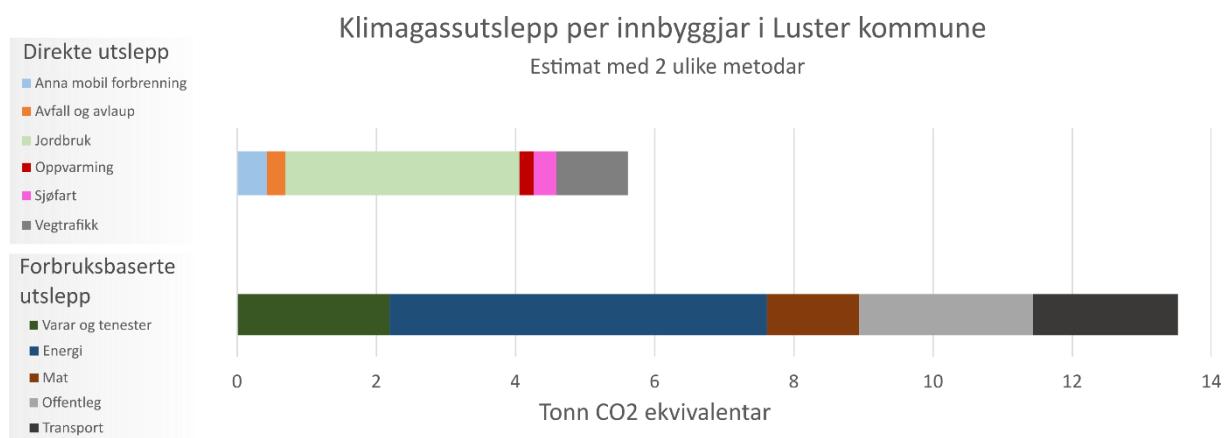
Naturområda i Luster skal ivaretakast og styrkast

- Ingen søppel i naturområder
- Naturmangfaldet i nærområde skal styrkast

Klimastatistikk

Kor store utslepp står kommunen for?

Figur 1 viser utsleppsestimat med to grunnleggande forskjellige utrekningsmetodar (2022).

Direkte utslepp er henta frå miljødirektoratet. Dette er estimat av utslepp som oppstår innafor kommunen sin geografiske avgrensing. Td. vil utsleppa frå eit cruiseskip som skal til Skjolden berre bli rekna med så lenge det er innafor kommunegrensa. Metoden med geografisk avgrensing er brukt når ein reknar på dei nasjonale utsleppsforpliktingane til FN.

Forbruksbaserte eller indirekte utslepp oppstår i ein produktkjede uavhengig av geografisk lokasjon, knytt til den som nyttar eit produkt eller ei teneste. Dette gir eit anna bilde, fordi levemåten vår ofte førar til utslepp andre stader. Til dømes blir lusteringane sine flyreiser til andre land rekna på Luster kommune med denne metoden.

For betre oversikt over direkte klimagassutslepp og utviklinga over tid, trykk på følgjande link: [Status for utslepp i Luster \(framsikt.net\)](#)

For betre innsikt i forbruksbaserte klimagassutslepp og samanlikning med andre kommunar, trykk på følgjande link: [Folkets Fotavtrykk](#)

Klimaarbeid i kommunen

Klimaleiing

Arbeid for å redusere klimagassutslepp er eit relativt nytt fokusområde for kommunane. Det er derfor viktig at ein får satt arbeidet i system med overordna mål og rutinar for rapportering og oppfølging. For å vurdere korleis Luster kommune ligg an har administrasjonen teke utgangspunkt i miljøorganisasjonen Zero sin sjekkliste for klimaleiing i kommunane. Ein oppsummering av hovudpunktene følgjer under, mens den komplette lista kan du finne på [Grunnlagsdokument for klima \(link\)](#).

Sett klimamål: Ok

- Luster kommune har hatt fokus på å innarbeide mål for klima i kommuneplanen sin samfunnsdel, og vi har utarbeida ein felles strategi for klima med Sogndal kommune. Oppfølgande oppgåver er lista i dette klimabudsjettet (vi må diskutere revisjon av handlingsprogram med Sogndal). Klima og miljøomsyn er teke inn i mal for handsaming av næringssaker.

Lag klimabudsjett: Ok

- Det har blitt laga klimabudsjett i økonomiplanen dei siste åra. Me kan jobbe meir for at dei ulike einingane skal forstå og nytte sitt handlingsrom. Zero foreslår å lage ein belønningsordning som stimulerer til klimatiltak innan ulike eininger.

Bruk eigarmakta: Ok | Beting

- Vi har utgreia muleheitene for fjordvarme i Gaupne og solceller på taka på kommunale bygg. Solceller er lite økonomi i, men likevel aktuelt grunna nye EU direktiv. Fjordvarme har bra potensiale både for kommunale og private bygg.

Investér i klimaløysningar: Ok

- Luster kommune har tidlegare flytta ein del kapital til meir berekraftige fond. Ved alle nye innskot vert det vurdert om ein skal sette dei i grønare fondsplasseringar. Luster kommune yt ekstra økonomisk medverknad til næringsprosjekt som har positiv klimaeffekt jf. grunnlag for handsaming av næringssaker. Me har litt å gå på når det kjem til å vurdere risiko i investeringar. Me har ikkje definert eit eget spydspissprosjekt på klima for kommunen, noko Zero anbefala.

Lag grøn innkjøpsstrategi: Vert arbeida med

- Innkjøp er eit av dei sterkeste verktøy kommunar har for å redusere klimagassutslepp og stimulere til omstilling i lokalsamfunnet. I forrige økonomiplan vart dette trukke fram som eit område med forbetringspotensiale. I løpet av året har det har vert fokus på klimaomsyn i innkjøpsgruppa og på å lage retningslinjer for klima i relevante innkjøp.

Kommuniser klimaløysninga: Ok

- Det er sett fokus på klima i politiske møter og innspel frå politisk hald blir teke med i arbeidet for å bli betre på klima og miljø. Temaet har blitt løfta fram gjennom planarbeid, og har fått mykje plass på dialogmøte med næringslivet i kommunen. Bruk av næringsfondet har også bidrige til å kommunisere og stimulere til tiltak rundt i kommunen.

Bygg nettverk: OK

- God dialog med næringsliv og samarbeid med Sogndal om planarbeid. Kunne vert betre samarbeid med høgskulen, og me har ikkje samarbeidsprosjekt på større klimatiltak.

Klimaarbeid i einingane

Næring og natur

Luster kommune sitt næringsarbeid tek utgangspunkt i dokumentet Grunnlag for handsaming av næringssaker, som vert revidert kvart år. For å støtte opp om klimaomstillinga i kommunen er det oppretta følgjande stønadsordningar:

- Elbil ladalar – hurtigladalar og destinasjonsladalar for reiselivet
- Solceller for næringsliv / landbruk
- Miljøsertifisering
- Reduksjon av klimagassutslepp frå bedrifters verksemد

I tillegg er det eit prinsipp jf. dokumentet at kommunen skal yte ekstra økonomisk stønad til næringssprosjekt med positiv klimaeffekt. Klimaeffekten av prosjekt vurderast i kvar enkelt sak. Klima vart i år innarbeida i malen for politisk handsaming av næringssaker. I 2024 vart det yta ekstra tilskot til Bergum anleggsteknikk fordi dei strakk seg litt ekstra når det gjeld energieffektivitet i verkstad / lager som dei søkte midlar til. Utover dette har det ikkje vert næringssaker det klima har hatt stor betydning.

Lustrabaatene, Hans Nes bygg og Iteam Gaupne har fått utbetalt tilskot for miljøsertifisering i år.

[Tidlegare næringssaker der klimaomsyn har vert av betydning \(link\).](#)

Ved førre revisjon av klimabudsjettet var det i grunnlagsdokumentet ein formulering om at det skulle oppretta eit prosjekt for å få ned klimagassutsleppa i landbruket med fokus på klimavennleg bruk av husdyrgjødsel, satsing på frukt, bær og grønt, og klimarådgiving og forvaltning. Dette er no teke ut, men stønaden til frukt og grønt er oppretthalde og det vert stilt vilkår om gjennomført klimarådgjevnad for å få innvilga rentefritt lån til driftsbygning.

Luster gav i september 2024 tilskot til eit prosjekt for å prøve ut Strandsvingel på eit prøvefelt i Fortun. Denne arten kan vere meir produktiv og er kjent for å tote tørke og flaum betre.

Regionale miljøtilskot stimulerer til å redusere klimagassutslepp i landbrukssektoren. I år har 47 stykk søkt om tilskot til klimarådgiving gjennom denne ordninga, mot 5 stykk i 2023. Det er totalt 130 søkjavarar på ordninga. I tillegg er det 29 søkjavarar på tilskotsordninga for miljøvennleg spreiing av husdyrgjødsel i

2024 (26 i 2023 og 16 i 2022). Dette gjeld nedlegging, nedfelling og spreiling av gjødsel med tilførselsslange. Tiltaka kan redusere avrenning og utslepp fra spreilinga.

Planavdelinga

Dei siste åra har det vert fokus på å:

- Kommuneplanen sin samfunnsdel - definere eige satsingsområde med mål og strategiar
- Klimabudsjett - årleg rapportering og konkretisering av klimaarbeidet i kommunen
- BAKT - felles plan for Bustad, arbeid, klima og transport med Sogndal kommune
- Integrere klima som ein del av arbeidet med arealdelen - dvs. føre arealrekneskap og gjere klimaomsyn til ein del av konsekvensvurderingane.

Målet om halvering av direkte utslepp i kommunen innan 2030 er ikkje realistisk.

Handlingsplan frå BAKT planen vart innarbeida i Klimabudsjettet i førra omgang. Vi har ikkje fått snakka med Sogndal om revisjon pt. Klima har vert eit punkt på konsekvensutgreiingane i arealdelen og det vart utarbeida klimagassberekingar for arealendringar som ein del av kunnskapsgrunnlaget for politisk behandling. Temaet har likevel fått liten plass i diskusjonen rundt arealbruken.

Vi fekk tidlegare stønad frå fylkeskommunen for å utgreie potensialet for fjordvarme og

Egedomsavdelinga

I arbeidet med ny barnehage på Hafslo har det vert lagt stor innsats i å bygge om Husmorskulen framfor å bygge nytt. Prosjektet fekk stønad av miljødirektoratet sin klimasatsordning og omfattar bruksendring/ombygging av ca. 2000 m³ betong/ murbygg og frigjering av framtidig utbyggingsareal som alternativ til bygging på dyrka mark. Det er nær 100% gjenbruk av betong i prosjektet. Reduksjon av massetransport og ombruk av eksisterande konstruksjonar gir betydeleg miljøgevinst.

Elles har det blitt tilrettelagt for vassboren varme i det nye ATS bygget under oppføring. Bakgrunn for dette til dels for å ha mulighet til å kople seg på fjordvarme dersom dette vert aktuelt. Det er også nytt betong med lågt klimafotavtrykk. Luster kommune har også starta planlegginga for eit nytt helse- og omsorgssenter. Dette prosjektet er tildelt 200 000 frå miljødirektoratet for å kartlegge utsleppsreduserande tiltak i tidleg fase.

Helse, sosial og omsorg

Det vert jobba med å skifte ut den kommunale bilparken med el-bilar.

I førra klimabudsjett var det fremja ynskje om innkjøp av sengetøy og handdukar for utleige til mindre lokale overnattingsverksemder - Idag er alternativet å vaske sjølve eller å sende tøy til vask i Florø eller Sandane. Tiltaket kan bidra til redusert reiseverksemd og muleg redusert materialbruk dersom utleigebedriftar slepp å kjøpe eige utstyr.

Strategi for Bustad, Arbeid, Klima og Transport - Handlingsplan for 2024

Vi har ikkje teke stilling til revisjon av handlingsplanen endå

Under følger **handlingsplan for 2024** for bakt strategien. Handlingsplanen har fem tiltak som følgjer opp delmåla i strategien. Samarbeidet mellom Sogndal og Luster vil skje på ulike måtar i dei ulike tiltaka, men skal alltid følgje ein grunntanke om at me kjem nærmare måloppnåinga gjennom kunnskaps- og kompetansedeling.

Strategi for Bustad, Arbeid, Klima og Transport - Handlingsplan for 2024

Under følger handlingsplan for 2024 for bakt strategien. Handlingsplanen har fem tiltak som følgjer opp delmåla i strategien. Samarbeidet mellom Sogndal og Luster vil skje på ulike måtar i dei ulike tiltaka, men skal alltid følgje ein grunntanke om at me kjem nærmare måloppnåinga gjennom kunnskaps- og kompetansedeling.

Bakgrunn:

Sogndal kommune og Luster kommune vedtok ein felles strategi for bustad, arbeid, klima og transport i juni 2023. Strategien peiker på mål og strategiar der kommunane har mykje å hente på å samarbeide om utviklinga mot eit nullutsleppsamfunn. Måla i strategien er følgjande:

Hovudmål: Styrke den felles bu- og arbeidsregionen i Sogndal og Luster med klimaomstilling som fellesnemnar.

Delmål 1: Saumlaus ferdsel basert på nullutsleppstransport.

Delmål 2: Eit arbeidsliv som fremjar grøn omstilling

Delmål 3: Sosial bustadutvikling med lågt klimafotavtrykk

Strategien skal følgjast opp med årlege handlingsplanar som syner kva tiltak kommunane skal samarbeide om for å nærme oss måla i strategien.

Strategi og vedtak på følgjande

lenke: https://innsyn.onacos.no/luster/wfinnsyn.ashx?response=journalpost_detaljer&journalpostid=1100035499&

Tiltak 1: Grøn mobilitet i distriktet - ei brukarreise

Ansvar: Samfunnsutvikling i Sogndal kommune i samarbeid med planavdelinga i Luster kommune

- Når: Vinter/vår 2024

Effektmål (henta frå BAKT)

Delmål 1: Saumlaus ferdsel basert på nullutsleppstransport

1. Fleire innbyggjarar vel utsleppsfree transportmidde
2. Utvikla digital infrastruktur som gjer det lettare å reise utsleppsfritt
3. Meir samskapning i tilnærminga til nullutsleppstransport

Resultatmål

1. Foreslå modell for bygdesykkelordning
2. Foreslå tiltak som gjer kollektivtilbodet meir attraktivt
3. Identifisere moglege plattformsløysingar

Kvifor er dette viktig?

- Vegtrafikk er ein av dei største utsleppssektorane i begge kommunane, med personbilar og tunge køyretøy som dei største utsleppskjeldene.

Kva skal me gjere?

- Nyttar tenestedesign for å læra meir om innbyggjarane sine brukarreiser innan mobilitet distriktet slik at me treff brukarbehova til innbyggjarane våre når tenestene skal forbetrast. Løysingane me har i dag viser seg å vere lite attraktive. Innsikt frå arbeidet med tidlegare transportprosjekt viser eit moglegheitsrom for å få fleire til å nytta mobilitetsløysingar over lengre strekningar. Kommunane skal utforske modellar for el-sykkelordninga i distriktet, me vil sjå på kva som skal til for å gjera kollektivtilbodet meir attraktivt, og me vil sjå på korleis digitale løysingar for ein samla mobilitetsordning bør sjå ut.

Finansiering

- Eigeninnsats + innvilga klimasatsmidlar.

Tiltak 2: Felles erklæring om klimakrav ved anskaffingar

Ansvar: Rådgjevar for klimavenlege anskaffingar i Sogndal kommune

- Når? 2024

Effektmål (henta frå BAKT)

Delmål 2: Eit arbeidsliv som fremjar grøn omstilling

1. Utvikle grøn kompetanse i arbeidslivet
2. Utvikle sirkulære og berekraftige innovasjonar
3. Klimakrav i samhandlinga med næringsliv og landbruk
4. Samarbeid om å redusere klimarisikoen i samfunnet

Resultatmål

- Utforme ei eller fleire felles erklæringer om klimakrav ved anskaffing saman med så mange kommunar som mogleg i Vestland.
- Vere ein forutsigbar og tydeleg bestillar til næringslivet.

Kvifor er dette viktig?

- Den største muskelen som kommunar kan bruke for å redusere klimagassutslepp er innkjøpsmuskelen. Samstundes kan strenge klimakrav ved innkjøp hjå enkeltkommunar virke ekskluderande på mange bedrifter. For kommunane sin del kan kostnadane opplevast uforholdsmessig høge dersom lågutsleppsløysingane i den aktuelle tilbydarbransjen ikkje er standard. Dersom mange kommunar går saman får tilbydarbransjane eit større incentiv til å gjere lågutsleppsløysingane til den nye standarden. Oppsida for kommunane i tillegg til at utsleppa vert redusert er at innkjøpskostnadene truleg held seg lågare dersom fleire kommunar stiller same krava.

Kva skal me gjere?

- Me må identifisere anskaffingstypar som kan eigne seg for felles erklæring om klimakrav. Dette kan gjerast ved å kartlegge utsleppa som følgjer med ulike typar innkjøp, kartlegge moglegheitene for lågutsleppsløysingar og ha dialog med næringar/bransjar som er typiske tilbydarar for kommunane. Når dette er kartlagt og moglege tilbydarbransjar er identifisert må kommunar og fylkeskommunar samordne ei eventuell felles erklæring på politisk nivå.

Finansiering

- Eigeninnsats + innvilga klimasatsmidlar

Tiltak 3: Biohub Sogn

Ansvar: Sogn Næring

- Når? 2024

Effektmål (henta frå BAKT)

Delmål 2: Stimulere til utvikling av grøn kompetanse i arbeidslivet

1. Eit arbeidsliv som fremjar grøn omstilling
2. Bidra til utvikling av sirkulære og berekraftige innovasjonar
3. Me skal samarbeide om å redusere klimarisikoene i samfunnet

Resultatmål

- Gjennomføre materialstraumskartlegging
- Identifisert satsingsområde for vidareutvikling av Biohub Sogn
- Ta ein rolle som Biohub i Grøn region Vestland

Kvifor er dette viktig?

- Grøn omstilling i næringslivet i Sogn vil for det første redusere utsleppa frå bedriftene sjølv, men eit like viktig bidrag kan vere korleis dei biologiske ressursane me har tilgang til i regionen kan bidra til utsleppsreduksjon hjå andre eller nye næringar. Ein biohubsatsing kan auke farten på radikale endringar som må gjerast for å møte morgondagens krav. Med eit grønt verdigrunnlag og framtidsretta kompetansebehov kan me også skapa meir attraktive arbeidsplassar.

Kva skal me gjere?

- Gjennom Sirkulær bio hub Sogn skal kommunane og næringslivet over fleire år utvikle eit kompetent fagmiljø på sirkulærøkonomi og bioteknologi. Me skal utvikle nye sirkulære verdikjeder basert på fullstendig innsikt i materialstraumar og livsløpsanalyser som gir grunnlag for nye grøne forretningsmodellar og arbeidsplassar.

Finansiering

- Eigeninnsats og innvilga klimasatsmidlar, i første fase.

Tiltak 4: Arealrekneskap i planforvaltninga

Ansvar: Planavdelingane i Luster kommune i samarbeid med planavdelinga i Sogndal kommune

- Når? 2024

Effektmål (henta frå BAKT)

Delmål 1: Saumlaus ferdsel basert på nullutsleppstransport

1. Satse på utvikling av fysisk infrastruktur som legg til rette for nullutslepp
2. Ha ein kunnskapsbasert tilnærming til nullutsleppstransport

Delmål 3: Sosial bustadutvikling med lågt klimafotavtrykk

1. Utvikle grøn og strategisk kompetanse om bustadutvikling i kommunane
2. Tettare sentrumsutvikling med eit grønt og variert innhald
3. Redusere klimarisikoene for eksisterande og ny bygningsmasse

Resultatmål

- Utarbeide ein felles metodikk for arealrekneskap i planarbeid
- Innføre metoden i arealplanarbeidet i kommunane

Kvifor er dette viktig?

- Nedbygging av natur vert sett som den største trugselen mot artsmangfaldet og kan medføre klimagassutslepp frå vegetasjon og jord. Ein oversikt over kva klima- og naturverdiar som vert omdiagonert i plansaker er naudsynt for å kunne gjøre opplyste val og vurdere alternative strategiar. Overordna mynde har stort fokus på dette no. Arealrekneskap er krevjande og det er avgrensa med rettleiring. Difor vil det vere nyttig å få til eit samarbeid på dette området.

Kva skal me gjere?

- Bli einige om innhaldet i arealrekneskapet
- Vurdere verktøy
- Teste arealrekneskapet i plansak
- Innføre metoden i arealplanarbeidet i kommunane

Finansiering

Eigeninnsats

Tiltak 5: Aktiv og heilskapleg communal bustadpolitikk

Ansvar: Samfunnsplanlegging i Sogndal kommune i samarbeid med planavdeling i Luster kommune

Når: 2024

Effektmål (henta frå BAKT)

Delmål 3: Sosial bustadutvikling med lågt klimafotavtrykk

1. Utvikle grøn og strategisk kompetanse om bustadutvikling i kommunane
2. Tettare sentrumsutvikling med eit grønt og variert innhald
3. Sosial bustadutvikling gjennom samarbeid og kontakt på tvers
4. Minimere energiforbruket gjennom effektivisering og omstilling
5. Redusere klimarisikoene for eksisterande og ny bygningsmasse

Resultatmål

- Auke kompetansen i kommunane om korleis me kan integrere sosiale omsyn med klima-, areal- og transportomsyn i bustadpolitikken.
- Auka kunnskap om bustadbehova til innbyggjarane og kommunale sosialbustader i kommunane.
- Lage eksempestsamling for korleis kommunane kan fortette og samstundes sikre bustad med kvalitet for alle.
- Betre det strategiske samarbeidet mellom kommunane og andre aktørar for å løyse utfordringa med bustad for alle i fortetta sentrumsområde.

Kvifor er dette viktig?

- Framtidig bustadbygging må få eit lågare klimafotavtrykk ved å minimere nedbygging av karbonbinande arealtypar, redusere utsleppa frå bustadoppvarming i den europeiske kraftmarknaden, minimere bruk av bil i kvarldagen og unngå utsleppsdrivande byggemåter. Samstundes må dette skje på ein måte som ikkje aukar sosiale skilnader i bustadmarknaden. Klimavenlege bustadprosjekt som også bryt ned sosiale skilnader er vanskeleg, men ønskjeleg, og krev ny kunnskap og kompetanse for å få det til.

Kva skal me gjere?

- Kommunane skal få meir djuptgåande kunnskap om kva bukvalitetar ulike innbyggjarar har i ulike livssituasjonar. Me skal også kartlegge behova for kommunale bustader og den tredje bustadsektoren i framtida. Me skal auke kompetansen hjå kommunane og utbyggjarane om utvikling av sosiale og miljøvennlege bustader i tettstadene. Til dømes ønskjer me meir kunnskap om korleis ulike typar bustader har ekskluderande eller inkluderande verknad på innbyggjarane, kva bustadformer som kan gi vanskelegstilte innbyggjarar og barnefamiliar innpass i bustadmarknaden i sentrumsområda, korleis fortetting kan skape meir miljøvennlege bustadbygging, klimatilpassing og ein sosial bustadpolitikk, og korleis transformasjon av bygningar og sentrumsareal kan skape nytt liv og nye moglegheiter for stadutvikling. Kommunen skal hente erfaringar frå andre kommunar og private utbyggjarar om bruk av kommunale styringsverktøy som kan legge til rette for variert sosial og klimavenleg bustadbygging gjennom samarbeid, utbyggingspolitikk og strategisk bruk av kommunale eigedomar.

Finansiering:

- Eigeninnsats og fylkeskommunalt tilskot

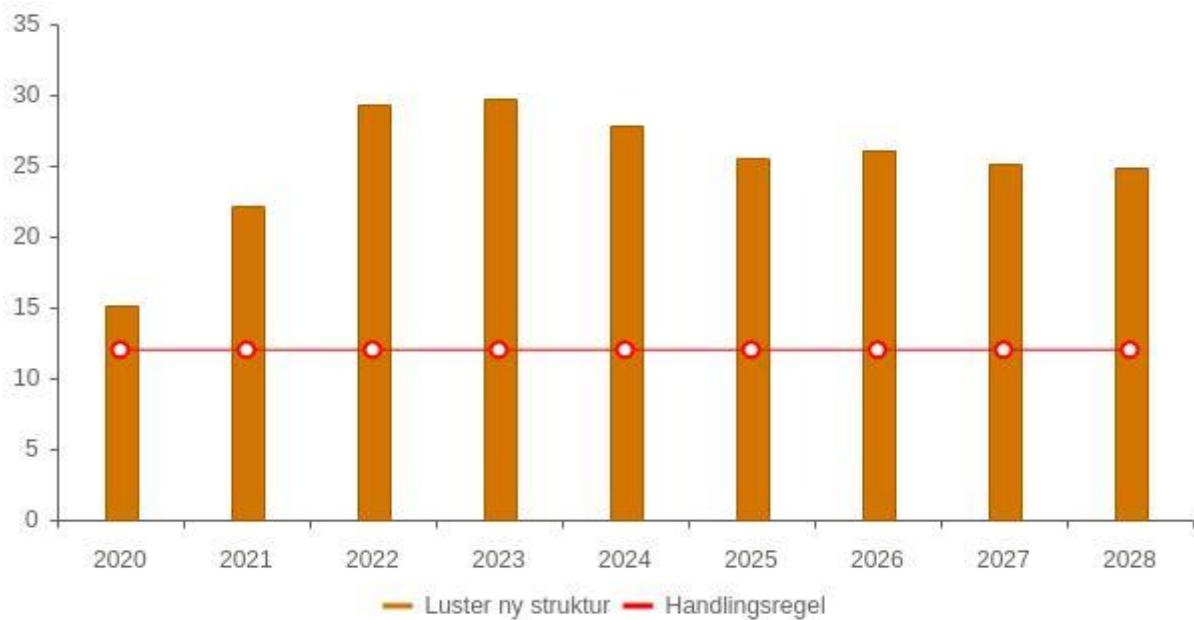
Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

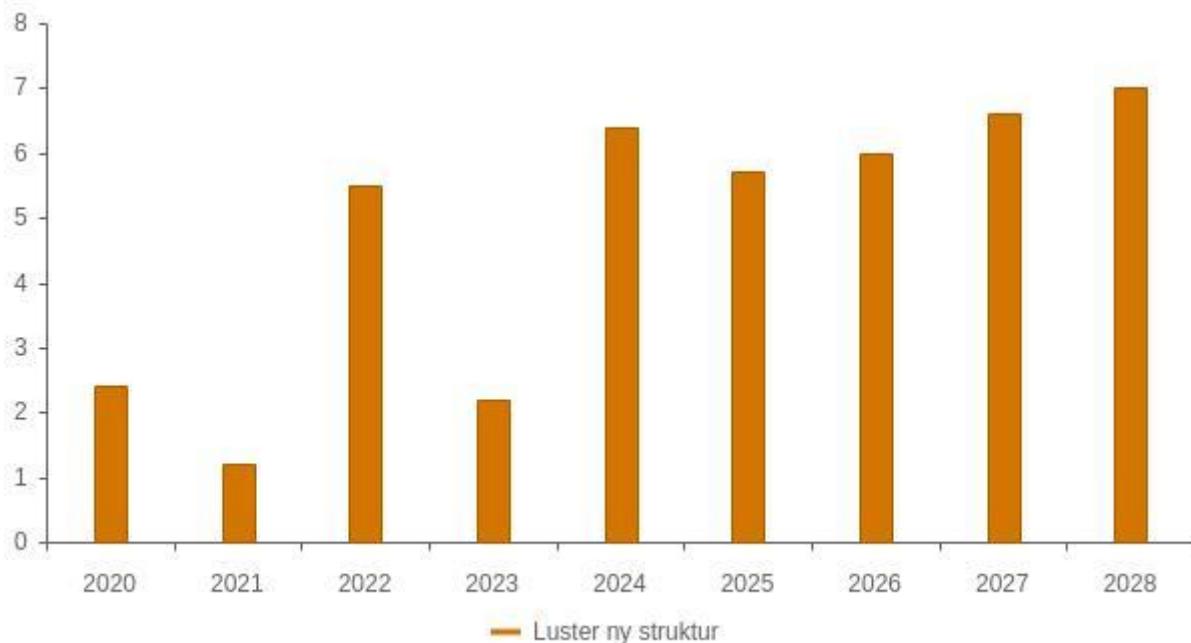
Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Luster ny struktur	4,2 %	12,5 %	11,6 %	5,6 %	-3,8 %	-0,1 %	0,2 %	-0,2 %	-0,7 %
Handlingsregel	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Dispositionsfond i % av brutto driftsinntekter

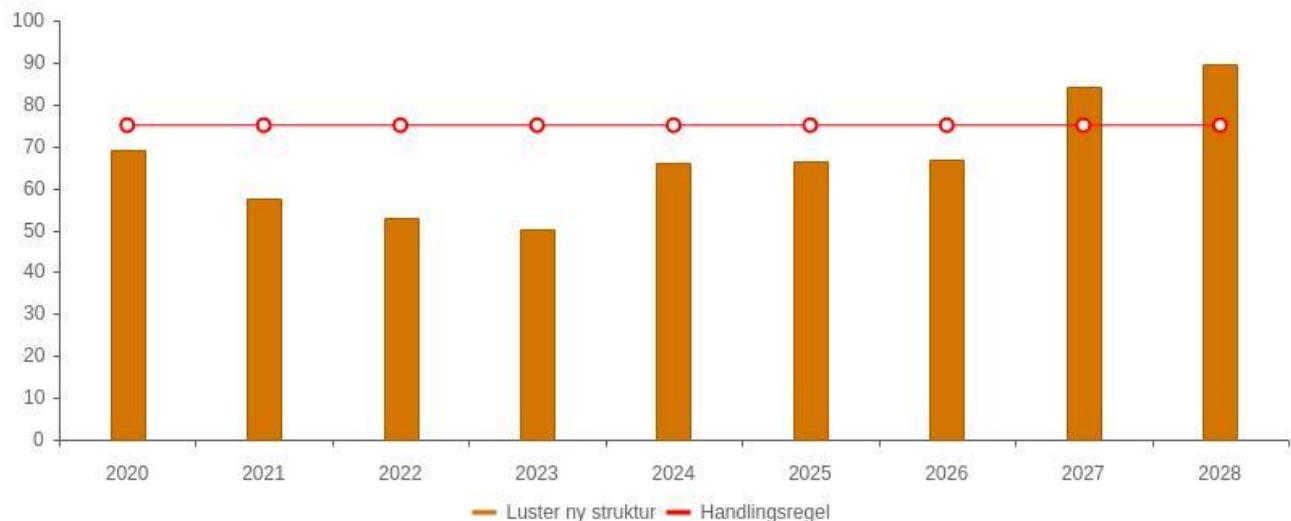
Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Luster ny struktur	15,2 %	22,1 %	29,3 %	29,7 %	27,8 %	25,6 %	26,1 %	25,1 %	24,8 %
Handlingsregel	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Luster ny struktur	2,4 %	1,2 %	5,5 %	2,2 %	6,4 %	5,7 %	6,0 %	6,6 %	7,0 %

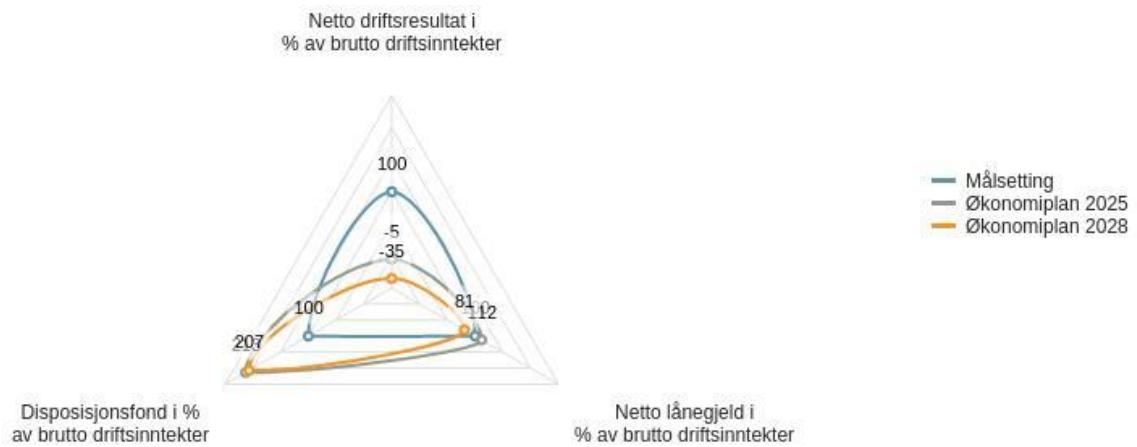
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	KOSTRA 2022	KOSTRA 2023	Budsjett 2024	Økplan 2025	Økplan 2026	Økplan 2027	Økplan 2028
Luster ny struktur	69,1 %	57,7 %	53,1 %	50,2 %	66,0 %	66,3 %	66,6 %	84,2 %	89,6 %
Handlingsregel	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %	75,0 %

Kommunaløkonomisk bærekraft (KØB)

Grafen viser avviket mellom vedtekte mål for dei tre viktigaste finansielle indikatorane som skal bidra til kommunaløkonomisk bærekraft (KØB). Verdiene i trekanten er relative, og målet er rekna om til 100 for alle dei tre indikatorane. Verdi under 100 indikerer behov for ytterlegare tilpassing for å nå målsettinga.

Verkelege verdiar

Indikatornavn	Målsetting	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2028
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	2,0 %	-0,1 %	-0,7 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	75,0 %	66,3 %	89,6 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	12,0 %	25,6 %	24,8 %

Relative verdiar

Indikatornavn	Målsetting	Økonomiplan 2025	Økonomiplan 2028
Netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter	100,0 %	-5,0 %	-35,0 %
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	100,0 %	112,0 %	81,0 %
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	100,0 %	213,0 %	207,0 %

Gebyrliste

Innleiing

Årsbudsjettet skal fastsetja betalingssatsar kvart år.

Reguleringa vert vurdert i høve satsar fastsett nasjonalt, (t.d. fleire i kommuneopplegget i Statsbudsjettet), regelverk t.d. sjølvkostvurderingar, løns-/prisutvikling samt kommunale vurderingar.

For løn og pris er utviklinga prognosert i statsbudsjettet:

- lønnsvekst =4,6 %
- prisvekst =3,5 %
- deflator =4,1 %
- KPI frå sept. 2023 til sept. 2024 = 3 %.

For mange satsar er det nasjonalt regelverk og i nokre samanhengar maks-satsar:

- Barnehage; makspris redusert til 1500 kr frå august 2024, redusert foreldrebetaling til låginntektsfamiliar og gratis kjernetid for definerte grupper
- SFO; gratis 12 t tilbod til 1 - 3 klasse, redusert foreldrebetaling til låginntektsfamiliar, 1-4 trinn.
- Omsorg; maks-pris på «heimehjelp», gradert etter inntektsnivå i hht folketrygda.
- Husleige kommunale bustader; Endring av husleige, fornying av løpande avtalar kan maksimalt regulerast med kpi siste året. (2023-24= 3 %)
- Sjølvkostregelverk; For ein del tenester innan teknisk område gjeld regelverk om sjølvkostoppdekking. Renovasjon skal ha sjølvkost. Vatn, avløp, slam, byggesak, oppmåling, feiring kan ha sjølvkost.

Når det gjeld «reine» kommunale gebyr og betalingssatsar så vert det sett hen mot kompensasjon av kostnadsveksten. (pris-lønn-deflator)

For nokre gebyr nyttar me statlege satsar som vert vedteke i desember. Det kan derfor verta nokre mindre endringar. I desse tilfella er det informert om i merknadsfeltet.

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Betalingsatsar							Gebyrheftet er utarbeidd basert på føringane ovanfor.

Administrasjon

Kopiar mm

Kommunen tilbyr tenester innan:

- Kopiering – eksterne dokument
- Kopiar/plott av kart m.m.
- Laminering

Tilbodet er prisa til inndecking av kostnadane. (Uprenta vedlegg/fullstendig prisliste på heimesida.)
Enkel kopiering av kommunale saksdokument, og innsyn er utan kostnader.

Gebry	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kommunal vigsel	Kr	0/1300*	0/1300*				Uendra til 2025

*

Kommunen sine eigne innbyggjarar og personar som ikkje er busette i Noreg får gratis vigsle på rådhuset i opningstida (lovfesta).

Brudepar som er heimehøyrande i andre kommunar i landet, får vigsle på rådhuset innanfor opningstida til kroner 1 300,-

Dersom det vert avtalt vigsle på andre tidspunkt eller andre stader i kommunen, må brudeparet betale meirkostnaden kommunen har (medgått tid og reise).

Oppvekst

Betalingsatsar barnehage 2025

Stortinget vedtok å redusera maksprisen i barnehagane frå 3.000 til 1.500 kroner (i utkantkommunar) per månad frå 1. august 2024.

Barnehage - Foreldrebetaling og matpengar 2025:

Plass	01.01.2025 - 31.12.2025	Kostpengar 2024	Kostpengar 2025*
100 % plass	1500,-	365,-	380,-
80 % plass	1350,-	315,-	330,-
60 % plass	1200,-	265,-	280,-
Dagsats	300,-	30,-	32,-

*Kostpengar er auka med 3,5 % samanlikna med 2024 samt avrunding til nærmeste tiar.

Dagsats er ikkje auka.

Redusert foreldrebetaling

Eiga forskrift regulerer ordningane. I følgje forskrift er det hushaldet si samla skattepliktige kapital- og personinntekt det skal takast omsyn til ved utrekning av foreldrebetaling, og det er det etablert søknadsopplegg for.

Søskensmoderasjon barnehage:

- Barn 1 etter regulativ
- Barn 2 får 30 % moderasjon
- Barn 3 gratis

Lokal ordning med søskens-moderasjon på tvers av barnehage og SFO vart oppheva frå og med 1. august 2024

SFO tilbod 2025

Prinsipp for prisfastsettjing:

- Inndeling i fire hovudkategoriar (100 – 75 – 50 – 25) for å ha ei oversiktleg prisliste. Innafor kvar kategori er det ein viss variasjon, dvs. spenn i timetal, grunna ulike opningstider mellom dei ulike skulane. Prisane er auka med 3,5 % samanlikna med 2024.
- Prisane er auka med minimum 3,5 %.
- Matpengar er justert med 3,5 %, runda opp til nærmeste 5 eller 10 kroner.
- Dagsats sommar-SFO vert sett til kr 300 også for 2025
- Det vert gjeve eit frådrag for timer med leksehjelp. I 2025 er frådraget kr 29 per time, ei justering med 1 kr samanlikna med 2024.

SFO - oversikt timer og prisar per eining 2025

Plass	Foreldrebetaling 2025, 4. trinn	Foreldrebetaling 2025, 1. - 3. trinn
100 %	2970	1190
75 %	2260	260
50 %	1650	0
25 %	890	0

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Eining	Plass	Variant	Prisar 4. trinn	Prisar 1. - 3. trinn,	Kostpris 2025
Gaupne skule	100	Alle morgenar og ettermiddagar	2970	1190	190
<i>Morgen:</i> <i>07.15 – 09.00</i>	50	Alle morgenar	1650	0	0
<i>Ettermiddag:</i> <i>14.00 – 16.00</i>	50	Alle ettermiddagar	1650	0	190
	50	Tre dagar ei veke / to dagar neste veke	1650	0	100
Hafslo barne- og ungdomsskule	100	Alle morgenar og ettermiddagar	2970	1190	190
<i>Morgen:</i> <i>07.30 – 08.30</i>	75	Alle ettermiddagar	2260	260	190
<i>Ettermiddag:</i> <i>13.20 – 16.30</i> <i>13.05 – 16.30 (fredag)</i>	50	Tre faste ettermiddagar	1650	0	145
	25	Alle morgenar	890	0	0
Indre Hafslo oppvekstsenter	100	Alle morgenar og ettermiddagar	2970	1190	190
<i>Morgen:</i> <i>07.30 – 09.00</i>	75	Alle ettermiddagar	2260	260	190
<i>Ettermiddag:</i> <i>13.55 – 16.30 (mån og fre)</i> <i>15.00 – 16.30 (tys og tor)</i> <i>11.30 – 16.30 (ons)</i>	50	Kombinasjon ettermiddags- og morgenøkter halv plass	1650	0	100
	25	Alle morgenar	890	0	0
Jostedal oppvekstsenter	100	Alle morgenar og ettermiddagar	2970	1190	190
<i>Morgen:</i> <i>07.00 – 09.00</i>	50	Alle ettermiddagar	1650	0	190
<i>Ettermiddag:</i> <i>13.45 – 16.15 (mån og fre)</i> <i>14.45 – 16.15 (tys og tor)</i> <i>12.45 – 16.15 (ons)</i>	50	Fire ettermiddagar og ei morgenøkt	1650	0	145
	50	Alle morgenar	1650	0	0

Luster oppvekstsenter	100	Alle morgenar og ettermiddagar	2970	1190	190
<i>Morgen: 07.00 – 08.30</i>	75	Alle ettermiddagar	2260	260	190
<i>Ettermiddag: 13.20 – 16.00 (mån, tys, fre) 12.20 – 16.00 (onsdag) 14.20 – 16.00 (fredag)</i>	50	To dagar ei veke og ein ettermiddag	2260	0	100
	50	Tre dagar ei veke / to dagar neste veke	1650	0	100
	25	Alle morgenar	890	0	0
Skjolden oppvekstsenter	100	Alle morgenar og ettermiddagar	2970	1190	190
<i>Morgen: 07.00 – 08.30</i>	75	Alle ettermiddagar	2260	260	100
<i>Ettermiddag: 13.30 – 16.00 11.15 – 16.00 (onsdag)</i>	50	Tre ettermiddagar og to morgenar	1650	0	100
	25	Alle morgenar	890	0	0
Solvorn oppvekstsenter	100	Alle morgenar og ettermiddagar	2970	1190	190
<i>Morgen: 07.30 – 08.30</i>	75	Alle ettermiddagar	2260	260	190
<i>Ettermiddag: 13.15 – 16.30</i>	50	Tre dagar ei veke / to dagar neste veke	1650	0	100
	50	Tre ettermiddagar	1650	0	100
	25	Alle morgenar	890	0	0
Veitastrond oppvekstsenter	75	Alle ettermiddagar	2970	0	190
<i>Morgen: 07.00 – 09.00</i>	50	Fire ettermiddagar	1650	0	145
<i>Ettermiddag: 13.50 – 15.45 (Mån – fre)</i>	50	Tre ettermiddagar og to morgenar	1650	0	100
	50	Tre ettermiddagar	1650	0	100
	25	Alle morgenar	890	0	0

Etter 01.08.24 gjeld nasjonale ordningar for moderasjon SFO

- Gratis SFO for elevar med særskilte behov på 5.–7. trinn
- 12 timer gratis SFO for elevar på 1., 2. og 3. trinn

Tilpassa lokal ordning til den nasjonale ordninga: (frå 01.01.24.)

- Inntektsavhengig ordning med redusert foreldrebetaling i SFO for husholdningar med elever på 1.-4. trinn. Ordningen sikrar at ingen familiar skal bruke meir enn maksimalt **fem prosent** (nasjonal ordning er 6 prosent.) av inntekta si til å betale for ein SFO-plass. Gjeldande frå 01.01.2024

Søskenmoderasjon: (frå 01.08.24.)

1. Barn 1 etter regulativ.
2. Barn 2 får 30 % moderasjon.
3. Barn 3 får 50 % moderasjon.

Lokal ordning med søsken-moderasjon på tvers av barnehage og SFO vart oppheva frå og med 1. august 2024

Foreldrebetaling SFO

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
100 % plass	kr/mnd	2 872,00	2 970,00	98,00	3,41% 	Alle
25 % plass	Kr/mnd	860,00	890,00	30,00	3,49% 	Hafslo - Solvorn - Luster - Indre Hafslo - Skjolden - Veitastrand
50 % plass	Kr/mnd	1 598,00	1 650,00	52,00	3,25% 	Alle
75 % plass	Kr/mnd	2 188,00	2 260,00	72,00	3,29% 	Hafslo - Solvorn - Luster - Skjolden - Indre Hafslo
Dagsats sommar-SFO	Kr/dag	300,00	300,00	0,00	0,00% 	Gaupne - Hafslo
Frådrag leksehjelp	Kr	28,00	29,00	1,00	3,57% 	

100 % plass

2023: Pris 1. og 2. trinn: 1060,- til 1396,- Matpengar: 170,- 2024:Pris 1. og 2. trinn: 1150,- Matpengar:180,-

50 % plass

2023: Matpengar kr 85,- eller 127,50 (avhengig av tal ettermiddagar) 2024: Matpengar kr 90,- eller 135,- (avhengig av tal ettermiddagar)

75 % plass

2023: Pris 1. og 2. trinn: 205,- til 577,- Matpengare: 170,- 2024: Pris 1. og 2. trinn: 250,- Matpengar 180,-

Foreldrebetaling barnehage

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
60 % plass	kr/mnd	2 100,00	1 200,00	-900,00	-42,86% 	
80 % plass	kr/mnd	2 700,00	1 350,00	-1 350,00	-50,00% 	
Dagsats	kr/dag	300,00	300,00	0,00	0,00% 	Uendra til 2025
Heil plass	kr/mnd	3 000,00	1 500,00	-1 500,00	-50,00% 	
Matpengar - 60 % plass	kr/mnd	265,00	280,00	15,00	5,66% 	
Matpengar - 80 % plass	kr/mnd	315,00	330,00	15,00	4,76% 	
Matpengar - Dagsats	kr/dag	30,00	32,00	2,00	6,67% 	
Matpengar - Heil plass	kr/mnd	365,00	380,00	15,00	4,11% 	

60 % plass

Frå 1.august 2024 gjekk prisen ned til 1050

80 % plass

Frå 1.august 2024 gjekk prisen ned til 1350

Heil plass

Frå 1.august 2024 gjekk prisen ned til 1500

Helse

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Etablerarprøva for serveringsløyve	Kr	400,00	400,00	0,00	0,00%	↙	

Helsesenter

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Brystpumper elektrisk, utlån	Kr	546,00	568,00	22,00	4,03%	↗	
Enuresealarm	Kr	493,00	513,00	20,00	4,06%	↗	

Ambulerande skjenkeløyve med meir

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
				kr			
Ambulerende skjenkeløyve	Kr	450,00	450,00	0,00	0,00%	↙	Pr. løve/arrangement. Uendra i 2025
Kunnskapsprøva for salsløyve alkohol	Kr	400,00	400,00	0,00	0,00%	↙	Følgjer nasjonale føringer
Kunnskapsprøva for skjenkeløyve	Kr	400,00	400,00	0,00	0,00%	↙	Følgjer nasjonale føringer

Kunnskapsprøva for salsløyve alkohol

Jmf. Alkoholforskrifta §5-6 og §5-4

Kunnskapsprøva for skjenkeløyve

Jmf. Alkoholforskrifta §5-6 og §5-4

Omsorgstenesta

ATS

Prisar vert regulert/skal regulerast med deflator 4,1 %.
(uprenta vedlegg/fullstendig prisliste på heimesida).

Omsorgsbustader og omsorgsplassar

- Regulering av husleigesatsane følgjer husleigelova og er avgrensa til indeks, endring i KPI, med 1 mnd varsel dvs. 3 % frå sep-23 til sep-24.
- Betalingssatsane for alle bustader er inkl VAR (vatn, avløp, renovasjon). For omsorgsplassane er også straum inkludert i husleiga.
- I omsorgsplassane er ein avskoren frå høve til å ordne mat sjølve. Matabonnement er difor rabattert. Rabatten utgjer 1400 kr pr. person pr. månad (18,9%).
- Alle leigetakrar kan søkja om bustønad etter gjeldande reglar.
- I husleigesummen ved eldresentra og omsorgsplassane inngår Get-abonnement og internett.

Kommunale bustader, husleige

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bustader psykiatri	Kr	7 035,00	7 245,00	210,00	2,99%	↑	utan get og internett
Gaupne - Tvingeborgneset 5B (nr. 4)	Kr	7 035,00	7 245,00	210,00	2,99%	↑	Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5C (nr.3)	Kr	7 035,00	7 245,00	210,00	2,99%	↑	Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5D (nr. 6)	Kr	7 035,00	7 245,00	210,00	2,99%	↑	Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5E (nr. 5)	Kr	7 035,00	7 245,00	210,00	2,99%	↑	Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5F (nr. 2)	Kr	7 035,00	7 245,00	210,00	2,99%	↑	Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5G (nr. 1)	Kr	7 035,00	7 245,00	210,00	2,99%	↑	Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Grandmo busenter (Nye + dei med butid over 2,5 år)	Kr	7 213,00	7 430,00	217,00	3,01%	↑	Anlegg er renovert/ nybygt. Tilsaman 12 bueiningar. Av dette 185 for Get-ab og internett.
Husleige Grandmo bustader (løpende avtalar)	Kr	7 213,00	7 430,00	217,00	3,01%	↑	Av dette 185 for get- abonnement og internett

Bustader psykiatri

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Tvingeborgneset 5B (nr. 4)

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Tvingeborgneset 5C (nr.3)

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Tvingeborgneset 5D (nr. 6)

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Tvingeborgneset 5E (nr. 5)

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Tvingeborgneset 5F (nr. 2)

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Tvingeborgneset 5G (nr. 1)

indeksauke sept-sept 3 %

Grandmo busenter (Nye + dei med butid over 2,5 år)

indeksauke sept-sept 3 %

Husleige Grandmo bustader (løpende avtalar)

indeksauke sept-sept 3 %

Omsorgsbustad

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Husleige husvære med 1 bebuar	Kr	7 213,00	7 430,00	217,00	3,01%	Av dette kr 185 for Get- abonnement og internett.
Husleige husvære med 2 bebuar	Kr	8 778,00	9 041,00	263,00	3,00%	Av dette kr 185 for Get- abonnement og internett.

Husleige husvære med 1 bebuar

indeksauke sept-sept 3 %

Husleige husvære med 2 bebuar

indeksauke sept-sept 3 %

Heimehjelp

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Inntil 3 G (238057-372084)	Kr	237,00	247,00	10,00	4,22% 	Tak pr mnd 2 470,- (inntil 10t/mnd) (1G = kr 124 028,- pr. 1.5.2024)
Inntil 4 G (372085-496112)	Kr	269,00	280,00	11,00	4,09% 	Tak pr mnd 2 800,- (inntil 10t/mnd) (1G = kr 124 028,- pr. 1.5.2024)
Over 4 G (frå 496 113,-)	Kr	313,00	326,00	13,00	4,15% 	Kun timepris (Brukarar med inntekt over 4G betalar berre timesats) (1G = kr 124 028,- pr. 1.5.2024)
Under 2 G (0 – 237240)	Kr	230,00	240,00	10,00	4,35% 	Tak pr mnd 240,- (1G = kr 124 028,- pr. 1.5.2024). Sats vedtakast sentralt i des.

Inntil 3 G (238057-372084)

Grunnlag for utrekning av inntekt vert henta frå skattelista for 2023. Tenesta vert fakturert etter vedtak med forfall den 20. i den månaden tenesta vert gjeven. Abonnement/tildelt teneste gjeld til brukar seier opp tenesta.

Under 2 G (0 – 237240)

Grunnlag for utrekning av inntekt vert henta frå skattelista for 2023. Tenesta vert fakturert etter vedtak med forfall den 20. i den månaden tenesta vert gjeven. Abonnement/tildelt teneste gjeld til brukar seier opp tenesta.

Institusjon

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Dag-/nattoppthalld	Kr	110,00	110,00	0,00	0,00% 	Nasjonalt regelverk (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)
Dagtildemte, Hafslø	Kr	110,00	110,00	0,00	0,00% 	Nasjonalt regelverk (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)
Korttidsoppthalld	Kr	193,00	193,00	0,00	0,00% 	Nasjonalt regelverk (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)
Korttidsoppthalld over 60 døgn pr. kalenderår	Kr	0,00	0,00	0,00	0,00% 	Pris som langtids opphalld (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)
Langtidsoppthalld	Kr					Jmf eiga forskrift Kurdøgnpris 101 100,- pr. månad (Nasjonalt regelverk) (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)

Dag-/nattoppthalde

Staten sine satsar, endrast i des

Dagtilbod demente, Hafslø

Staten sine satsar, endrast i des

Korttidsopphald

Staten sine satsar, endrast i des

Korttidsopphald over 60 døgn pr. kalenderår

Staten sine satsar, endrast i des

Omsorgsplass

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Husleige omsorgsplassar med heildøgns tenester inkl. 4 måltid	Kr	12 062,00	13 479,00	1 417,00	11,75%	↗	I summen inngår: matabonnement kr 6 000, Husleige 7245, get+i.nett 185, bosposar og toalettpapir 49
Mellombels omsorgsplass	Kr/døgn	395,00	442,00	47,00	11,90%	↗	Inntil ein månad

Husleige omsorgsplassar med heildøgns tenester inkl. 4 måltid

indeksauke sept-sept 3 %

Tryggleiksalarm

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Digital tryggleiksalarm (intern løysing)	Kr	124,00	129,00	5,00	4,03%	↗	Tenesta er i utgangspunktet definert som eit sørvestilbod.
Leige pr.mnd (eksternt inkl. abonnement)	Kr	360,00	375,00	15,00	4,17%	↗	Tenesta er i utgangspunktet definert som eit sørvestilbod.
Monteringsavgift	Kr	793,00	826,00	33,00	4,16%	↗	Tenesta er i utgangspunktet definert som eit sørvestilbod.

Vask av tøy

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Omsorgsplass - Privattøy	Kr	323,00	336,00	13,00	4,02%	↗	Pris per måned
Omsorgsplass - Tekstilar (handkle, sengetøy m.m.)	Kr	323,00	336,00	13,00	4,02%	↗	Pris per måned

Kjøp av mat

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
For bebuarar i omsorgsbustad - Frukost	Kr	44,00	46,00	2,00	4,55% 	
For bebuarar i omsorgsbustad - Kvelds	Kr	44,00	46,00	2,00	4,55% 	
For bebuarar i omsorgsbustad - Mellommåltid	Kr	44,00	46,00	2,00	4,55% 	Gjeld Gaupne og Hafslø
For bebuarar i omsorgsbustad - Middag m/dessert	Kr	102,00	106,00	4,00	3,92% 	
For bebuarar i omsorgsbustad - Råvarepris på middag tildelt som helsehjelp - inntekt under 2 G	Kr	71,00	74,00	3,00	4,23% 	
For heimebuande - Gryterett / Betasuppe	Kr	73,00	76,00	3,00	4,11% 	
For heimebuande - Havre- og semulegrynsgraut	Kr	26,00	27,00	1,00	3,85% 	
For heimebuande - Risengrynsgraut	Kr	63,00	66,00	3,00	4,76% 	
For heimebuande - Standard middag	Kr	78,00	81,00	3,00	3,85% 	
For heimebuande - Standard suppe/dessert	Kr	31,00	32,00	1,00	3,23% 	

For bebuarar i omsorgsbustad - Frukost

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod. Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleiksalarm og matombringing vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektskjerming inn, dvs.: Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For bebuarar i omsorgsbustad - Kvelds

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod. Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleiksalarm og matombringing vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektskjerming inn, dvs.: Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For bebuarar i omsorgsbustad - Mellommåltid

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod. Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleiksalarm og matombringing vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektskjerming inn, dvs.:

Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For bebuarar i omsorgsbustad - Middag m/dessert

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod.

Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleksalarm og matombringning vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektskjerming inn, dvs.:

Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For bebuarar i omsorgsbustad - Råvarepris på middag tildelt som helsehjelp - inntekt under 2 G

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod.

Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleksalarm og matombringning vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektskjerming inn, dvs.:

Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For heimebuande - Standard middag

Tilbod til eldre/funksjonshemma som ikkje er i stand til å lage mat sjølv. Tildeling av tenesta skjer etter søknad. Heimebuande kan velje middag ut frå eiga menyliste. Prisliste vert utlevert og ligg på Luster kommune si heimeside. Middag vert fakturert etterskotsvis pr. månad.

For heimebuande - Standard suppe/dessert

Tilbod til eldre/funksjonshemma som ikkje er i stand til å lage mat sjølv. Tildeling av tenesta skjer etter søknad. Heimebuande kan velje middag ut frå eiga menyliste. Prisliste vert utlevert og ligg på Luster kommune si heimeside. Middag vert fakturert etterskotsvis pr. månad.

Nedvask

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Nedvask av privat bustad	Kr/time	600,00	625,00	25,00	4,17%	↗	Avgrensa til rom som til dagleg er i bruk, i samband med oppstart av heimehjelp. Gjeld kun for personar som ikkje har nære pårørande til å hjelpe seg.
Omsorgsbustader med eit og to soverom, Gaupne, Hafslo og Luster	Kr	2 612,00	2 719,00	107,00	4,10%	↗	
Omsorgsplass - Gaupne og Hafslo	Kr	1 567,00	1 631,00	64,00	4,08%	↗	
Små omsorgsbustader ved Gaupne eldresenter (den nyaste fløyen)	Kr	2 090,00	2 176,00	86,00	4,11%	↗	

Eigedom

- Husleige pr. månad
- Husleige er inkludert kommunale eigedomsavgifter, VAR og forsikring.
- Husleige er eks straum

Satsane aukar med 3 % f.o.m. 1.1.2025

Kommunale bustader, husleige

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i Trendpil %	Merknad
Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 1 soverom	Kr	6 384,00	6 576,00	192,00	3,01%	
Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 2 soverom	Kr	8 532,00	8 788,00	256,00	3,00%	
Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 3 soverom	Kr	9 875,00	10 171,00	296,00	3,00%	
Gaupne - Grandmo 5 med 2 soverom (8 stk)	Kr	9 250,00	9 527,00	277,00	2,99%	Ev. Carport kr 430,- pr mnd
Gaupne - Grandmo 7 med 1 soverom (6 stk)	Kr	8 016,00	8 256,00	240,00	2,99%	Ev. Carport kr 430,- pr mnd
Gaupne - Grandmo 7 med 2 soverom (4 stk)	Kr	9 250,00	9 527,00	277,00	2,99%	Ev. Carport kr 430,- pr mnd
Gaupne - Røslebakken 40	Kr	9 963,00	10 262,00	299,00	3,00%	
Gaupne - Rådhusvegen 11 og 13	Kr	8 202,00	8 448,00	246,00	3,00%	
Gaupne - Sandvikvegen 49 A og B	Kr	6 704,00	6 905,00	201,00	3,00%	Inkl. kr 300,- for varmepumpe
Gaupne - Sandvikvegen 51 A og B	Kr	6 704,00	6 905,00	201,00	3,00%	Inkl. kr 300,- for varmepumpe
Gaupne - Sandvikvegen 92	Kr	11 497,00	11 842,00	345,00	3,00%	
Gjennomgangsbustader - Bustader med 1 soverom	Kr	6 384,00	6 576,00	192,00	3,01%	Opptrapping via lågare husleige.../prøvebuing... 1-2 år...
Gjennomgangsbustader - Bustader med 2 soverom	Kr	8 532,00	8 788,00	256,00	3,00%	Opptrapping via lågare husleige.../prøvebuing... 1-2 år...
Gjennomgangsbustader - Bustader med 3 soverom	Kr	9 875,00	10 171,00	296,00	3,00%	Opptrapping via lågare husleige.../prøvebuing... 1-2 år...
Hafslø - Beimshaugen 5A og 5B	Kr	9 788,00	10 082,00	294,00	3,00%	
Hafslø - Hafsløvegen 126	Kr	5 470,00	5 634,00	164,00	3,00%	
Luster - Bringebakkane 30 C, F og G	Kr	4 731,00	4 873,00	142,00	3,00%	
Luster - Bringebakkane 30 D, E og H	Kr	6 198,00	6 384,00	186,00	3,00%	

Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 1 soverom

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 2 soverom

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 3 soverom

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Grandmo 5 med 2 soverom (8 stk)

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Grandmo 7 med 1 soverom (6 stk)

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Grandmo 7 med 2 soverom (4 stk)

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Røslebakken 40

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Rådhusvegen 11 og 13

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Sandvikvegen 49 A og B

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Sandvikvegen 51 A og B

indeksauke sept-sept 3 %

Gaupne - Sandvikvegen 92

indeksauke sept-sept 3 %

Gjennomgangsbustader - Bustader med 1 soverom

indeksauke sept-sept 3 %

Gjennomgangsbustader - Bustader med 2 soverom

indeksauke sept-sept 3 %

Gjennomgangsbustader - Bustader med 3 soverom

indeksauke sept-sept 3 %

Hafslo - Beimshaugen 5A og 5B

indeksauke sept-sept 3 %

Hafslo - Hafslovegen 126

indeksauke sept-sept 3 %

Luster - Bringebakkane 30 C, F og G

indeksauke sept-sept 3 %

Luster - Bringebakkane 30 D, E og H

indeksauke sept-sept 3 %

Tomter i kommunale bustadfelt

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Beheim II	Kr	569 000,00	593 000,00	24 000,00	4,22% 	
Borhaug	Kr	514 000,00	535 000,00	21 000,00	4,09% 	
Bringebakkane	Kr	114 000,00	119 000,00	5 000,00	4,39% 	
Drægni	Kr	455 000,00	474 000,00	19 000,00	4,18% 	
Haugåsen	Kr	114 000,00	119 000,00	5 000,00	4,39% 	
Høyheimsvik	Kr	455 000,00	474 000,00	19 000,00	4,18% 	
Sal av kommunal eidegdom, tilleggsareal til bustadomtar, der arealet er regulert til bustadføremål	Kr	162,00	169,00	7,00	4,32% 	Pris pr. m2
T1 Beheim 2	Kr	2 284 000,00	2 378 000,00	94 000,00	4,12% 	
T2 Beheim 2	Kr	3 426 000,00	3 567 000,00	141 000,00	4,12% 	
Verket 2, 2 BB4	Kr	1 970 000,00	2 051 000,00	81 000,00	4,11% 	
Verket 2, BB3	Kr	3 283 000,00	3 418 000,00	135 000,00	4,11% 	

Feie- og tilsynsavgift

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Feiing 4-6.kwart år og tilsyn	Kr	425,00	495,00	70,00	16,47% 	
Feiing kvart 2. år og tilsyn	Kr	575,00	670,00	95,00	16,52% 	
Feiing årleg og tilsyn	Kr	1 050,00	1 230,00	180,00	17,14% 	
Kommunalt påslag (gjeld på alle kategoriar av feiegebyr)	Kr	0,00	60,00	60,00	0,00% 	
Minstegebyr - Gebyr for dei som ikkje fell inn i kategoriane elles.	Kr	200,00	230,00	30,00	15,00% 	

Feiing 4-6.kwart år og tilsyn

Etter forskrift om Brann- og eksplosjonsloven § 28 2.ledd samt forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn § 7-5. skal det feiast etter behov, men minst 1 gong kvart 4.år. Tilsyn av fyringsanlegg skal gjennomførast ein gong kvart 4.år. Prisane er utan mva.

Feiing kvart 2. år og tilsyn

Etter forskrift om Brann- og eksplosjonsloven § 28 2.ledd samt forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn § 7-5. skal det feiast etter behov, men minst 1 gong kvart 4.år. Tilsyn av fyringsanlegg skal gjennomførast ein gong kvart 4.år. Prisane er utan mva.

Feiing årleg og tilsyn

Etter forskrift om Brann- og eksplosjonsloven § 28 2.ledd samt forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn § 7-5. skal det feiast etter behov, men minst 1 gong kvart 4.år. Tilsyn av fyringsanlegg skal gjennomførast ein gong kvart 4.år. Prisane er utan mva.

Minstegebyr - Gebyr for dei som ikkje fell inn i kategoriane elles.

Til dømes fyringsanlegg som berre treng tilsyn, som gassanlegg, eller anlegg som ikkje er i bruk men heller ikkje kvalifiserer til fritak. Sistnemnde kan få ein frekvens som er sjeldnare enn

Kaiavgifter

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kaiavgift pr døgn	Kr	324,00	338,00	14,00	4,32%		
Lossing/lasting pr tonn	Kr	9,87	10,28	0,41	4,15%		
Opplag meir enn 2 mnd kan avtalast.	Kr	1,00	1,00	0,00	0,00%		Uendra
Pris for langtidsleige, utover 2 mnd pr m2/pr døgn	Kr	2,10	2,10	0,00	0,00%		Uendra
Opplagsavgift: m2/pr. døgn i inntil 2 mnd	Kr						

SIMAS

Tømming av slam

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Tømming slamavskiljar mindre enn 4,5 m3 - Naudtømming	Kr	9 208,40	9 622,40	414,00	4,50% 	Gebyr per tank
Tømming slamavskiljar mindre enn 4,5 m3 - Ekstratømming	Kr	3 406,30	3 760,00	353,70	10,38% 	Gebyr per tank
Tømming slamavskiljar mindre enn 4,5 m3 - kvart 2. år	Kr	1 327,40	1 387,20	59,80	4,51% 	Årlig gebyr per tank
Tømming slamavskiljar mindre enn 4,5 m3 - kvart 4. år	Kr	705,50	737,60	32,10	4,55% 	Årlig gebyr per tank
Tømming slamavskiljar mindre enn 4,5 m3 - kvart år	Kr	2 651,40	2 770,40	119,00	4,49% 	Årlig gebyr per tank
Tømming slamavskiljar større enn 4,5 m3 - Ekstratømming	Kr	756,60	835,20	78,60	10,39% 	Gebyr per m3
Tømming slamavskiljar større enn 4,5 m3 - Naudtømming	Kr	2 044,80	2 136,80	92,00	4,50% 	Gebyr per m3
Tømming slamavskiljar større enn 4,5 m3 - kvart 2. år	Kr	294,00	307,20	13,20	4,49% 	Årlig gebyr per m3
Tømming slamavskiljar større enn 4,5 m3 - kvart 4. år	Kr	147,40	154,40	7,00	4,75% 	Årlig gebyr per m3
Tømming slamavskiljar større enn 4,5 m3 - kvart år	Kr	589,60	616,00	26,40	4,48% 	Årlig gebyr per m3

Renovasjon

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Fritids/hytte-abonnement: Kategori 1	Kr	2 892,80	3 584,80	692,00	23,92% 	Oppfyller kriterium 1
Fritids/hytte-abonnement: Kategori 2	Kr	1 740,80	1 960,00	219,20	12,59% 	Oppfyller 2 av kriteria
Fritids/hytte-abonnement: Kategori 3	Kr	1 218,40	1 421,60	203,20	16,68% 	Oppfyller 1 av kriteria
Fritids/hytte-abonnement: Kategori 4	Kr	696,00	884,00	188,00	27,01% 	Oppfyller ingen av kriteria

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Normal abonnement (140 l restavfall)	Kr	3 480,40	3 584,80	104,40	3,00%	↑	
Reduksjon for heimekompostering	Kr	292,00	300,80	8,80	3,01%	↑	
Småhushald abonnement (80 l restavfall)	Kr	3 050,40	3 141,60	91,20	2,99%	↑	
XL abonnement (240 l restavfall)	Kr	4 128,00	4 252,00	124,00	3,00%	↑	
XXL Storhushald abonnement	Kr	6 581,60	6 779,20	197,60	3,00%	↑	

Kriterie for differensiering av fritidsabonnement:

1. Hytter som er eigm av firma, institusjonar, private eller lag der føremålet er utleige. Bustader som har fått godkjenning «nytta til fritidsføremål» ligg og i denne kategorien
2. Adkomst: Avstand frå køyrbar veg (bil), togstasjon (tog) eller brygge (båt) til hytta mindre enn 1 kilometer. Uavhengig av om vegen er stengd deler av året.
3. Innlagt vatn
4. Innlagt straum

Alle ovannemnde gebyr gjeld Simas IKS sin del av gebyret.

I tillegg kjem 25% meirverdiavgift. Kommunestyre er bundne av dette vedtaket. (og sjølvkost.)

Teknisk - Renovasjonsavgift, kommunen sine satsar

Renovasjon, kommunen sine satsar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kommunalt påslag kontrollgebyr spredde, private avløpsanlegg	Kr	489,00	513,00	24,00	4,91%	↗	Kommunalt påslag kontroll/tilsyn spredte avløpsanlegg. Fakturerast utan mva.
Renovasjon hyttegebyr	Kr	16,00	16,00	0,00	0,00%	↘	I tillegg kjem 25% meirverdiavgift.
Renovasjon standard hushaldningsabonnement	Kr	33,00	33,00	0,00	0,00%	↘	I tillegg kjem 25% meirverdiavgift.

Kommunalt påslag kontrollgebyr spredde, private avløpsanlegg

Jf. høyringsframlegg til lokal forskrift Gebyr for sakshandsaming og kontroll av avløpsanlegg, som vert handsama i kommunestyret parallelt med budsjett og økonomiplan 2024

Teknisk - Vass- og kloakkavgifter

Alle gebyr er oppgjeve utan mva.

Utkast til statsbudsjett for 2025 legg til grunn endra mva-sats for vatn og avløp fra 25% til 15% frå og med 1. mai 2025.

Renovasjon, kommunen sine satsar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kommunalt påslag slamtømming	Kr	62,10	62,10	0,00	0,00%	↙	I tillegg kjem 25 % meirverdiavgift

Tilknytningsavgifter

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kloakk	Kr	12 491,00	13 740,00	1 249,00	10,00%	↗	
Mellombels tilknyting til vatn og kloakk	Kr						pris etter avtale
Vatn	Kr	12 491,00	13 740,00	1 249,00	10,00%	↗	

Årsavgifter

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kloakk abonnementsgesbyr (fastledd pr N)	Kr	1 720,00	1 995,00	275,00	15,99%	↗	
Kloakk forbruksgesbyr (variabelt pr m3)	Kr	16,10	18,68	2,58	16,02%	↗	
Vatn abonnementsgesbyr (fastledd pr N)	Kr	1 854,00	2 076,00	222,00	11,97%	↗	
Vatn forbruksgesbyr (variabelt pr m3)	Kr	20,26	22,69	2,43	11,99%	↗	

Årsavgifter for bustader utan vassmålar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kloakk - Abonnementsgesbyr, > 250 m2	Kr	1 720,00	1 995,00	275,00	15,99%	↗	= 225 m3
Kloakk - Abonnementsgesbyr, 0-80 m2	Kr	1 720,00	1 995,00	275,00	15,99%	↗	= 100 m3
Kloakk - Abonnementsgesbyr, 81 - 250 m2	Kr	1 720,00	1 995,00	275,00	15,99%	↗	= 150 m3
Kloakk - Forbruksgesbyr, > 250 m2	Kr	3 621,00	4 200,00	579,00	15,99%	↗	= 225 m3
Kloakk - Forbruksgesbyr, 0-80 m2	Kr	1 610,00	1 868,00	258,00	16,02%	↗	= 100 m3
Kloakk - Forbruksgesbyr, 81 - 250 m2	Kr	2 414,00	2 800,00	386,00	15,99%	↗	= 150 m3
Vatn - Abonnementsgesbyr, > 250 m2	Kr	1 854,00	2 076,00	222,00	11,97%	↗	= 225 m3 vatn

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Vatt - Abonnementsgesbyr, 0 - 80 m2	Kr	1 854,00	2 076,00	222,00	11,97%	↗	= 100 m3 vatn
Vatt - Abonnementsgesbyr, 81 - 250 m2	Kr	1 854,00	2 076,00	222,00	11,97%	↗	= 150 m3 vatn
Vatt - Forbruksgesbyr, > 250 m2	Kr	4 559,00	5 106,00	547,00	12,00%	↗	= 225 m3 vatn
Vatt - Forbruksgesbyr, 0 - 80 m2	Kr	2 027,00	2 270,00	243,00	11,99%	↗	= 100 m3 vatn
Vatt - Forbruksgesbyr, 81 - 250 m2	Kr	3 040,00	3 409,00	369,00	12,14%	↗	= 150 m3 vatn

Kart- og oppmålingsarbeid

Lokal forskrift om gebyr i medhald av Matrikkellova

Luster kommunestyre har i møte den 17.12.2009, ksaknr. 09/104 og i medhald av Matrikkellova (lovas § 32, forskriftene § 16) fastsett gebyr for kommunale plikttoppgåver og tenester etter lova

Faktorpris 2025: 1 914,-

1. Oppretting av matrikkeleining

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn, 0 - 1000 m2	Kr	15 660,00	17 226,00	1 566,00	10,00%	↗	(merk: endra fra 0-500 m2 og opp til 0-1000 m2)
1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn, 1000 - 2000 m2	Kr	22 620,00	24 882,00	2 262,00	10,00%	↗	(merk: endra fra 500-2000 m2 og til 1000-2000 m2)
1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn, 2000 - 20000 m2 (aukar med 1 x faktor pr påbegynt daa)	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	
1.1 Oppretting av grunneigedom og festegrunn over 20000 m2 (blir fakturert etter medgått tid, minsteklasse 31 x 1914)	Kr	53 940,00	59 334,00	5 394,00	10,00%	↗	(blir fakturert etter medgått tid, minsteklasse 31 x 1914)
1.2 Oppretting av punktfeste - kontorforretning	Kr	6 960,00	7 656,00	696,00	10,00%	↗	
1.2 Oppretting av punktfeste - med merking i marka	Kr	12 180,00	13 398,00	1 218,00	10,00%	↗	
1.3 Oppretting av anleggseiendom, 0 - 750 m2 (BYA/fotavtrykk)	Kr	31 320,00	34 452,00	3 132,00	10,00%	↗	
1.3 Oppretting av anleggseiendom, over 750 m2 pr. tillegg pr 200 m2	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	
1.3 Oppretting av anleggseiendom, Ved	Kr						Tilleggsgebyr på 40 %

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
oppmåling av anleggseiendom: Totalt areal av alle oppmålte plan i m2 jmf punkt 1.1							
1.4 Oppretting av landbrukseiendommer og grunn til allmennytige formål, > 0 m2	Kr						Faktureres etter medgått tid. Minstepris er 1914 x 7
1.5 Oppretting av offentlig veg og jernbanegrunn	Kr						Sjå 1.1.
1.6 Oppretting av matrikkelenhet der grensa tidligere er tilfredsstillende kartlagt ved oppmålingsforretning etter matrikkellova	Kr						Sjå 1.1 Redusjon på 25% i gebyret.
1.7 Ved samtidig oppretting av minst 6 tilgrensende tomter som er rekvisert av same rekvirent	Kr						Sjå 1.1 Redusjon på 25% i gebyret.
1.8 Oppretting av grunneiendom med utsatt oppmålingsforretning	Kr	6 960,00	7 656,00	696,00	10,00%	↗	

3. Arealoverføring (utløser dokumentavgift)

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrunn, 0 - 1000 m2	Kr	15 660,00	17 226,00	1 566,00	10,00%	↗	Endra grense frå 0-250 og opp til 1000
3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrunn, 1000 - 2000 m2 - aukar med 1xfaktor pr påbegynt daa	Kr	22 620,00	24 882,00	2 262,00	10,00%	↗	Endra grense frå 1000 og opp til 2000
3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrunn, 2000 - 20000 m2	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	Endra grense frå 2000 og opp til 20000
3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrunn. Over 20000 m2 etter medgått tid	Kr	53 940,00	59 334,00	5 394,00	10,00%	↗	Over 20000 etter medgått tid, minstepris 31 x 1914
3.2 Arealoverføring av anleggseiendom, 0 - 250 m3	Kr	19 140,00	21 054,00	1 914,00	10,00%	↗	
3.2 Arealoverføring av anleggseiendom, 250 - 500 m3	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	
3.2 Arealoverføring av anleggseiendom, over 500 m3 aukar med 1xfaktor pr. påbegynt daa	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	
3.2 Arealoverføring av anleggseiendom, Ved oppmåling av anleggseiendom: Totalt areal av alle oppmålte plan i m2							Tilleggsgebyr 40%

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
3.3 Arealoverføring av offentlig veg og jernbanegrunn (Areal omfang sjå pt 3.1), 1 - 5 Parsellar	Kr						Sjå punkt 3.1 - 30% reduksjon i gebyr
3.3 Arealoverføring av offentlig veg og jernbanegrunn (Areal omfang sjå pt 3.1), over 5 Parsellar	Kr						Sjå punkt 3.1 - 30% reduksjon i gebyr
3.4 Arealoverføring av landbrukseiendommer og grunn til allmennytige formål, > 0 m ²	Kr	12 180,00	13 398,00	1 218,00	10,00%		Faktureres etter medgått tid. Minstepris 7 x 1914
3.5 Arealoverføring mellom fleire enn to eiendommer i same sak. (Gjeld ikkje pt 3.3), Summen av delareala /delvoluma	Kr						Sjå punkt 3.1 og 3.2
3.6 Arealoverføring av matrikkelenheter der grensa tidligere er tilfredsstillende kartlagt ved oppmålingsforretning etter matrikkellova, Sjå 3.1 og 3.2	Kr						25% reduksjon i gebyret

2. Grensejustering

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
2.1 Grensejustering av grunneigedom og festegrunn, 0 - 250 m ²	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%		
2.1 Grensejustering av grunneigedom og festegrunn, 250 - 500 m ²	Kr	15 660,00	17 226,00	1 566,00	10,00%		
2.1 Grensejustering av grunneigedom og festegrunn, 500 m ² gjeld pt. 2.4	Kr	20 880,00	22 968,00	2 088,00	10,00%		
2.2 Grensejustering av anleggseiendom, 0 - 250 m ³	Kr	13 920,00	15 312,00	1 392,00	10,00%		
2.2 Grensejustering av anleggseiendom, 250 - 1000 m ³	Kr	19 140,00	21 054,00	1 914,00	10,00%		
2.2 Grensejustering av anleggseiendom, over 1000 m ³ gjeld pt. 2.4	Kr	24 360,00	26 796,00	2 436,00	10,00%		
2.2 Grensejustering av anleggseiendom, Ved oppmåling av anleggseiendom: Totalt areal av alle oppmålte plan i m ²	Kr						Tilleggsgebyr på 40%
2.3 Grensejustering til offentlig veg og jernbanegrunn, inntil 1000 m ³	Kr						Sjå 2.2

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
2.3 Grensejustering til offentlig veg og jernbanegrunn, inntil 500 m ²	Kr						Sjå 2.1
2.3 Grensejustering til offentlig veg og jernbanegrunn, over 1000 m ² - aukar med 1x faktor pr påbegynt 500m ³	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%		
2.3 Grensejustering til offentlig veg og jernbanegrunn, over 500 m ² - aukar med 1x faktor pr.påbegynt daa	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%		
2.4 Grensejustering mellom fleire enn to eiendommer i same sak. (Gjeld ikkje pt 2.3), Summen av delarealene /delvolumene	Kr						Sjå 2.1 og 2.2
2.5 Grensejustering av matrikkelenheter der grensa tidligere er tilfredsstillende kartlagt ved oppmålingsforretning etter matrikkellova	Kr						Sjå 2.1 og 2.2 - 25% reduksjon i gebyret

4. Matrikkulering

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
4.1 Matrikulering av eksisterande umatrikulert grunn, Kontorforretning (ml § 34 tredje ledd)	Kr	6 960,00	7 656,00	696,00	10,00%		Faktureres etter medgått tid. Minstepris 4 x 1914
4.1 Matrikulering av eksisterande umatrikulert grunn, MI § 6b	Kr						Sjå punkt 1.1
4.2 Registrering av uregistrert jordsameige, Kontorforretning (ml § 34 tredje ledd)	Kr	6 960,00	7 656,00	696,00	10,00%		Faktureres etter medgått tid. Minstepris 4 x 1914
4.2 Registrering av uregistrert jordsameige, MI § 6c	Kr						Sjå punkt 1.1
4.3 Matrikulering av saker med ekstern landmålar	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%		Faktureres etter medgått tid. Minstepris 3 x 1914

5. Oppmåling

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
5.1 Klarlegging eksisterande grenser (ikkje koordinatbestemt), Inntil 2 punkter eller 100m grenselengde	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	(Skal ikke overskride gebyr etter pkt. 1.1 for same sak)
5.1 Klarlegging eksisterande grenser (ikkje koordinatbestemt), Klarlegging av rettar	Kr						Fakturerast etter medgått tid
5.1 Klarlegging eksisterande grenser (ikkje koordinatbestemt), Øvrige punkt pr.stk eller påbegynt 100m grenselengde	Kr	870,00	957,00	87,00	10,00%	↗	
5.2 Gebyr for kartlegging av landbrukseiendommer og grunn til allmennytige formål, > 0 m ²	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
5.3 Nymerking eksisterande grensepunkt (koordinatbestemte), Sjå 5.1	Kr						25% reduksjon i gebyret
5.4 Privat grenseavtale, Alternativt - faktureres etter medgått tid, minstepris 3xfaktor	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	
5.4 Privat grenseavtale, Sjå 5.1	Kr						25% reduksjon i gebyret

6. Seksjonering

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
6.1 Saksbehandlingsgebyr, Eksklusiv synfaring inntil 4 seksjoner, tinglysingsgebyr kjem i tilegg	Kr	12 180,00	13 398,00	1 218,00	10,00%	↗	
6.1 Saksbehandlingsgebyr, Inklusiv synfaring inntil 4 seksjoner, tinglysingsgebyr kjem i tilegg	Kr	15 660,00	17 226,00	1 566,00	10,00%	↗	
6.1 Saksbehandlingsgebyr, Utover 4 seksjoner (pr seksjon)	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	
6.2 Oppmåling av uteareal til eigarseksjon, 0 - 50 m ²	Kr	8 700,00	9 570,00	870,00	10,00%	↗	
6.2 Oppmåling av uteareal til eigarseksjon, 250 - 2000 m ²	Kr	22 620,00	24 882,00	2 262,00	10,00%	↗	
6.2 Oppmåling av uteareal til eigarseksjon, 50 - 250 m ²	Kr	12 180,00	13 398,00	1 218,00	10,00%	↗	
6.2 Oppmåling av uteareal til eigarseksjon, over 2000 m ² - økning pr.påbegynt daa	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	
6.3 Ved samtidig oppretting av minst 6 tilgrensende uteareal til eigarseksjon som	Kr						10% reduksjon i gebyret

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
er rekvikert av same rekvirent, sjå 6.2							

7. Andre gebyr

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
7.1 Minstegebyr	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%		
7.2 Timepris	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%		
7.3 Utstede matrikkelbrev - forskriftsfesta gebyr, inntil 10 sider	Kr	175,00	175,00	0,00	0,00%		Uendra
7.3 Utstede matrikkelbrev - forskriftsfesta gebyr, over 10 sider	Kr	350,00	350,00	0,00	0,00%		Uendra

8. Anna

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
8.1 Avbroten forretning, Ferdig avhalden forretning	Kr				40% reduksjon i gebyret		
8.1 Avbroten forretning, Ferdig innkalla forretning	Kr				70% reduksjon i gebyret		
8.1 Avbroten forretning, Ferdig målt forretning	Kr				20% reduksjon i gebyret		
8.1 Avbroten forretning, Ferdig utrekna forretning	Kr				10% reduksjon i gebyret		
8.2 Overskridelse av frist, > Kr 2 mnd					2/3 reduksjon i gebyret		
8.2 Overskridelse av frist, 1 dag - 2 mnd	Kr				1/3 reduksjon i gebyret		
8.3 Urimeleg gebyr	Kr				Dersom gebyret openbart er urimeleg i forhold til dei prinsipp som er lagt til grunn, og det arbeidet og dei kostnadane kommunen har hatt, kan rådmannen, av eige tiltak fastsetje eit passande gebyr. Fullmaktshavar kan under same føresetnader og med bakgrunn i grunngjeven søknad, frå den som har fått krav om betaling av gebyr, fastsette eit redusert gebyr		
8.4 Betalingstidspunkt	Kr				Alle gebyr skal betalast til kommunen etter faktura når dokumentet vert sendt til tinglysing.		
8.5 Forandring i grunnlaget for matrikkelføring av saka	Kr				Gjer rekvikrenten under saka endringar i grunnlaget for matrikkelføringa av saka, vert gebyr likevel oppretthalde.		
8.6 Utsett frist for gebyrvakkorting ved	Kr				For rekvisjonar med naudsynt godkjenning, der		

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
oversiting av fristar etter Matrikkellova §18							oppmålingsforretning er påkrevd, gjeld 16-vekersfristen i lova, ikke for saker som oppmålingsavdelinga mottek i perioden 15. november til 1. april.
8.7 Prisendringar(framtidig)	Kr						Satsane vert regulert i samsvar med Statens Kartverk sin prisindeks for kart- og oppmålingsarbeid

9. Meklarpakke

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Meklarpakke	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	Utarbeiding av materiell som grunnlag for sal av eigedom; kart, egedomsopplysningar, nabolister m.m.

Bygggesaker

Grunnbeløp for sakshandsaming etter plan- og bygningslova i 2023

Faktorpris 2025: 1 914,-

Eitt trinns handsaming

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tiltaksklasse 1	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Tiltaksklasse 2	Kr	17 400,00	19 140,00	1 740,00	10,00%	↗	
Tiltaksklasse 3	Kr	24 360,00	26 796,00	2 436,00	10,00%	↗	

Fleir-trinns søknad

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tiltaksklasse 1, Ilgongsetjingsløyve	Kr	6 960,00	7 656,00	696,00	10,00%	↗	For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 1, Rammeløyve	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 2, Ilgongsetjingsløyve	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 2, Rammeløyve	Kr	17 400,00	19 140,00	1 740,00	10,00%	↗	For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 3, Ilgongsetjingsløyve	Kr	13 920,00	15 312,00	1 392,00	10,00%	↗	For kvart trinn meir enn to: kr

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tiltaksklasse 3, Rammeløyve	Kr	24 360,00	26 796,00	2 436,00	10,00%	↗	3 600,- pr. trinn/søknad
							For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad

Tiltak utan krav til ansvarleg føretak

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tiltak som kan utførast av tiltakshavar utan krav til ansvarleg føretak. Gebyr pr. tiltak pr. eidegod (50 % av grunngesbyr)	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	Eks: Tilbygg opp til 50 m ² frittstående garasjer og andre frittliggende mindre bygningar opp til 70 m ²

Mangelfull dokumentasjon

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Blir fakturert etter medgått tid med timepris pr. time. (25% av grunngesbyr), min. 1 time	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	

Reviderte teikningar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(25% av grunngesbyr), min. 1 time	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	

Tilbygg og påbygg til bustad

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
0-30 m ²	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
30-100 m ²	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	
Over 100 m ²	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	

Andre søknadspliktige tiltak

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
				kr	%		
Bruksendring, Bruksendring av loft, kjeller garasje eller rom innanfor ei bueining 0-50 m ²	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	
Bruksendring, Bruksendring av loft, kjeller garasje eller rom innanfor ei bueining over 50 m ²	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bruksendring, Bruksendring som medføre ombygging	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Bruksendring, Handsaming av søknader som ikke medføre ombygging	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
Bygningstekniske installasjoner, herunder rehabilitering av skorstein	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
Driftsbrygningar i landbruket, pbl § 20-3 og 20-4, 0-1000 m ²	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	
Driftsbrygningar i landbruket, pbl § 20-3 og 20-4, over 1000 m ²	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Forstøtningsmur/innhegning/levegg, over 10 meter	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Forstøtningsmur/innhegning/levegg, under 10 meter	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	
Fritidsbygg	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Naust 0-50 m ²	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	
Naust over 50 m ²	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Riving, 0-100 m ²	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
Riving, 101-1000 m ²	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	
Riving, Over 1000 m ²	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Skilt og reklame, pr. tavle	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
Utsleppsløvve, ureiningsforskrifta kapittel 12, Søknad om utsleppsløvve og etablering av avløpsanlegg.	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Utsleppsløvve, ureiningsforskrifta kapittel 12, Søknadspliktig reparasjon av avløpsanlegg eller vesentleg auke av eksisterande utslepp der utsleppsløvve tidlegare er gitt.	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	
Vesentleg terrengeingrep over 500 m ²	Kr	10 440,00	11 484,00	1 044,00	10,00%	↗	
Vesentleg terrengeingrep under 500 m ²	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	↗	

Gebyr for godkjenning av føretak for ansvarsrett/sjølvbyggar, pbl § 23-8

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Godkjenning av føretak som ikke kan nytte erklæring om ansvarsrett, jf. byggesaksforskrifta § 11-4.	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
Sjølvbyggar	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	

Mellombels bruksløye/ferdigattest, pbl § 21-10

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Mellombels bruksløye	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
Uferding av ferdigattest/mellombels bruksløye som medføre meir arbeid, blir fakturert etter medgått tid med timepris pr. time (min 1 time)	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	

Avslutta sak før realitetsvedtak er fatta

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
				kr			
Aviste saker med utført sakshandsaming, rettleiing er gitt og brev med førespurnad om tilleggsopplysningar ikkje har ført fram	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
Det blir fakturert gebyr for saker som blir avslutta utan realitetsvedtak, enten ved retur av søknad eller ved at saka blir avvist.	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	
Retur av saker som er vurdert til å vere unнатеke søknadsplikt, jf. pbl § 20-5 (min 1 time)	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	
Sak som blir avslutta før påbegynt sakshandsaming (eks. manglande innsending av opplysningar tross brev om dette)	Kr	0,00	1 914,00	1 914,00	0,00%	↘	
Saker som blir sendt inn, men som etter kommunens si vurdering ikkje er søknadspliktige, jf. pbl § 20-5, blir returnert med brev om at saka ikkje krev søknad.	Kr	0,00	1 914,00	1 914,00	0,00%	↘	Avgjerd bygger på enkel sakshandsaming som det blir krevd gebyr for.

Retur av saker som er vurdert til å vere unnatеke søknadsplikt, jf. pbl § 20-5 (min 1 time)

Minimum 1 time

Dispensasjon, pbl kapittel 19

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Dispensasjon frå 100-metersbeltet, der tiltaket er i tråd med godkjent plan.	Kr	6 960,00	7 656,00	696,00	10,00%	
Dispensasjon som kan håndsamast administrativt	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	
Fleire dispensasjoner omfatta av same søknad - administrativ håndaming	Kr	6 960,00	7 656,00	696,00	10,00%	
Sak som krev dispensasjon etter plan- og bygningsloven kap. 19	Kr	13 920,00	15 312,00	1 392,00	10,00%	

Deling av eigedom

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Deling i samsvar med plan- og bygningslova og arealplan	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	
Deling i uregulert strøk, eller deling som krev dispensasjon frå arealplan eller plan- og bygningslova.	Kr	5 220,00	5 742,00	522,00	10,00%	

Deling i samsvar med plan- og bygningslova og arealplan

Gebyret blir fakturert når vedtaket blir fatta. Viss søknaden om deling blir godkjend, kan oppmålingsforretning utførast etter reglane i matrikkellova. Gebyr etter denne føresegna gjeld berre for håndaminga etter plan- og bygningslova. Vi fakturerer eit eige gebyr for oppmålingsforretning.

Deling i uregulert strøk, eller deling som krev dispensasjon frå arealplan eller plan- og bygningslova.

Gebyret blir fakturert når vedtaket blir fatta. Viss søknaden om deling blir godkjend, kan oppmålingsforretning utførast etter reglane i matrikkellova. Gebyr etter denne føresegna gjeld berre for håndaminga etter plan- og bygningslova. Vi fakturerer eit eige gebyr for oppmålingsforretning.

Søknadspliktige mellombelse bygningar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Søknadspliktige mellombelse bygningar	Kr					100% av basisgebyr for vedkommande bygningskategori

For separate søknader

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Søknader som krev godkjenning i medhald av lova, og som ikke gjev BRA, herunder riving/fjerning av tiltak	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	

Ved fornying eller endring av byggeløyve eller samtykke

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
-endring av tidlegare gjeve byggeløyve	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	
-med ingen eller lite vesentlege endringar							25% av opphaveleg gebyr
-vesentlege endringar i teikningar og/eller ansvarsroller	Kr						100% av opphaveleg gebyr

Førehandskonferanse

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gjennomføring av førehandskonferanse inkludert førebuing	Kr	3 480,00	3 828,00	348,00	10,00%	↗	

Utferding av attestar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Skal belastast etter medgått tid, pris pr. time (ferdigattestar unntekne)	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	

Synfaring

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Synfaring som blir rekvikir av tiltakshavar eller føretak med ansvarsrett, pris pr. time	Kr	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗	Minstesats kr. 3828,00

Utgifter til nødvendig sakkunnig hjelp eller undersøkingar i bygge- eller delingssak

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kulturminnegranskinger og geologiske vurderingar etc., skal belastast tiltakshavar.							

Søknad om små endringar av reguleringsplan og /eller tilhøyrande planbestemmelser

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Små endringar er i denne samanheng saker som blir avgjort med administrativt vedtak i medhald av § 12-14 2.avsnitt siste ledd.	Kr	6 960,00	7 656,00	696,00	10,00%	↗

Privat forslag til regulerinsplan – pbl §12-11

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Areal som blir regulert til offentlege føremål skal det ikkje betalast arealgebyr for/blir trekt frå.	Kr					
Behandling av planprogram etter PBL § 12-9. Ved godkjent planprogram skal 50% av gebyr trekkast frå plangebyr.	Kr	8 700,00	9 570,00	870,00	10,00%	↗ Areal som blir regulert til offentleg foremål skal det ikkje betalast arealgebyr for/blir trekt frå
For forslag som kjem til realitetshandsaming, handsamingsgebyr	Kr	31 320,00	34 452,00	3 132,00	10,00%	↗
For reguleringsplan med intil 2 tomt til bolig/ fritidsbolig	Kr	17 400,00	19 140,00	1 740,00	10,00%	↗
Tillegg pr tomt/ daa byggeareal kr 800,- frå tomt/ daa 3-15. Tillegg tomt/ daa byggeareal frå tomt/ daa 15-30 kr 500,- (Max 42 000,-)	Kr	800 / 500	800 / 500			Maxpris 52 000,-

Forslag /søknad om reguleringsendring – pbl §12-14

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Handsaming av søknader om endring av reguleringsplan, jf § 12-14 2. ledd	Kr	12 180,00	13 398,00	1 218,00	10,00%	↗ Handsaming av søknadar som krev full revisjon av planen skal behandlast etter pkt om Privat forslag til reguleringsplan. Avslag på søknad blir fakturert etter reglane i kap.1 § 6.

Oppføring av bygg m/fleire bueiningar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
11-20 bueiningar	Kr	34 800,00	38 280,00	3 480,00	10,00%	↗
2 21-30 bueiningar	Kr	17 400,00	19 140,00	1 740,00	10,00%	↗
21-30 bueiningar	Kr	43 500,00	47 850,00	4 350,00	10,00%	↗
3-10 bueiningar	Kr	20 880,00	22 970,00	2 090,00	10,01%	↗

Kommunal bistand til digitalisering av planar

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Kommunal bistand til digitalisering av planar	Kr/time	1 740,00	1 914,00	174,00	10,00%	↗

Teknisk drift

25 % MVA kjem i tillegg på satsane under Teknisk drift

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Gebry for graving i kommunal veg. Gebyret dekker eventuell synfaring, verifikasiing og handsaming av dokumentasjon.	Kr	2 689,00	2 800,00	111,00	4,13%	↗
Kloakkstakar (Bassø) m/mann	Kr	827,00	860,00	33,00	3,99%	↗
Lastar feiing m/mann	Kr	1 110,00	1 155,00	45,00	4,05%	↗
Lastar kantklypp m/mann	Kr	1 242,00	1 293,00	51,00	4,11%	↗
Lastar m/mann	Kr	1 037,00	1 080,00	43,00	4,15%	↗
Lastebil m/mann	Kr	1 095,00	1 140,00	45,00	4,11%	↗
Leige av Avant m/utstyr og mann	Kr	850,00	950,00	100,00	11,76%	↗
Leige kommunal arbeidar	Kr	554,00	577,00	23,00	4,15%	↗
Stimar m/mann	Kr	827,00	860,00	33,00	3,99%	↗
Veghøvel m/mann	Kr	1 242,00	1 293,00	51,00	4,11%	↗

Næringsutvikling og naturforvaltning

Vurdering: Kommunen har handlingsrom innanfor eit visst regelverk til å fastsetje gebyr. Når det gjeld handsaming av forvaltingssaker så skal ikkje takstane vere urimeleg i høve arbeidsomfang kopla til handsaming.

Tenester ved Landbruk og Naturforvaltning

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Handsamingsgebyr for delingssaker etter jordlova	Kr	2000 (+ gebyr pbl)	2000 (+ gebyr pbl)	0,00	0,00%	↙	Makspris 2000,- uendra i 2025
Handsamingssatsar for konsesjonssaker: 3 promille av første 1 mill. av kjøpesummen + 2 promille av overskytande sum minste sats:	Kr	5 000,00	5 000,00	0,00	0,00%	↙	Makspris 5000,- uendra i 2025
Utleie av fjelloppsyn: pr dag	Kr	3 220,00	3 368,00	148,00	4,60%	↗	Uteteneste

Kommunale næringstomtar - sal

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Galdetoppen	Kr/m2	443,00	461,00	18,00	4,06%	↗	
Gaupnegrandane	Kr/m2	329,00	342,00	13,00	3,95%	↗	
Røneidsgrandane	Kr/m2	334,00	348,00	14,00	4,19%	↗	

Kommunale næringsbygg – utleige

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avtaleperiode: År 1 og 2	Kr/m2	344,00	358,00	14,00	4,07%	↗	Satsane er eks. mva og vert indeksregulerte.
Avtaleperiode: År 3 og 4	Kr/m2	556,00	579,00	23,00	4,14%	↗	Satsane er eks. mva og vert indeksregulerte.
Avtaleperiode: År 5 og vidare	Kr/m2	829,00	863,00	34,00	4,10%	↗	Satsane er eks. mva og vert indeksregulerte.

Fellingsavgift for hjortevilt

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Elgkalv	Kr	370,00	370,00	0,00	0,00%	↙	
Hjortekalv	Kr	200,00	200,00	0,00	0,00%	↙	
Vaksen elg	Kr	620,00	620,00	0,00	0,00%	↙	
Vaksen hjort	Kr	480,00	480,00	0,00	0,00%	↙	

Elgkalv

Avventar ny makssats 2025 (Miljødir)

Hjortekalv

Avventar ny makssats 2025 (Miljødir)

Vaksen elg

Avventar ny makssats 2025 (Miljødir)

Vaksen hjort

Avventar ny makssats 2025 (Miljødir)

Kultur

Bibliotek:

Erstatning av bøker og anna materiale Lånenaren er ansvarleg for alt materiale han/ ho låner og må erstatte eventuelle tap og skader, jfr utlånsreglementet for Luster bibliotek. Biblioteket vurderer erstatningssummen i kvart enkelt tilfelle ut frå følgjande kriterier: - Kva det kostar å kjøpe inn eit nytt eksemplar. - Kor mange gonger har boka/ materialet vore utlån. - Alder og eventuell slitasje Bøker: Minstesats kr 150 for barn, kr 300 for vaksne. For fjernlånte bøker gjeld satsar til det enkelte eigarbibliotek.

Kommunale bygningar:

Utleige til private, næringsdrivande, offentlege etatar, organisasjonar utanfor kommunen.

- Alle prisar er kr pr.time
- Leigeavtalar som gjeld heile dagar skal betalast med 5 gonger timepris. Eit leigeforhold som går ut over kl. 24.00, men er under 24 timer skal betalast som ein dag.
- Lag og organisasjonar som nyttar basseng må betale i samsvar med dei satsar som gjeld for bruk av basseng, og skal vera avtala på førehand.
- Lag og organisasjonar i kommunen får nytte bygningane vederlagsfritt - også til inntektsbringande arrangement - så langt bruken ikkje påfører kommunen ekstra utgifter til reinhald og tilsyn.

Unnateke for betalingssatsane er:

- Kommunale aktivitetar som musikkskule, kommunalt valde styre, råd og utval, foreldreråd og samarbeidsutval

Bygdebok:

Sal i USA: Bok 1 og 2: Norsk pris + omkostningar, dvs. 750 +*kurs= USD / Bok 3: 500+....*kurs=USD

Bygg

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Andre rom	Kr/time	185,00	193,00	8,00	4,32%		
Idrettshallen Gaupne, 1/3 av hallen m/garderobar	Kr/time	335,00	349,00	14,00	4,18%		
Idrettshallen Gaupne, Heile hallen m/garderobar	Kr/time	740,00	770,00	30,00	4,05%		
Samfunns- /gymalar i andre kommunale bygg	Kr/time	372,00	387,00	15,00	4,03%		
Samfunnssal i Hafslo samfunnshus	Kr/time	542,00	564,00	22,00	4,06%		
Symjebasseng m/garderobar. (Jostedal)	Kr/time	682,00	710,00	28,00	4,11%		

Biletprisar symjebasseng

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Jostedal og Fjordstova							Jostedal og Fjordstova fastset prisane sjølve.
Lustrabadet							Vert fastsett gjennom budsjett Lustrabadet KF

Bygdebok

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kjøp av ei bok	Kr	750,00	750,00	0,00	0,00%		uendra
Kjøp av serie på 3 el. Fleire bok 1 og 2 kr 750, deretter 500 pr bok	Kr	500,00	500,00	0,00	0,00%		uendra
Sal i USA, Kjøp av 1 bok	USD	Utreknast	Utreknast				Sal i USA: Bok 1 og 2: Norsk pris + omkostninga, dvs. 750 + *kurs= USD
Sal i USA, Kjøp av serie på 3 el. fleire bøker. Bok 1 og 2: Norsk pris + omkostninga, dvs. 750 + *kurs= USD / Bok 3: 500+.... *kurs=USD	USD	Utreknast	Utreknast				/ Bok 3: 500+.... *kurs=USD

Kulturskule

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Instrumentleige pr semester	Kr	470,00	450,00	-20,00	-4,26% 	
Instrumentopplæring, individuell pr semester	Kr	2 330,00	2 250,00	-80,00	-3,43% 	Kjøp av dobbelttime vert ein plass til fullpris og ein med 25 % moderasjon.
Samspelgruppe pr semester	Kr	1 550,00	1 500,00	-50,00	-3,23% 	Det vert gjeve 25 % syskenmoderasjon

Danseverkstad

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Kontingent pr semester	Kr	590,00	590,00	0,00	0,00% 	30 % søskensmod. Uendra i 2025

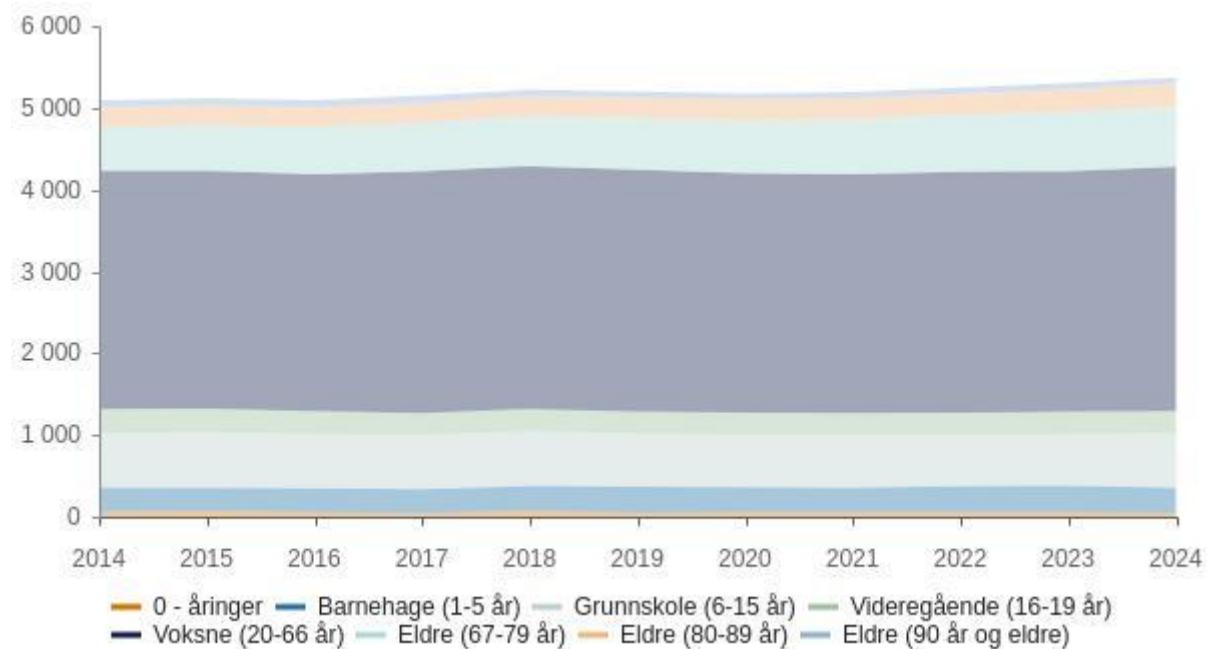
Festeavgift graver

Gebyr	Eining	Sats 2024	Sats 2025	Endring i kr	Endring i % Trendpil	Merknad
Festeavgifta for graver er sett til kr 230, - pr år. Innkrevjing kr 1 150,- for 5 år.	Kr	230,00	230,00	0,00	0,00% 	UENDRA til 2025

Utvikling i befolkning

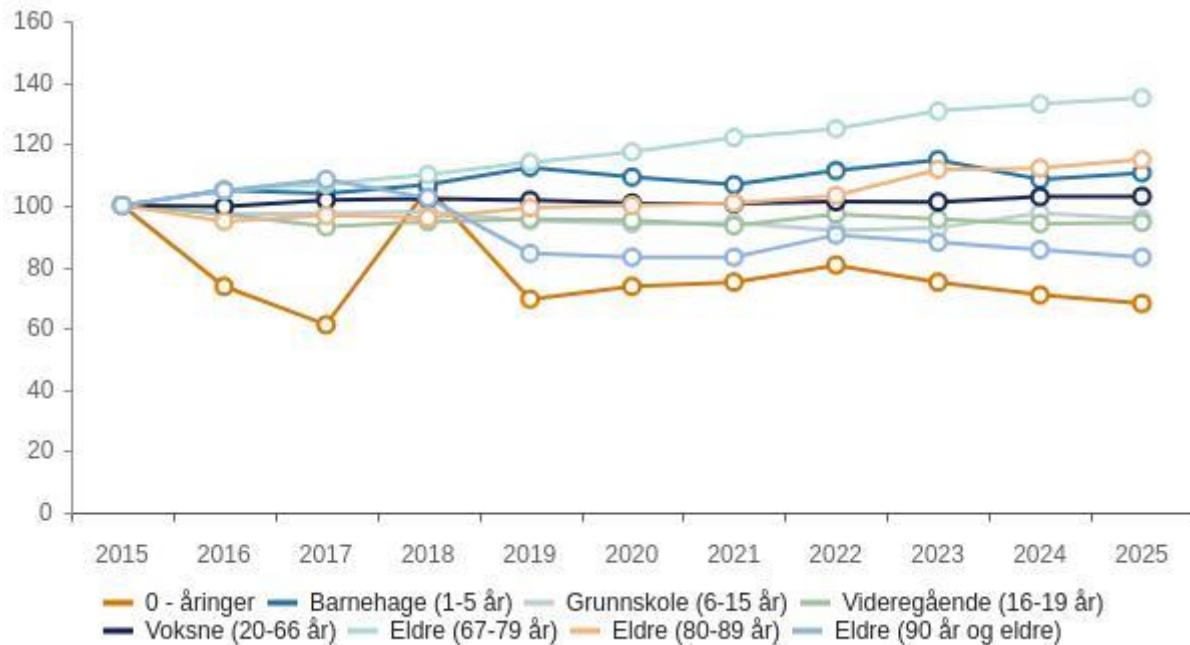
Demografi

Historisk utvikling

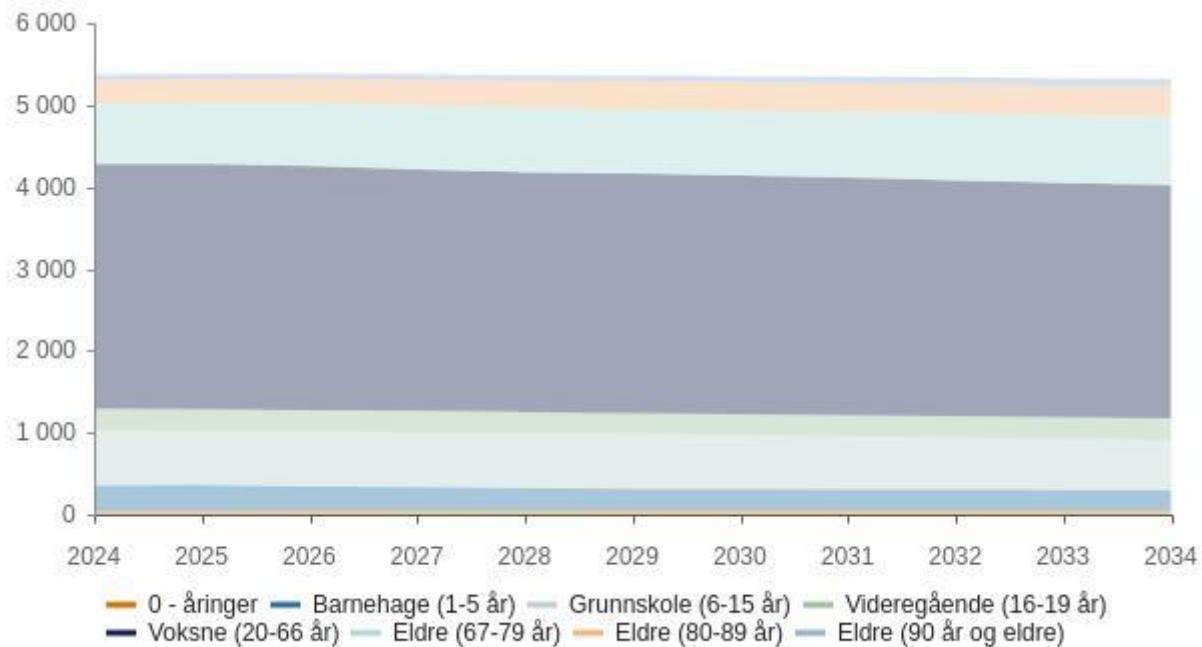
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
0 - åringar	60	72	53	44	76	50	53	54	58	54	51
Barnehage (1-5 år)	297	283	297	294	302	318	309	302	315	325	307
Grunnskole (6-15 år)	666	681	662	664	667	647	640	643	625	631	664
Videregående (16-19 år)	291	286	278	266	271	273	272	267	278	273	269
Voksne (20-66 år)	2 914	2 908	2 897	2 957	2 971	2 956	2 929	2 924	2 943	2 941	2 990
Eldre (67-79 år)	533	557	584	596	613	635	654	680	696	728	741
Eldre (80-89 år)	247	248	235	240	238	246	248	250	256	277	278
Eldre (90 år og eldre)	81	83	87	90	85	70	69	69	75	73	71
Totalt	5 089	5 118	5 093	5 151	5 223	5 195	5 174	5 189	5 246	5 302	5 371

Historisk vekst

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0 - åringer	100,0 %	73,6 %	61,1 %	105,6 %	69,4 %	73,6 %	75,0 %	80,6 %	75,0 %	70,8 %	68,1 %
Barnehage (1-5 år)	100,0 %	104,9 %	103,9 %	106,7 %	112,4 %	109,2 %	106,7 %	111,3 %	114,8 %	108,5 %	110,6 %
Grunnskole (6-15 år)	100,0 %	97,2 %	97,5 %	97,9 %	95,0 %	94,0 %	94,4 %	91,8 %	92,7 %	97,5 %	95,7 %
Voksne (20-66 år)	100,0 %	97,2 %	93,0 %	94,8 %	95,5 %	95,1 %	93,4 %	97,2 %	95,5 %	94,1 %	94,4 %
Eldre (67-79 år)	100,0 %	104,9 %	107,0 %	110,1 %	114,0 %	117,4 %	122,1 %	125,0 %	130,7 %	133,0 %	135,0 %
Eldre (80-89 år)	100,0 %	94,8 %	96,8 %	96,0 %	99,2 %	100,0 %	100,8 %	103,2 %	111,7 %	112,1 %	114,9 %
Eldre (90 år og eldre)	100,0 %	104,8 %	108,4 %	102,4 %	84,3 %	83,1 %	83,1 %	90,4 %	88,0 %	85,5 %	83,1 %
Total	100,0 %	99,5 %	100,6 %	102,1 %	101,5 %	101,1 %	101,4 %	102,5 %	103,6 %	104,9 %	105,2 %

Befolkningsprognose

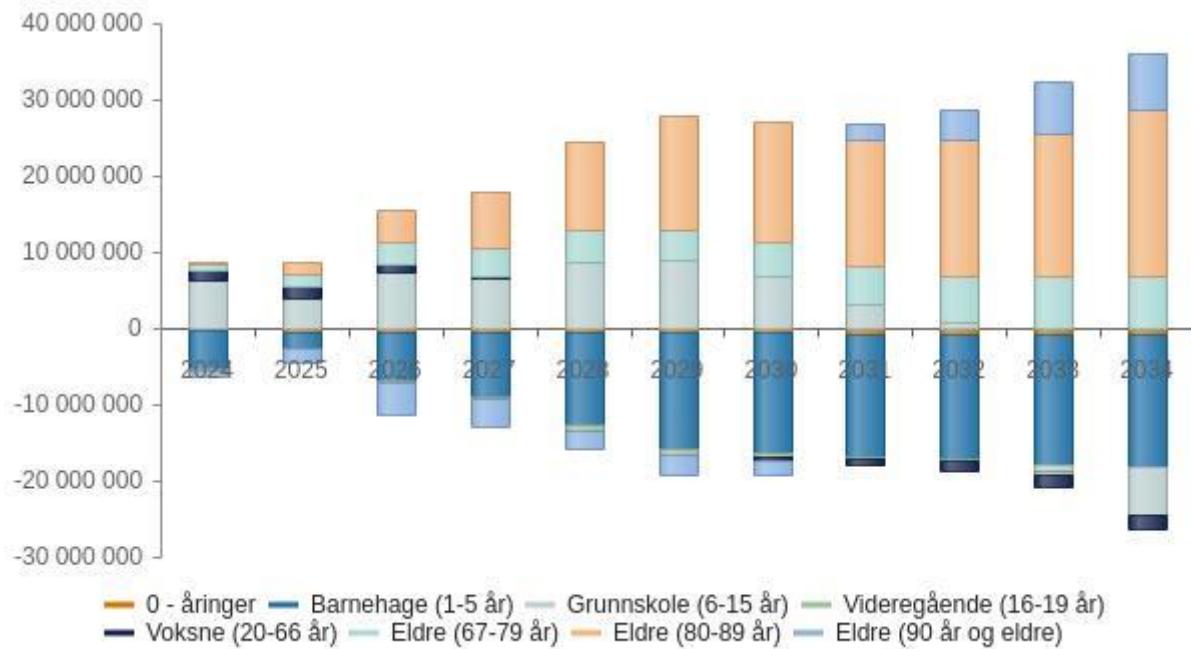

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034
0 - åringar	51	49	49	49	49	48	48	47	47	46	46
Barnehage (1-5 år)	307	313	296	289	275	264	262	260	259	256	255
Grunnskole (6-15 år)	664	652	669	665	676	678	666	647	635	626	598
Videregående (16-19 år)	269	270	259	265	252	246	251	257	262	260	274
Voksne (20-66 år)	2 990	2 993	2 981	2 947	2 925	2 925	2 911	2 901	2 876	2 860	2 852
Eldre (67-79 år)	741	752	770	784	790	786	796	802	817	831	829
Eldre (80-89 år)	278	285	296	310	330	344	348	352	358	361	376
Eldre (90 år og eldre)	71	69	64	65	68	67	69	78	82	88	89
Total	5 371	5 383	5 384	5 374	5 365	5 358	5 351	5 344	5 336	5 328	5 319

Prognose type : Middels nasjonal vekst

Prognose periode : 10

Demografiutgiftar

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	Totalt
0 - åringer	-290 652	-193 768	0	0	0	-96 884	0	-96 884	0	-96 884	0	-775 072
Barnehage (1-5 år)	-4 997 988	2 931 470	-4 177 976	-2 124 444	-3 887 324	-2 873 544	-555 332	-374 550	-277 666	-652 216	-277 666	-
Grunnskole (6-15 år)	6 365 799	-2 314 836	3 279 351	-771 612	2 121 933	385 806	-2 314 836	-3 665 157	-2 314 836	-1 736 127	-5 401 284	17 267 236
Videregående (16-19 år)	-113 098	22 670	-314 586	174 742	-339 546	-178 818	141 882	144 172	145 958	-47 378	380 558	16 556
Voksne (20-66 år)	1 251 865	124 875	-209 491	-836 151	-447 052	22 230	-293 359	-196 852	-664 300	-378 940	-195 670	-1 822 845
Eldre (67-79 år)	867 971	734 437	1 201 806	934 738	400 602	-267 068	667 670	400 602	1 001 505	934 738	-133 534	6 743 467
Eldre (80-89 år)	221 432	1 550 024	2 435 752	3 100 048	4 428 640	3 100 048	885 728	1 328 592	664 296	3 321 480	21 921 768	
Eldre (90 år og eldre)	-922 526	-922 526	-2 306 315	461 263	1 383 789	-461 263	922 526	4 151 367	1 845 052	2 767 578	461 263	7 380 208
Total	2 382 803	1 932 346	-91 459	938 584	3 661 042	-369 493	-545 721	1 248 426	1 064 305	1 455 067	-1 844 853	9 831 047

Kommunen sine tenesteområde

Politikk og administrasjon

Skildring av verksemda i dag

Stabseining kommunikasjon og driftsstøtte

Infotorget, kommunikasjon/IKT, arkiv, løn/personal og politisk sekretariat inngår.

Stabsområdet skal:

- Yte innbyggjarane gode tenester, tilstrekkeleg informasjon og vere eit effektivt forvaltningsorgan
- Arbeide med å forenkle rutinar, prosessar og planarbeid
- Gje folkevalde tilstrekkeleg grunnlag for å fatta vedtak
- Følgje opp politiske vedtak og dei mål og arbeidsoppgåver som ligg i budsjett, økonomiplan, kommuneplan og andre planar
- Initiere og leggje til rette for kontinuerleg organisasjonsutvikling
- Skape ein organisasjonsstruktur og -kultur som gjev rom for både omstilling og personleg og fagleg utvikling samt fremje eit godt arbeidsmiljø
- Vidareutvikle og styrke samarbeidet mellom ulike fagområde
- Leggje til rette for at tenesteeiningar skal få naudsynt støtte, rettleiling, kvalitetssikring, styring og koordinering
- Levere grunnlag og tenester innan ikt, økonomi, dokumentasjon og personal
- Arbeide aktivt med kompetanseheving og rekruttering.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Budsjett 2024	Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	20 516	21 204	21 204	22 124	21 440	21 944	21 440
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	9 629	11 444	11 044	11 170	10 690	10 690	10 690
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 103	2 525	2 525	2 338	2 828	2 828	2 828
Overføringsutgifter	1 720	1 174	940	1 063	1 063	1 063	1 063
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	33 969	36 346	35 712	36 694	36 020	36 524	36 020
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-775	-832	-832	-856	-856	-856	-856
Refusjoner	-1 782	-415	-415	-300	-300	-300	-300
Overføringsinntekter	2	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-82	-550	-550	-80	-80	-80	-80
Sum Driftsinntekter	-2 637	-1 797	-1 797	-1 236	-1 236	-1 236	-1 236
Sum	31 332	34 550	33 916	35 458	34 784	35 288	34 784

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Administrasjon	27 268	29 951	29 317	30 467	30 197	30 197	30 197
Politikk	4 064	4 598	4 598	4 991	4 587	5 091	4 587
Sum	31 332	34 550	33 916	35 458	34 784	35 288	34 784

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	34 550	34 550	34 550	34 550
Sum Vedtak forrige periode	-137	-361	-57	-361
Sum Lønns- og prisvekst	1 446	1 446	1 446	1 446
Konsekvensjustert budsjett	1 309	1 085	1 389	1 085
Konsekvensjustert ramme	35 858	35 634	35 938	35 634
Innsparingstiltak				
Bemanning	-200	-400	-400	-400
Innsparing administrasjon	-400	-400	-400	-400
Utvila kommunenesamarbeid - dobbeltbudsjettet	-250	-250	-250	-250
Sum Innsparingstiltak	-850	-1 050	-1 050	-1 050
Nye tiltak				
Arkivtenester	350	200	200	200
Valutgifter	100	0	200	0
Sum Nye tiltak	450	200	400	200
Nye tiltak og realandringer budsjett	-400	-850	-650	-850
Ramme 2025-2028	35 458	34 784	35 288	34 784

Hovudmål

Hovudmål	Beskriving av langsiktig mål for kommunen	Målsetjing og handlingsplan i økonomiplanen
Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga		
Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik		
Sterkt demokrati		

Måltabell

Hovudmål	Delmål
Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik	Luster kommune skal vere ein inkluderande og attraktiv arbeidsgjever
Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga	
Sterkt demokrati	Den politiske representasjonen skal spegle Lustrasamfunnet

Administrasjon

Skildring av verksemda i dag

Overordna leiing.

- Rådmannsgruppa har ansvar for overordna planlegging, planarbeid og rapportering. Dialog med KS, KS Vestland og overordna kommunesamarbeid ligg og til RG og rådmann.

Infotorget, kommunikasjon/IKT, arkiv, økonomi, løn og personal inngår i sentraladministrasjonen i tillegg.

- Kommunens informasjons- og kommunikasjonsarbeid er eit stort og viktig område. Mål om å profilere kommunen og vere offensive inn mot alle saker og prosessar.
- Digitalisering er eit område som har stor merksemd. Digitaliseringsfokus blir jobba med heile tida, og i 2024 har ein fått på plass gode prosessar med personalmeldingar, elektroniske timelister, skjemautvikling mm. I takt med den raske digitaliseringa er dette eit kontinuerleg arbeid.
- Kommunikasjon og driftsstøtte som handterer dei administrative fellescenestene følgjer opp overordna mål og strategiar og satsingsområde i heile kommunen, og bidreg inn mot andre tenesteområde. Leiarstøtte og samarbeid med hovudtillitsvalde og vernetenesta står også sentralt for denne stabseininga.

Utfordringar og moglegheiter i perioden

- Det er viktig at ein her har god tilgang på ressursar for å profilere kommunen og vere offensive inn mot alle saker og prosessar.
- Halde fram med heilskapleg omstillingssarbeid i stabseininga *kommunikasjon og driftsstøtte* der kompetansedeling og arbeid på tvers av faggrensene blir vidareført. Vidareutvikle arbeidsprosessane med tanke på den raske digitale utviklinga:
- I økonomiplanperioden 2025-2028 vil ein legge enda betre til rette for god styring av kommunen si verksemd, herunder internkontroll og kvalitetsarbeid i det nye kvalitetssystemet – Netpower.
- Å vidareutvikle det digitale styringssystemet Framsikt blir ein viktig faktor med omsyn til å etablere gode rutinar for arbeidet med analyse, økonomiplan og budsjett samt rapportering.
- Driftssamarbeid med SySIKT og delta i DigiVestland for drift og utvikling av IKT-området.
- Fullføre arbeidet med retningslinene for personvern og GDPR.
- Arbeide med å forbedre internkontrollen og retningsliner.
- Kommunen er gjennom statlege føringer pålagt å utvikle digitale innbyggjartenester, og innbyggjarane skal sikrast eit tilfredsstillande personvern. Digitaliseringsarbeidet skal sikre at våre overordna mål ligg til grunn for utviklinga, samt at vår innsats på desse områda har eit godt nok framtidsperspektiv som både individuelt og samla trekk i den retinga vi ønskjer.
- Det er eit mål at investeringar som vert gjort på digitaliseringsområdet skal medføre reduserte driftskostnader på sikt, slik at desse i størst mogleg grad blir sjølvfinansiert. På same tid er det viktig å vere merksam på at IKT er ein integrert del av tenesteproduksjonen, og at ingen tenester eller medarbeidarar i Luster kommune kan løyse oppgåvane sine utan nødvendig IT-utstyr eller programvare. For å sikre tilfredsstillande funksjonalitet og måten systema samhandlar med kvarandre på, vert det eit krav om kontinuerleg vidareutvikling og i visse tilfelle utskifting av system.

- Digitalisering handlar også om arbeidsprosessar og nye måtar å jobbe og levere tenester på. Dette krev tid. Effektivisering ved hjelp av teknologi er utfordrande og ressurskrevjande for dei tenestene det gjeld.

Oppfølging av kommunale vedtak

- Stabseininga skal gje ut to nummer av *Lustranytt* og vidareutvikle informasjonstenesta i digitale kanalar.

Arbeidspraksis for ungdom

- Kommunen vil gi tilbod også i år om sommararbeidsplassar (arbeidspraksis) for skuleelevar 16 og 17 år innafor områda teknisk drift, helse og omsorg, barnehage, SFO og sentralkjøken etter behov.
- Stor lærlingaktivitet skal vidareførast, jf avtale.
- Legge om rutinane på tildeling/tilsetjing. Praksis har vore at UK trekker kandidatar. Dette har ikkje fungert så bra, då ungdomar har fått tildelt arbeidsplass dei ikkje ønskjer/har interesse for. Difor går ein over til vanleg søknadshandsaming til liks med andre ledige stillingar.

Innkjøp

- Innkjøpssamarbeid med faglig assistanse frå Kinn kommune er oppe og går på ein god måte. Kommunen har ei innkjøpsgruppe som jobbar aktivt på tvers av fagfelt.

Bemanning, rekruttering og kompetanseutvikling

- Turnover er relativ stor, hovudsakleg grunna overgang til pensjon. Det er meir krevjande rekruttering enn tidlegare, spesielt er vikarsituasjonen krevjande, særskilt innan pleie/omsorg og oppvekstsektoren. Det er i samband med dette vedteke eigen kompetanseplan for å behalde og rekruttere, herunder seniorpolitikk/seniortiltak.

Særskilt i 2025

Kommunikasjon og IKT

- 2025 blir året der me prioritera informasjonsikkerheit. Me vil få på plass eit styringssystem, auka kunnskapen og fokuset på sikkerheit ute i organisasjonen.
- Tiltak frå Kommunikasjonsstrategi og Digitaliseringsstrategi 2024-2027 skal følgjast opp og setjast i verk.
- Ha fokus på full bruk av alle funksjonar i systemparken me allereie nyttar.
- Samarbeid blir stadig viktigare, og me må delta og bidra i allereie etablerte samarbeid, samt opprette nye der det er behov.

- Oppgradere til Visma pluss
- Ta i bruk Verksemndsplanmodulen i Framsikt for fullt.
- Fullføre innføring av kvalitetssystemet Netpower og som ledd i utvikling av betre internkontroll.
- Fokus på utvikling og digitalisering som gir ein betre og enklare kvardag for tilsette og innbyggjarar.
- I 2025 skal ein prøve å få på plass ny telefonsentrallløysing.

Løn og personal

- Revisjon av reglement/retningslinjer
- Fullføre den digitale prosessen i tilsetjingssaker
- Gjennomføre 10-faktor, medarbeiderus.

Arkiv:

- Deponering av Formannskapsarkivet for perioden 1979-2000 til Kommunearkivordninga i Vestland for endeleg ordning.
- Vidare arbeid med rydding og klargjering for deponering av historisk papirarkiv
- Oppdatering og flytting av arkivplan frå arkivplan.no til NetPower

Oppfølging av kommunale vedtak

- Stabseininga skal gje ut to nummer av *Lustranytt* og vidareutvikle informasjonstenesta i digitale kanalar.

Arbeidspraksis for ungdom

- Kommunen vil gi tilbod også i år om sommararbeidsplassar (arbeidspraksis) for skuleelevar 16 og 17 år innafor områda teknisk drift, helse og omsorg, barnehage, SFO og sentralkjøken etter behov.
- Stor lærlingaktivitet skal vidareførast, jf avtale.
- Legge om rutinane på tildeling/tilsetjing. Praksis har vore at UK trekker kandidatar. Dette har ikkje fungert så bra, då ungdomar har fått tildelt arbeidsplass dei ikkje ønskjer/har interesse for. Difor går ein over til vanleg søknadshandsaming til liks med andre ledige stillingar.

Innkjøp

- Innkjøpssamarbeid med faglig assistanse frå Kinn kommune er oppe og går på ein god måte. Kommunen har ei innkjøpsgruppe som jobbar aktivt på tvers av fagfelt.

Bemanning, rekruttering og kompetanseutvikling

- Turnover er relativ stor, hovudsakleg grunna overgang til pensjon. Det er meir krevjande rekruttering enn tidlegare, spesielt er vikarsituasjonen krevjande, særskilt innan pleie/omsorg og oppvekstsektoren. Det er i samband med dette vedteke eigen kompetanseplan for å behalde og rekruttere, herunder seniorpolitikk/seniortiltak.

Utfordringar og moglegheiter i perioden

- Det er viktig at ein her har god tilgang på ressursar for å profilere kommunen og vere offensive inn mot alle saker og prosessar.
- Halde fram med heilskapleg omstillingssarbeid i stabseininga *kommunikasjon og driftsstøtte* der kompetansedeling og arbeid på tvers av faggrensene blir vidareført. Vidareutvikle arbeidsprosessane med tanke på den raske digitale utviklinga:
- I økonomiplanperioden 2025-2028 vil ein legge enda betre til rette for god styring av kommunen si verksemrd, herunder internkontroll og kvalitetsarbeid i det nye kvalitetssystemet – Netpower.
- Å vidareutvikle det digitale styringssystemet Framsikt blir ein viktig faktor med omsyn til å etablere gode rutinar for arbeidet med analyse, økonomiplan og budsjett samt rapportering.
- Driftssamarbeid med SySIKT og utvikling av IKT-området i regi av SySIKT, ev DigiVestland med ny avtale.
- Fullføre arbeidet med retningslinene for personvern og GDPR.
- Arbeide med å forbedre internkontrollen og retningsliner.
- Kommunen er gjennom statlege føringar pålagt å utvikle digitale innbyggjartenester, og innbyggjarane skal sikrast eit tilfredsstillande personvern. Digitaliseringsarbeidet skal sikre at våre overordna mål ligg til grunn for utviklinga, samt at vår innsats på desse områda har eit godt nok framtidsperspektiv som både individuelt og samla trekk i den retninga vi ønskjer.
- Det er eit mål at investeringar som vert gjort på digitaliseringsområdet skal medføre reduserte driftskostnader på sikt, slik at desse i størst mogleg grad blir sjølvfinansiert. På same tid er det viktig å vere merksam på at IKT er ein integrert del av tenesteproduksjonen, og at ingen tenester eller medarbeidarar i Luster kommune kan løyse oppgåvane sine utan nødvendig IT-utstyr eller programvare. For å sikre tilfredsstillande funksjonalitet og måten systema samhandlar med kvarandre på, vert det eit krav om kontinuerleg vidareutvikling og i visse tilfelle utskifting av system.
- Digitalisering handlar også om arbeidsprosessar og nye måtar å jobbe og levere tenester på. Dette krev tid. Effektivisering ved hjelp av teknologi er utfordrande og ressurskrevjande for dei tenestene det gjeld.
- Vidare utvikling av tenestesamarbeidet i regionen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap			Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028		
Driftsutgifter									
Lønn	17 806	17 917	17 917	18 747	18 467	18 467	18 467		
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	8 640	10 533	10 133	10 012	9 532	9 532	9 532		
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	2 101	2 525	2 525	2 338	2 828	2 828	2 828		
Overføringsutgifter	1 238	772	538	603	603	603	603		
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0	0		
Sum Driftsutgifter	29 785	31 748	31 114	31 699	31 429				
Driftsinntekter									
Salgsinntekter	-760	-832	-832	-852	-852	-852	-852		
Refusjoner	-1 675	-415	-415	-300	-300	-300	-300		
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-82	-550	-550	-80	-80	-80	-80		
Sum Driftsinntekter	-2 517	-1 797	-1 797	-1 232					
Sum	27 268	29 951	29 317	30 467	30 197				

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	29 951	29 951	29 951	29 951
Sum Vedtak forrige periode	-241	-161	-161	-161
Sum Lønns- og prisvekst	1 257	1 257	1 257	1 257
Konsekvensjustert budsjett	1 016	1 096	1 096	1 096
Konsekvensjustert ramme	30 967	31 047	31 047	31 047
Innsparingstiltak				
Bemanningsstiltak	-200	-400	-400	-400
Innsparing administrasjon	-400	-400	-400	-400
Utvila kommunenesamarbeid - dobbeltbudsjettet	-250	-250	-250	-250
Sum Innsparingstiltak	-850	-1 050	-1 050	-1 050
Nye tiltak				
Arkivtenester	350	200	200	200
Sum Nye tiltak	350	200	200	200
Nye tiltak og realendringer budsjett	-500	-850	-850	-850
Ramme 2025-2028	30 467	30 197	30 197	30 197

Politikk

Skildring av verksemda i dag

Den politiske organisering består av følgjande organ:

- Kommunestyret
- Formannskapet/Næringsutvalet - supplert med repr fra Frp, Krf og V i budsjett og økonomiplanarbeidet.
- Plan og forvaltningsutvalet
- Mellombelse utval
- Kontrollutvalet
- Råda

Sentrale oppgåver:

- Gje dei folkevalde arbeidsforhold slik at alle i kommunen har høve til å delta i lokalpolitikken.
- Sikra gode avgjerdss prosessar og effektiv fordeling av oppgåver ved hjelp av delegering og klare retningslinjer.
- Leggje til rette for at politiske organ får frigjort tid til overordna oppgåver.
- Sjå til at Luster kommune i alle samanhengar opererer innafor gjeldande regelverk og nyttar fellesskapet sine midlar på ein effektiv og god måte.
- Arbeide godt med alle saker som måtte kome frå kommunen sine kontrollorgan.
- Styrke det interkommunale samarbeidet. Delta aktivt i Sognatinget og Sognrådet.

Særskilt i 2025

Oppfølging av nasjonale føringer:

- Gjennomføre Stortings- og sametingsval hausten 2025, med dei same valkrinsar som dei to siste vala. Organisere valet etter ny vallov og valforskrift.
- Velje nytt ungdommen sitt kommunestyre hausten 2025. Det blir valde for 2 år.

Regionale tiltak:

- Drøfte og følgje opp satsingar i regionalplanen i regi av Sognerådet og Sognatinget.
- Vidare drøfting av samarbeid og avtalar.

Lokale tiltak:

- Rekruttere ny kommunedirektør etter at Jarle Skartun har meldt at han vil gå av med pensjon i løpet av fyrste halvår 2025.
- Gjennomføre temaøkter for kommunestyret. Følgjande tema er til vurdering; jordvern, verdiskaping og nye næringar framover, ungdomssatsing. Både dag, 1/2 dag og “teams” -økter er aktuelle.
- Plansaker
- Handsame saker frå styret i Lustrabadet KF og gjennomføre val til styret i føretaket.
- Følgje opp forvaltningsrevisjon 2024-2028 i samarbeid med kontrollutvalet.
- Fullføre/vedta fornya KPA- KommunePlanen sin Arealdel.
- Halde fram med å synleggjere politisk aktivitet ved å syne kommunestyre- og formannskapsmøta via kommune-tv.

Driftsbudsjet

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Budsjett 2024	Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	2 710	3 286	3 286	3 377	2 973	3 477	2 973
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	989	911	911	1 158	1 158	1 158	1 158
Kjøp av varer og tjenester som erstatter communal egenproduksjon	2	0	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	482	402	402	460	460	460	460
Sum Driftsutgifter	4 184	4 598	4 598	4 995	4 591	5 095	4 591
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-15	0	0	-4	-4	-4	-4
Refusjoner	-107	0	0	0	0	0	0
Overføringsinntekter	2	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-120	0	0	-4	-4	-4	-4
Sum	4 064	4 598	4 598	4 991	4 587	5 091	4 587

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	4 598	4 598	4 598	4 598
Sum Vedtak forrige periode	104	-200	104	-200
Sum Lønns- og prisvekst	189	189	189	189
Konsekvensjustert budsjett	293	-11	293	-11
Konsekvensjustert ramme	4 891	4 587	4 891	4 587
Nye tiltak				
Valutgifter	100	0	200	0
Sum Nye tiltak	100	0	200	0
Nye tiltak og realendringer budsjett	100	0	200	0
Ramme 2025-2028	4 991	4 587	5 091	4 587

Oppvekst og kultur

Skildring av verksemda i dag

I samband med organisasjonsutviklingstiltak Rådhuset/sentraladministrasjon og omlegging av Budsjett/Øp i Framsikt er tidlegare kommunalsjefsområde Oppvekst utvida frå og med 2024. Vesentlege delar av kulturavdeling, barn- og unge-tiltak, og folkehelsearbeidet er lagt til området. Kommunen sitt kontaktpunkt til Sogn barnevern er også lagt hit.

Samla nettobudsjett for tenestene under *Oppvekst og kultur* er kr 227 390 390. *Grunnskule* og *Barnehage* er dei to største tenestene med nettobudsjett på høvesvis kr 124 255 651 og kr 66 296 133. *Grunnskule* har omlag 117 årsverk per 1. oktober 2024 og 13 årsverk innan SFO. Innan *Barnehage* er samla årsverkbruk omlag 97 årsverk inkludert ordinær drift, spesialpedagogisk hjelp og prosjektbemanning.

Augen i budsjettet for *Grunnskule* i 2025 er hovudsakleg knytt til auka omfang av individuelt tilrettelagd opplæring (tidlegare spesialundervisning) og forsterka opplæring og auka aktivitet i SFO, dvs. fleire barn grunna utviding av gratis kjernetid også for 3. trinn. Dette siste inneber også reduserte inntekter frå foreldrebetaling i SFO. For *Barnehage* sin del er budsjetttauken knytt til heilårsverknad av mindreinntekter grunna halvering av makspris og framleis høgt aktivitetsnivå i form av fulle avdelingar i mest alle krinsar.

Kultur har eit nettobudsjett på kr 22 811 320. Kyrkja, funksjon 390,393 sorterer og under kultur, med kommunalt driftstilskot til kyrkjeleg fellesråd; til drift/vedlikehald av kyrkjer og anlegg samt driftstilskot til ikkje kyrkjelege bemanning/stillingar.

Folkehelse har eit nettbudsjett på kr 1 815 393. Her er mykje av drifta finansiert gjennom tilskotsmidlar. *Barnevern* har for 2025 eit nettobudsjett på kr 12 211 893, ei ramme som tek høgd for oppjustert tiltaksbudsjett utanfor heimen og noko auka driftskostnader.

Detaljar om dei einiske tenesteområda er skildra i eigne kapittel.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	185 035	185 854	188 772	190 013	188 013	188 013	188 013
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	16 914	18 172	18 496	18 984	18 734	18 734	18 734
Kjøp av varer og tjenester som erstatter communal egenproduksjon	20 504	23 311	23 311	23 481	23 281	23 281	23 281
Overføringsutgifter	21 648	14 873	14 873	18 841	18 021	18 021	18 021
Finansutgifter	1 786	130	130	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	245 887	242 340	245 583	251 319	248 049	248 049	248 049
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-12 344	-11 133	-11 133	-9 666	-9 666	-9 666	-9 666
Refusjoner	-23 125	-10 734	-10 734	-7 613	-7 613	-7 613	-7 613
Overføringsinntekter	-4 744	0	0	-2 050	-2 050	-2 050	-2 050
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-5 267	-3 974	-3 974	-3 412	-3 412	-3 412	-3 412

Handlingsdelen til Samfunnsplanen - Budsjett 2025, Økonomiplan for 2025-2028

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Sum Driftsinntekter	-45 480	-25 841	-25 841	-22 741	-22 741	-22 741	-22 741
Sum	200 407	216 500	219 742	228 578	225 308	225 308	225 308

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Grunnskule	110 364	117 842	119 549	124 656	122 406	122 406	122 406
Barnehage	58 614	63 300	64 815	66 296	66 296	66 296	66 296
Kultur	21 097	22 579	22 599	23 599	22 779	22 779	22 779
Folkehelse	1 966	1 720	1 720	1 815	1 815	1 815	1 815
Barnevern	8 367	11 058	11 058	12 212	12 012	12 012	12 012
Sum	200 407	216 500	219 742	228 578	225 308	225 308	225 308

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	216 500	216 500	216 500	216 500
Sum Vedtak forrige periode	-2 079	-2 079	-2 079	-2 079
Sum Budsjettendring i år	441	441	441	441
Sum Lønns- og prisvekst	9 566	9 566	9 566	9 566
Konsekvensjustert budsjett	7 928	7 928	7 928	7 928
Konsekvensjustert ramme	224 428	224 428	224 428	224 428
Innsparingstiltak				
Betalingsssatsar redusert plass barnehage	-100	-100	-100	-100
Frysing av driftstilskot	-470	-470	-470	-470
Innsparingar kultur	-100	-100	-100	-100
Redusert periode skulesymjing	-250	-500	-500	-500
Tilpassa opplæring	-1 000	-3 000	-3 000	-3 000
Sum Innsparingstiltak	-1 920	-4 170	-4 170	-4 170
Nye tiltak				
Administrativ støtte grunnskule	400	400	400	400
Anlegg idrett/friluftsliv	500	0	0	0
Auka bemanning SFO	1 000	1 000	1 000	1 000
Auka utgifter barnevern	700	500	500	500
Barnehagebetaling	400	400	400	400
Bemannning grunnskule	2 000	2 000	2 000	2 000
Inntektstap SFO	400	400	400	400
Rabatterte billettar i Lustrabadet	200	0	0	0
Sommarbadning	120	0	0	0
SySIKT	200	200	200	200
Ungdomslos	150	150	150	150
Sum Nye tiltak	6 070	5 050	5 050	5 050
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 150	880	880	880
Ramme 2025-2028	228 578	225 308	225 308	225 308

Hovudmål

- Barn og unge har gode lokalsamfunn som fremjar sosial kompetanse, deltaking, meistring og tilhøyrslle
- Gode tilbod av kultur, fritidsaktivitetar og læringsarenaer som motverkar utanforskap og fremjar psykisk helse
- Samordna tenester for alle barn og unge som gjev trygge og gode oppvekstvilkår

Måltabell

Hovudmål	Delmål
Barn og unge har gode lokalsamfunn som fremjar sosial kompetanse, deltaking, meistring og tilhøyrslle	Barn og unge får god rettleiing i å meistre livet
Gode tilbod av kultur, fritidsaktivitetar og læringsarenaer som motverkar utanforskap og fremjar psykisk helse	Barn og unge er fysisk aktive og har god helse
Samordna tenester for alle barn og unge som gjev trygge og gode oppvekstvilkår	Styrka identitetskjensle og samhøyrs mellom innbyggjarane i kommunen Godt og inkluderande barnehage- og grunnskuletilbod med høg fagleg kvalitet Gode, samordna og førebyggjande tenester med fokus på tidleg innsats for barn og unge og foreldrerettleiing

Grunnskule

Skildring av verksemda i dag

Obligatorisk grunnskuleopplæring er basert på opplæringslova og læreplanverket Kunnskapsløftet, revidert og gjeldande frå august 2020. Det er ni grunnskular i Luster. Det er seks oppvekstsenter med barneskule 1.-7. trinn i krinsane Indre Hafslo, Jostedal, Luster, Skjolden, Solvorn og Veitastrand. Det er kombinert barne- og ungdomsskule på Hafslo, barneskule og ungdomsskule i Gaupne. Kvar skule og kvart oppvekstsenter er sjølvstendige tenesteeiningar. Ansvar og mynde er internt delegert til leiarane av tenesteeiningane.

Tenestene vert fordele på følgjande kostrafunksjonar:

- 202 Grunnskule
- 213 Vaksenopplæring
- 215 Skulefritidsordning (SFO)
- 222 Skulelokalar
- 223 Skuleskyss

Pedagogisk psykologisk rettleiingsteneste (PPT)

Luster kommune har felles PP-teneste med kommunane Sogndal, Aurland og Vik. Sogndal kommune er vertskommune for den interkommunale PP-tenesta. Frå hausten 2017 er det også inngått samarbeidsavtale mellom dei same kommunane om felles logopedteneste. Tenesta vert organisert via Sogn PPT.

Utviklingsarbeid

Kunnskapsløftet 2020

1. august 2020 trådde det nye læreplanverket for grunnskulen og vidaregåande opplæring, **Kunnskapsløftet 2020 (LK-20)**, i kraft. Arbeidet med innføring av det nye læreplanverket er ei kontinuerleg oppgåve som held fram for grunnskulane i Luster i 2025. Sentrale element i LK-20 er:

- Ny overordna del med verdiar og prinsipp for grunnopplæringa
- Vektlegging av ei aktiv elevrolle og at opplæringa skal ha relevans, av djupnelæring og kritisk tenkning
- Innføring av tre tverrfaglege tema: demokrati og medborgarskap, berekraftig utvikling, folkehelse og livsmeistring
- Programmering, algoritmisk teknologi er løfta fram i fleire fag

Kompetanseutvikling psykisk helse i grunnskulen

Alle skulane i Luster deltok våren 2022 på sertifiseringskurs i programmet «Sjå eleven innanfrå» som byggjer på COS (Circle of Security), ein tilknytingsmodell med vektlegging av relasjonar og det å skapa tryggleik i møtet mellom barn og vaksne. Dette er ein modell som det også vert satsa på i barnehagen og som er godt innarbeidd i den sektoren. Arbeidet med «Sjå eleven innanfrå» og COS vert vidareført i 2025.

Livsmeistring: robuste barn og unge

“Livsmeistring – Robuste barn og unge” er eit samarbeidsprosjekt mellom Luster kommune og Sogndal kommune. Målet er at barn og unge skal bli godt rusta til å takla medgang og motgang i livet og at borna som bur her, skal få like moglegheiter til å utvikla ei god og robust psykisk helse. Eit siktemål for arbeidet i Luster er å få til ei ramme der “Livsmeistring” er eit eige fag med ein time per veke. Vektlegginga i 2024/25 er utprøving og pilotering av økter og undervisningsopplegg som innhaldsmessig passar til eit slikt fag. Elles er foreldremedverknad og foreldreinvolvering eit anna hovudområde. Ressursane vert samla på nettstaden www.meistrelivet.no.

Desentralisert kompetanseutvikling

Gaupne skule, Hafslo barne- og ungdomsskule og Luster ungdomsskule vart i 2024 prioriterte til å delta i den statlege ordninga med desentralisert kompetanseheving, DeKom. Samarbeidspartner i prosjektet er HVL, og prosjektet strekk seg over 3-4 semester frå og med hausten 2024. Indre Hafslo oppvekstsenter og Veitastrand oppvekstsenter vart prioritert i ordninga i 2023 og fullfører samarbeidet med HVL i 2025.

Kompetanseløft for spesialpedagogikk og inkluderande praksis er ei statleg kompetancesatsing på lik linje med desentralisert kompetanseutvikling. Det er kompetanseregion Sogn som søker midlar og legg til rette for regional kompetanseutvikling retta mot lærarar i barnehage og skule og mot tilsette i PPT i form av fagdagar, webinar og regionale nettverk. Samarbeidspartner er HVL og Statped. Kommunalsjef oppvekst er leiar av arbeidsgruppa for Kompetanseløftet i region Sogn. Hovudsatsinga dei to siste åra har vore åtferd som utfordrar oss.

Lærarutdanningsskule

I 2024 fekk Hafslø barne- og ungdomsskule etter søknad vidareført statusen som lærarutdanningsskule av HVL fram til 2028. I Sogn og Fjordane er det to skular som har denne statusen. Det er eit prosjekt som inneber eit tett samarbeid med HVL når det gjeld praksis for lærarstudentar, moglegheit for lærarar på Hafslø til å ha delstilling på HVL og deltaking i forskingsprosjekt.

Kommunale ressurslærarar og kommunale fagnettverk

Under Oppvekst er det tilsett **20 % kommunal ressurslærar i IKT**. Stillinga er særleg retta inn mot pedagogisk utvikling og bruk av IKT i undervisninga. Ressurslærar er ansvarleg for det kommunale fagnettverket for IKT-pedagogar og bidreg elles med rettleiing inn mot dei einskilde skulane og planarbeid.

Frå og med hausten 2024 er det også tilsett **20 % stilling som kommunal ressurslærar** for begynnaropplæring. Ressurslærar har ansvar for koordinering av ulike kommunale fagnettverk inkl. nettverket for nyutdanna lærarar i tillegg til rettleiing. Frå 2024 er det også eit tettare samarbeid mellom HVL og kompetanseregion Sogn om regionale samlingar for nyutdanna lærarar i skule og barnehage. Andre kommunale fagnettverk er knytt til spesifikke fagområd som begynnaropplæring, skolemiljø og tilpassa opplæring/spesialundervisning.

Regionalt samarbeid

Det regionale utviklingsarbeidet er forankra i programmet «**System for styrka læring**» som alle kommunane i Sogn har vedteke. Gjeldande programperiode er frå 2022-2030. Tiltak i programmet er i stor grad knytt til drift av kompetanseutvikling i form av regionale fagdagar, webinar og drift av ulike fag- og leiarnettverk.

Særskilt i 2025

Oppfølging av nasjonale føringer

- Innføring av nytt læreplanverk - Kunnskapssløftet 2020 - frå og med 1. august 2020
- Innføring av nasjonal rammeplan for SFO frå og med 1. august 2022
- Ny opplæringslov frå og med 1. august 2024

Særskilde driftstiltak

- Ein klasse mindre ved Indre Hafslø oppvekstsenter skuleåret 2025/26, dvs. tre klassar. Det vert firedeling, fire klassar, att året etter.
 - Stor 1. klasse på Hafslø barne- og ungdomsskule hausten 2025/26, klassedeling kan bli aktuelt.
 - Styrking vikarstillingar grunnskule, vidareføring av tiltak innført 2024.
 - Vidareføring tidleg innsats i grunnskulen knytt til lærartettleik og krav om intensiv opplæring på 1.-4. trinn, omfang eitt årsverk fordelt på skulane etter storleik.
 - Ompostering budsjettmidlar til innkjøp av PC/digitale tavler og badeskyss ompostert frå dei einskilde einingane til tenesta Skule felles og Skuleskyss.
 - Høgt omfang individuelt tilpassa opplæring (tidlegare spesialundervisning) både med tanke på tal enkeltvedtak og ressursomfang.
- Samla bemanning innan oppvekst er høg, må ned over tid. Tilpassast aktivitet og norm. I

budsjett for 2025 er det lagt inn trekk i ramma på 1 million kroner knytt til individuelt tilrettelagt opplæring.

- Utvida SFO-aktivitet. Auka bemanningskostnad i SFO grunna fleire påmeldte barn i 1. - 3. trinn som følgje av ordninga med gratis kjernetid.
- Mindreinntekter i foreldrebetaling grunna innføring av gratis kjernetid for elevar på 3. trinn frå august 2024, heilårsverknad i 2025; omlag 400 000 kr.
- Vidareføring av lokal moderasjonsordning i SFO for å søkje redusert foreldrebetaling; 5 % av inntekta i hushaldet som maksimal betaling for SFO. Avvikling av felles moderasjonsordning på tvers av barnehage og SFO frå 01.08.24.
- Ungdomslos. Overgang i finansiering frå prosjektmidlar til driftsmidlar for 20 % av stillinga.
- Vidareføring auka stillingsressurs 30 % PPT
- Sommarskule 2025. Framhald av satsing på realfagleg sommarkurs.
- Innføring av programmet Visma Sikker Sak Skule for handsaming av sensitive elevsaker; individuelt tilrettelagt opplæring (tidlegare spesialundervisning), forsterka norskopplæring, skulemiljøsaker med meir.

Særskilde utgreiingsarbeid

- Utgriing av framtid Solvorn oppvekstsenter med tanke på utfordringar og konsekvensar. Nærare mandat skal utarbeidast.
- Utgriing utvida samarbeid Hafslø barne- og ungdomsskule og Veitastrand oppvekstsenter, og utvida samarbeid Skjolden oppvekstsenter og Luster oppvekstsenter først og fremst knytt til krav om bemanning og kompetanse, men også økonomi. Det vert opna for utgriing ikring utfordringar og konsekvensar. Nærare mandat skal utarbeidast.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	108 800	108 769	110 724	112 129	110 129	110 129	110 129
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	10 426	10 923	10 675	11 521	11 271	11 271	11 271
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	4 677	4 909	4 909	4 698	4 698	4 698	4 698
Overføringsutgifter	1 554	222	222	200	200	200	200
Finansutgifter	587	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	126 044	124 823	126 530	128 548	126 298	126 298	126 298
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-1 725	-1 586	-1 586	-1 264	-1 264	-1 264	-1 264
Refusjoner	-12 688	-5 335	-5 335	-2 628	-2 628	-2 628	-2 628
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 268	-60	-60	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-15 680	-6 981	-6 981	-3 892	-3 892	-3 892	-3 892
Sum	110 364	117 842	119 549	124 656	122 406	122 406	122 406

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	117 842	117 842	117 842	117 842
Sum Vedtak forrige periode	-1 522	-1 522	-1 522	-1 522
Sum Budsjettendring i år	196	196	196	196
Sum Lønns- og prisvekst	5 290	5 290	5 290	5 290
Konsekvensjustert budsjett	3 964	3 964	3 964	3 964
Konsekvensjustert ramme	121 806	121 806	121 806	121 806
Innsparingstiltak				
Redusert periode skulesymjing	-250	-500	-500	-500
Tilpassa opplæring	-1 000	-3 000	-3 000	-3 000
Sum Innsparingstiltak	-1 250	-3 500	-3 500	-3 500
Nye tiltak				
Administrativ støtte grunnskule	400	400	400	400
Auka bemanning SFO	1 000	1 000	1 000	1 000
Bemanning grunnskule	2 000	2 000	2 000	2 000
Inntektstap SFO	400	400	400	400
SySIKT	150	150	150	150
Ungdomslos	150	150	150	150
Sum Nye tiltak	4 100	4 100	4 100	4 100
Nye tiltak og realendringer budsjett	2 850	600	600	600
Ramme 2025-2028	124 656	122 406	122 406	122 406

Barnehage

Skildring av verksemda i dag

Luster kommune har ni kommunale barnehagar. Det er ein barnehage i Gaupne, to barnehagar på Hafslø, Gamlestova og Hafslø barnehage, og seks barnehagar knytt til dei ulike oppvekstsentrata; Skjolden, Luster, Jostedal, Indre Hafslø, Solvorn og Veitastrond. Dei tre reine barnehagane er sjølvstendige tenesteeiningar der ansvar og mynde er internt delegert til leiarane av desse einingane.

Tenestene vert fordelt på følgjande funksjonar:

- 201 Barnehage
- 211 Styrka tilbod til førskuleborn
- 221 Barnehagelokalar og skyss

Teneste 201 Barnehage er knytt til drifta av barnehagane. Teneste 211 Styrka tilbod til førskulebarn dekker spesialpedagogisk hjelpe i barnehagane, tilrettelegging av barnehagetilbod i samsvar med barnehagelova § 37 og eventuell mellombels styrking av det ordinære barnehagetilbodet. Nærare forklaring av kostrafunksjonane finn ein ved å gå inn i [kostrarettleiariane](#) (frå side 84).

Barnehageplassar og opptak

Alle barn som har rett på barnehageplass får plass ved hovudopptak. Kommunen har også suppleringsopptak med oppstart frå 1. januar. Dei kommunale barnehagevedtekta opnar elles for løpende opptak for barn som har fylt eitt år i periodane 15. august – 1. november, og 1. januar – 1.mai dersom det er ledige plassar.

Pedagogisk psykologisk rettleiringsteneste (PPT)

Luster kommune har felles PP-teneste med kommunane Sogndal, Aurland og Vik. Sogndal kommune er vertskommune for den interkommunale PP-tenesta. Frå hausten 2017 er det også inngått samarbeidsavtale mellom dei same kommunane om felles logopedteneste. Tenesta vert organisert via Sogn PPT.

Utviklingsarbeid

Psykisk helsefremjande barnehagar og inkluderande barnehagemiljø

Dette området held fram som fagleg hovudsatsing for Lustrabarnehagen. Psykisk helsefremjande barnehagar og inkluderande barnehagemiljø har vore overbygninga og den rauden tråden i utviklingsarbeidet i barnehagane sidan 2017. Saman med helsestasjonen har barnehagane i Luster sidan 2017 delteke i eit kompetansehevande prosjekt om COS-modellen (tryggleikssirkelen), ein tilknytingsmodell om korleis barn knyter seg til vaksne. Til no er 19 tilsette frå ulike barnehagar vorten sertifiserte til å kunne ha rådgjevingskurs for foreldre saman med helsesjukepleiar. Kursa er eit lågterskeltilbod for føresette.

Regional kompetanseheving

Dette er ei av tre statlege hovudsatsingar på kompetanseheving innafor oppvekstsektoren. Ordninga er barnehagebasert. Det vil seie at einskildbarnehagar sender inn søknad som vert vurdert og prioritert kommunalt og regionalt utifrå avsett pott til fylket og regionen. I 2024 fekk Hafslø barnehage, Indre Hafslø oppvekstsenter og Luster oppvekstsenter innvilga sine søknadar. Utviklingsarbeidet skjer i partnarskap med HVL og varar 3-4 semester.

Livsmeistring: robuste barn og unge

“Livsmeistring – Robuste barn og unge” er eit samarbeidsprosjekt mellom Luster kommune og Sogndal kommune. Målet er at barn og unge skal bli godt rusta til å takla medgang og motgang i livet og at ungane som bur her, skal få like moglegeheiter til å utvikla ei god og robust psykisk helse. Dette er eit femårig prosjekt, og vektlegginga i 2024 vil vera utprøving av tiltak i barnehage og skule.

Kompetanseløft for spesialundervisning og inkluderande praksis er ei statleg kompetanseordning på linje med desentralisert kompetanseutvikling. Det er kompetanseregion Sogn som søker midlar og legg til rette for regional kompetanseutvikling retta mot lærarar i barnehage og skule og mot tilsette i PPT i form av fagdagar, webinar og regionale fagnettverk. Samarbeidspartar er HVL og Statped. Kommunalsjef oppvekst er leiar av arbeidsgruppa for Kompetanseløftet i region Sogn. Hovudtema siste to år har vore åferd som utfordrar oss.

Kommunale fagnettverk

Oppvekst koordinerer tre kommunale fagnettverk for barnehagane i Luster barnehageåret 2024/25; spesialpedagogisk hjelp, barnehagemiljø inkludert COS (Circle of Security) og samlingar for nyutdanna barnehagelærarar. Frå 2023/2024 er det også eit tettare samarbeid HVL og kompetanseregion Sogn om samlingar for nyutdanna lærarar i skule og barnehage. Dette er knytt til prosjektet “Ny som lærar i Vestland”.

Regionalt samarbeid

Den faglege paraplyen for det regionale samarbeidet er utviklingsprogrammet «**System for styrka læring**», 2022-2030. Satsinga inneber deltaking på regionale fagdagar og medverknad i ulike fagnettverk. Det er også eige regionalt nettverk for barnehageleiarar med faste møtepunkt.

Særskilt i 2025

Oppfølging av kommunale vedtak

- Gjennomføring av suppleringsopptak i januar 2025.
- Fullføring av byggjeprosjekt: Indre Hafslo oppvekstsenter og ny barnehage på Hafslo

Oppfølging av nasjonale føringer

- Luster stettar bemanningsnorm og nye nasjonale krav om pedagognorm i barnehagane.
- Luster følgjer nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetaling for barnehageplass og gratis kjernetid til 2-, 3-, 4- og 5-åringar. Ingen hushald skal betale meir enn 6 prosent av inntekta si for ein barnehageplass.
- Foreldrebetalinga er avgrensa av nasjonal maksimalpris, 1500 kr frå og med august 2024
- Luster følgjer ordning med at barn nr 3 i barnehage er gratis. Dette gjeld frå og med august 2023. Forslaget er innarbeidd i dei kommunale betalingssatsane.
- Ny barnehagelov innført frå 1. januar 2021. Barnehagane får ei aktivitetsplikt som skal sikra alle barn eit trygt og godt barnehagemiljø.

Særskilde driftstiltak

- Suppleringsopptak for 2025: Alle søkerane til suppleringsopptaket f.o.m. januar 2025 har fått barnehageplass. Somme søkerarar til hovudopptaket om hausten ventar med å starte opp i barnehagen til etter nytår.
- Tre avdelingar i Luster oppvekstsenter avd. barnehage både vår- og haustsemesteret, utnytting av full barnehagekapasitet i ombygde Indre Hafslo oppvekstsenter avd. barnehage.
- Det er prognosert litt lågare plassal haustrum i Gaupne barnehage enn i vårsemesteret; 132 plassar vår og 120 plassar haust.
- Halvering av makspris i barnehagen frå og med august 2024, dette får då heilårseffekt i 2025. Mindreinntektene i foreldrepengar 2025 er estimert til 1,7 millionar kr samanlikna med ramma for 2024.
- Felles moderasjonsordning/ felles syskenrabatt på tvers av barnehage og SFO vart avvikla frå 01.08.24.
- Funksjonstillegget for pedagogiske leiarar vart i 2024 auka frå kr 20 000 til kr 25 000. Årsverknad for 2025 har kostnad på omlag kr 100 000
- Auka grunnbemannning med styrka vikarordning innført frå og med 2024 for å hjelpe på utfordringar med å skaffe vikarar og sikre meir stabil bemanning.
- Innføring av programmet Visma Sikker Sak Barnehage hausten 2024 for handsaming av saker knytt til enkeltbarn.

Særskilde utgreiingsarbeid

- Hafslo barnehagekrins: Organiseringa i krinsen og eventuell samanslåing av dei to barnehagane i krinsen er til høyring hausten 2024 - for vedtak des.24.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	69 692	70 298	71 260	70 808	70 808	70 808	70 808
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 978	3 403	3 955	3 665	3 665	3 665	3 665
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	596	589	589	628	628	628	628
Overføringsutgifter	539	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	357	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	74 162	74 289	75 804	75 101	75 101	75 101	75 101
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-9 599	-8 339	-8 339	-7 244	-7 244	-7 244	-7 244
Refusjoner	-5 863	-2 650	-2 650	-1 511	-1 511	-1 511	-1 511
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-87	0	0	-50	-50	-50	-50
Sum Driftsinntekter	-15 548	-10 989	-10 989	-8 805	-8 805	-8 805	-8 805
Sum	58 614	63 300	64 815	66 296	66 296	66 296	66 296

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	63 300	63 300	63 300	63 300
Sum Vedtak forrige periode	-475	-475	-475	-475
Sum Budsjettendring i år	245	245	245	245
Sum Lønns- og prisvekst	2 876	2 876	2 876	2 876
Konsekvensjustert budsjett	2 647	2 647	2 647	2 647
Konsekvensjustert ramme	65 946	65 946	65 946	65 946
Innsparingstiltak				
Betalingsatsar redusert plass barnehage	-100	-100	-100	-100
Sum Innsparingstiltak	-100	-100	-100	-100
Nye tiltak				
Barnehagebetaling	400	400	400	400
SySIKT	50	50	50	50
Sum Nye tiltak	450	450	450	450
Nye tiltak og realendringer budsjett	350	350	350	350
Ramme 2025-2028	66 296	66 296	66 296	66 296

Kultur

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet er organisert med Luster bibliotek som eiga tenesteeining, Lustrabadet som eige KF, Luster frivilligsentral som eigen juridisk eining med kommunen som sentral deltakar, kulturskulen som interkommunal ordning (Sogn kulturskule) med Sogndal som vertskommune og øvrige kulturtilbod og tiltak lagt under tenesteområdet Oppvekst og kultur.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 231 Aktivitetstilbod barn og unge, tilskot til lag og organisasjoner
- 365 Kulturminneforvaltning
- 370 Bibliotek
- 375 Museum
- 377 Kunstformidling og utsmykking
- 380 Idrett og tilskot til andre sine idrettsanlegg (drift av idrettshall og samfunnshus)
- 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg
- 383 Musikk- og kulturskule
- 385 Andre kulturaktivitetar og andre kulturbrygg (inkl. frivilligsentral)
- 386 Kommunale kulturbrygg

Nærare forklaring av kostrafunksjonane finn ein ved å gå inn i [kostrarettleiarane](#) (frå s. 84)

Luster bibliotek

Luster bibliotek består av tenestene *Folkebibliotek*, 1,75 årsverk, og *Skulebibliotek*, 0,65 årsverk. Samla årsverk i bibliotektenestene er 2,4 årsverk. Folkebiblioteket ligg i andre etasje på Pyramiden kjøpesenter i kommunesenteret Gaupne. Verksemda omfattar aktiv formidling av kunnskap og kultur gjennom ulike medium, som er analogt eller digitalt tilgjengeleg. Biblioteket skal i sine tilbod til barn, ungdom og vaksne legge vekt på kvalitet, aktualitet og allsidigheit. Folkebiblioteket skal i samsvar med biblioteklova vere ein uavhengig møteplass og arena for offentleg samtal.

Det er oppvekst-/skulebibliotek for skule, barnehage, tilsette og alle foreldre i alle oppvekstsentrer og skulane. Biblioteka er tilgjengelege i opningstida til skulane. Biblioteka har fast servicetid av tilsett frå folkebiblioteket. Alle biblioteka har automatisert utlån med sjølvbetjening, med unntak av Luster ungdomsskule, som har utvida samarbeidsavtale for bruk av folkebiblioteket som skulebibliotek; det er og etablert lokalt bibliotek på skulen, som folkebiblioteket har jamleg tilsyn med og påfyll av ny litteratur, hovudsakleg frå den nasjonale kulturfondordninga.

Luster frivilligsentral

Luster frivilligsentral er ein sjølvstendig og frittståande organisasjon organisert som ei ideell foreining med ikkje økonomisk føremål. Sentralen er ei eiga juridisk eining med eigne vedtekter, eige styre og dagleg leiar. Kontoradressa er i Gaupne.

Frivilligsentralen får tildelt statstilskot og årleg tilskot i kommunen sitt årsbudsjett. Frivilligsentralen driv òg bruktbutikken og utstyrssentral for utleie av utstyr tilfritidsaktivitetar.

Lustrabadet KF

Drifta av badeanlegget er organisert som eige kommunalt foretak, med eige styre og daglig leiar. Kommunen yter driftstilskott og kjøper tenester til symjeopplæringa i grunnskulen.

Sogn kulturskule

Sogn kulturskule er ein interkommunal kulturskule for Sogndal og Luster med Sogndal som vertskapskommune. Samfunnsoppdraget til kulturskulen er forankra i opplæringslova paragraf § 26-1:

«Kommunen skal ha eit tilbod om kulturskole til barn og unge, organisert i tilknyting til skolen og kulturlivet..»

Rammeplan for kulturskulen skildrar føremål og innhald for kulturskulen. Kulturskulen skal samarbeida med skule - og kultursektor og medverka til å styrka kompetanse og kulturell utfalding i lokalsamfunnet. Det inneber eit forpliktande samarbeid med barnehagar, grunnskular, vidaregåande skule, det lokale kulturlivet og profesjonelle aktørar innan kunst - og kulturformidling.

Øvrige kulturtildob

Avdeling med; forvaltning av ordinære kultursaker og tilskotsordningar til lag og organisasjoner, arbeid med planar og oppfølging av tiltak/plan for anlegg idrett og friluftsliv og bygdebok. Forvaltning av skjenkeløyvepolitikken er lagt hit.

Kyrkja

Tilskot drift og investering Kostraplassert på kultur.

Særskilt i 2025

- Tilskotspostar på kulturområdet er budsettet på 2024 nivå, manglande prisjustering er nærmere 500' der halvparten gjeld kyrkja.
- Oppfølging av frivilligkeitserklæring, inkludert OU-prosjekt for organisering av kommunen sitt arbeid i høve frivillig sektor.
- Utviklingsarbeid Sogn kulturskule knytt til prosjektet *Framtidas kulturskule*, organisatorisk ev. også utviding til fleire medlemskommunar.
- Plan for idrett- og friluftsliv, oppfølging av handlingsplan idrett- og friluftsliv, ev revisjon av plan.
- Markering av 200-års-jubileet for utvandringa til Amerika.
- Fullføring av siste band i bygdebokserien for Luster kommune
- Folkebibliotek: Det er tilsett ny biblioteksjef som starta 1. oktober 2024
- Folkebibliotek: Tenestekjøpet når det gjeld gjeld bibliotektransport, dvs. levering og henting to gonger i veka til folkebibliotek og til oppvekstbibliotek, er vorten ein god del dyrare i ny avtale med Fylkeskommunen gjeldande frå 2024
- Folkebibliotek: Innkjøp og implementering av nytt bibliotekfagsystem hausten 2025. Avtalen som gjeld noverande utlånssystem, Micromarc, går ut 30. september

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett		Rev.budsjett	Økonomiplan			
		2023	2024		2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter								
Lønn		2 918	3 052	3 052	3 208	3 208	3 208	3 208
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon		2 410	3 036	3 056	2 798	2 798	2 798	2 798
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon		5 998	6 504	6 504	5 647	5 647	5 647	5 647
Overføringsutgifter		19 339	14 567	14 567	18 459	17 639	17 639	17 639
Finansutgifter		249	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter		30 914	27 159	27 179	30 113	29 293	29 293	29 293
Driftsinntekter								
Salgsinntekter		-806	-1 042	-1 042	-979	-979	-979	-979
Refusjoner		-1 711	-617	-617	-848	-848	-848	-848
Overføringsinntekter		-4 489	0	0	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner		-2 810	-2 920	-2 920	-2 687	-2 687	-2 687	-2 687
Sum Driftsinntekter		-9 817	-4 580	-4 580	-6 514	-6 514	-6 514	-6 514
Sum		21 097	22 579	22 599	23 599	22 779	22 779	22 779

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	22 579	22 579	22 579	22 579
Sum Vedtak forrige periode	-83	-83	-83	-83
Sum Lønns- og prisvekst	852	852	852	852
Konsekvensjustert budsjett	769	769	769	769
Konsekvensjustert ramme	23 349	23 349	23 349	23 349
Innsparingstiltak				
Frysing av driftstilskot	-470	-470	-470	-470
Innsparingar kultur	-100	-100	-100	-100
Sum Innsparingstiltak	-570	-570	-570	-570
Nye tiltak				
Anlegg idrett/friluftsliv	500	0	0	0
Rabatterte billettar i Lustrabadet	200	0	0	0
Sommarbadning	120	0	0	0
Sum Nye tiltak	820	0	0	0
Nye tiltak og realendringer budsjett	250	-570	-570	-570
Ramme 2025-2028	23 599	22 779	22 779	22 779

Folkehelse

Skildring av verksemda i dag

Skildring av verksemda i dag

Folkehelse er helsetilstanden til befolkninga og korleis helsa fordeler seg i befolkninga. Kommunen skal framme folkehelse gjennom planlegging. Ansvar for delar av folkehelsearbeidet er lagt til folkehelsekoordinator underlagt tenesteområdet Oppvekst og kultur. Koplinga til Oppvekst og kultur skal bidra til å sjå meir heilskap og samanheng i kommunen sitt arbeid overfor barn og unge.

Tenesta er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 232 Førebygging, helsestasjon, skulehelseteneste og jordmorteneste
- 233 Smittevern, reisevaksine, samfunnsmedisin og folkehelse

Folkehelsearbeid kan definerast som samfunnet sin innsats i å påverka faktorar som direkte eller indirekte fremjar befolkninga si helse på alle plan. Folkehelselova legg opp til ei systematisk arbeidsform som inneber:

- å ha oversikt over helsetilstanden i befolkninga
- å ha oversikt over dei faktorane som har tyding for helsetilstanden i befolkninga
- å bidra til å jamna ut sosiale forskjellar i helse gjennom å sørge for at innsatsen for folkehelsa når dei med høgast risiko
- å sikra at alle sektorar i kommunen har fokus på folkehelse

Tal om folkehelsa i Luster kommune

Kommunen skal kvart fjerde år utarbeida eit dokument som syner oversikt over helsetilstanden i kommunen: [Folkehelseoversikt 2024 - 2028](#)

Folkehelseinstituttet kartlegg årleg [folkehelsa i kommunane](#):

- Sjå oppvekstprofil for Luster kommune 2024 (fhi.no)
- Sjå folkehelseprofil 2024 (fhi.no)

Folkehelseoversikta i Luster syner at kommunen i sitt vidare planarbeid bør ha eit særskilt fokus på desse områda:

- Sosial ulikskap – barnefattigdom
- Psykisk helse
- Aldrande befolkning – ei samfunnsreform
- Frivillige organisasjonar – samarbeid for eit berekraftig samfunn
- Fysisk aktivitet - kosthald/overvekt

Det vert særleg følgt med på indikatorar som er knytt til desse fem områda. Mål og strategiar er omtalt i kommuneplan. Tiltak som er satt i verk blir systematisk evaluert.

Luster deltek også i den nasjonale undersøkinga Ungdata der elevar på 5.-7. trinn, 8.-10. trinn og

vidaregåande opplæring vert spør om korleis dei har det og kva dei driv med på fritida. Undersøkinga vart sist gong teken vinteren 2024. Resultat frå undersøkinga finn du på ungdata.no

Tenester og oppgåver

233 Folkehelse

Helsestasjon/skulehelsetenesta har stor merksemd på førebyggjande og helsefremjande arbeid. Sentralt i dette arbeidet er tidleg innsats. Fysioterapitenesta gjennomfører trening for eldre med vekt på styrke og balanse (Betre balanse) på omsorgssentra i samarbeid med frivillige, og styrketrening for dei over 70 år på Luster treningscenter (SeniorSirkel).

SLT-politiråd

Luster og Sogndal og politiet har eit interkommunalt SLT-politiråd (SLT = *Samordninga av lokale kriminalitetsførebyggjande tiltak*). Luster har hatt ansvaret for koordinatorfunksjonen ved folkehelsekoordinator. Funksjonen har vore basert på statleg finansiering, men den økonomiske støtta har ikkje vore vidareført etter 2019. Det tverretatlege Familieforum er arenaen for SLT-arbeidet lokalt i Luster kommune.

Trygge lokalsamfunn (TL):

TL er ei ordning utarbeidd av Verdas helseorganisasjon (WHO) som vektlegg forankring, systematikk, langsiktigkeit og samarbeid på tvers av fagområde og organisatoriske skilje som metode for å førebygge skader og ulykker. Forsking viser at denne arbeidsmetoden har effekt, og at ulykkesrisiko for mange type skader kan reduserast med 25 – 40 % dersom ein klarer å mobilisere næringsliv og frivillige organisasjonar i tiltaksarbeidet. Luster har oppfylt krava og vart sertifisert i 2016 som Trygt lokalsamfunn.

Saman om barn og unge i Luster (SABU)

Det er innført ein heilskapleg digital modell som viser korleis kommunen arbeidar for å sikre tidleg identifikasjon, oppfølging og hjelp til utsette barn. Modellen ligg på heimesida til kommunen og vert populært omtala som SABU-treet.

Oppfølgings- og losfunksjonen (LOS)

Dette er eit tiltak som starta opp i 2019 med tilskot frå Barne-, ungdoms – og familiedirektorat og som no er fasa inn i ordinær drift. Ungdomslosen er eit tilbod til elevane på ungdomsskulesteget der målet er auka trivsel og meistringskjensle samt å førebygge fråvær. Ungdomslosen skal samarbeide tett med skulane og ungdommane sine føresette, og hjelpe til med ungdommane sin skulegang.

Aktiv alderdom

[Digital modell](#) som ligg på heimesida til kommunen. Her kan innbyggjarar, pårørande eller tenesteytar finne informasjon om sentrale tema for ein god, trygg og aktiv alderdom. Kommunen har som mål å legge til rette for eit lokalsamfunn som sikrar gode levekår i alle delar av befolkninga. Informasjonsmodellen skal synleggjere lokale moglegeheter og tilbod, samt nasjonale ressursar for ein god alderdom. Målet er å fremje aktiv deltaking, tryggleik, rett til å bestemme over eige liv og helse gjennom alle livsfasar.

Luster fritidsfond

Økonomi skal ikkje vere eit hinder for deltaking i fritidsaktivitetar i Luster. Luster kommune har oppretta eit fritidsfond som skal bidra til at alle barn og ung i alderen 6-18 år kan vere med på fritidsaktivitetar.

Luster danseverkstad

«Ung til ung»-formidling gjennom dans. Sidan starten i 2006 har frivillig ungdom vært ung-instruktørar og gitt hundrevis av barn og unge danseglede i sine lokalmiljø i Luster. I tillegg til å være utøvande dansarar, unginstruktørar og koreografar, jobbar instruktørane bevisst med å vere gode førebilete for elevane. Instruktørane har dansetilbod i Gaupne, Hafslo og på Skjolden.

Utviklingsarbeid

Livsmeistring – Robuste barn og ungdom:

Dette er eit femårig samarbeidsprosjekt mellom Luster- og Sogndal kommune, Høgskulen på Vestlandet og Fylkeskommunen. Samla statleg tilskot er på 5 millionar kr, og målet er å utvikle eit heilskapleg system for arbeidet med livsmeistring i barnehage og skule. Som bidragsytarar i prosjektet er tilsette frå helsestasjonane til Sogndal og Luster, lærarar i barnehage og grunnskule, kommunepsykolog og foreldrerepresentantar samt ungdommar i begge kommunar.

Ung Arena - Ungdomsklubbar

Prosjekt som går over fem år (2021 – 2025). Innvilga midlar i 2024 kr. 300 000,- Helsedirektorat). Mål: Etablere og organisere ungdomsklubbar i Gaupne og Hafslo. Etablere samarbeid med psykisk helseteam, folkehelse, helsestasjon for ungdom, oppvekst, los kontakt, frivillige lag – og org og FAU/SU på begge ungdomsskulane. Eiga arbeidsgruppe med ungdommar frå kvar skule.

Rocket Man Luster:

Dette er eit prosjekt som går over fire år (2022-2025) med midlar frå Statsforvaltar. Tiltaket går ut på å skape eit fellesskap for ungdom som er i risiko for utanforskap. Rocket-Man skal bestå av ungdommar, jaktivitetsguidar som følger opp ungdommane og frivillige som bidreg der det er behov.

I prosjektet skal det utarbeidast eit system der m.a. skule, NAV, psykisk helseteam - rus, helsestasjon for ungdom, barnevern, fastlegar, ungdomslos kan ta kontakt med koordinator for prosjektet for å melde frå om ungdom som kan ha bruk for tiltaket. Pårørande kan også ta kontakt. Prosjektet i Luster er etablert i dialog med det opphavlege Rocket Man-prosjektet i Skien for å få støtte og råd når det gjeld etableringa av ordninga.

Førebygging av radikalisering og ekstremisme

Kommunen fekk i 2022 innvilga kr. 225 000,- frå Konfliktrådet til å førebygge radikalisering og ekstremisme. To tilsette har gjennomført mentorutdanning og FlexID kurs. Mentorutdanninga har gitt dei to tilsette meir kunnskap om radikalisering og ekstremisme – noko som gjer at dei kan fungere som ressurspersonar ved bekymring om saker. Medan Flexid er ei sertifisering som gjer at dei tilsette kan halde kurs for ungdommar med krysskulturell bakgrunn. Dette kurset handlar om å lære ungdommane å sjå på seg sjølv og sin bakgrunn som ein ressurs i samfunnet. Tiltaket skal implementerast som del av faget livsmeistring i skulen. Det er søkt om nye midlar for 2025.

Tverrfagleg samarbeid for å inkludere barn i fritidsaktivitetar

Kommunen har motteke midlar frå Bufdir til eit tiltak som går over tre år (2022 – 2024, samla sum kr 980 000,-). Tiltaket skal koordinere og organisere samarbeidet mellom tenestene i kommunen og mellom kommunen og andre aktørar-frivillige/private med mål om å auke deltaking av barn og ungdom i fritidsaktivitetar

Særskilt i 2025

- Skattekista - møteplass og gjenbruk. Kommunen har samla fått kr. 900 000 frå Miljødirektorat, Helsedirektorat og Konfliktrådet til etablering av prosjektet Skattekista. Skattekista ligg i lokala til ungdomsklubben og skal ha fokus på gjenbruk av klede, vere ein møteplass, språkpraksis, halde ulike kurs som sykurs med meir. Det er stor interesse for tiltaket og det er etablert ei arbeidsgruppe med husflidslag, flyktningtenesta, NAV, ungdomsstyret, Gaupne helselag og Folkehelse. Ungdomsstyret er i ferd med å pusse opp lokalet.
- Politisk frivillighetserklæring: Arbeidet med å etablere ei politisk frivillighetserklæring starta opp i 2022. Det er gjennomført innspelskonferanse med organisasjonane i kommunen og digital karteggingsundersøking i samarbeid med Frivillig Norge og Rambøll. Å etablere eit forutsigbart og konstruktivt samarbeid mellom kommune og lag-/org er viktig for samfunnsutvikling i kommunen.
- Ung Arena - Luster: ungdomsprosjekt som går over fem år. Innvilga midlar frå Statsforvaltaren i 2025 er kr. 200 000. Målet er å etablere og organisere ungdomsklubbar i Gaupne og på Hafslo. Samarbeid med psykisk helseteam, helsestasjon for ungdom, oppvekst, ungdomslos, frivillige lag – og organisasjonar og FAU/SU på begge ungdomsskulane. Eiga arbeidsgruppe med ungdommar frå kvar skule.
- Ferie- og fritidstilbod for barn og ungdom: Dei siste tre åra (2022-2024) har kommunen fått samla tilskot på kr. 500 000 frå Barne-, ungdoms- og familiendirektoratet til dette føremålet. Det er søkt om vidareføring for tre nye år, 2025-2027.
- Kommunen har fått tilskot til å utarbeide tverrfagleg system som skal bidra til at «sårbare» barn og ungdom blir losa inn i fritidsaktivitetar. I dette ligg også å etablere system for samarbeid med lag- og organisasjonar i kommunen (kr 980 000 over tre år, 2022 – 2024, Bufdir). Det er søkt om vidareføring i tre nye år.
- Rocket Man Luster: Dette er eit prosjekt som går over fire år (2022-2025) med midlar frå Statsforvaltar. Tiltaket går ut på å skape eit fellesskap for ungdom som er i risiko for utanforskap.
- Framhald av ei rekke tiltak der kommunen har samarbeid med næringsliv, frivillige lag og organisasjonar og Luster frivilligsentral mellom anna Seniortreff, Juleglede, Stolpejakt, FRISKUS - digital aktivitetskalender og Sterk og stødig - lågterskel trimtilbod i fleire krinsar.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	3 625	3 735	3 735	3 868	3 868	3 868	3 868
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 101	810	810	1 000	1 000	1 000	1 000
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	866	250	250	296	296	296	296
Overføringsutgifter	215	85	85	183	183	183	183
Finansutgifter	592	130	130	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	6 400	5 011	5 011	5 346	5 346	5 346	5 346
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-215	-166	-166	-180	-180	-180	-180
Refusjoner	-2 863	-2 131	-2 131	-2 625	-2 625	-2 625	-2 625
Overføringsinntekter	-255	0	0	-50	-50	-50	-50
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 102	-994	-994	-676	-676	-676	-676
Sum Driftsinntekter	-4 434	-3 291	-3 291	-3 531	-3 531	-3 531	-3 531
Sum	1 966	1 720	1 720	1 815	1 815	1 815	1 815

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	1 720	1 720	1 720	1 720
Sum Lønns- og prisvekst	95	95	95	95
Konsekvensjustert budsjett	95	95	95	95
Konsekvensjustert ramme	1 815	1 815	1 815	1 815
Ramme 2025-2028	1 815	1 815	1 815	1 815

Barnevern

Skildring av verksemda i dag

Sogn barnevern er ei interkommunal teneste mellom kommunane Sogndal og Luster - med Sogndal som vertskommune. Sogn barnevern vil i 2025 vere dimensjonert med totalt 17,8 årsverk. Tenesta er inndelt i tre team, der to av teama arbeider med alle kommunale barnevernsoppgåver, gjerne omtalt som ein «generalist-modell». Det tredje teamet, tiltaksteamet, yter tiltak til familiar. Det er frå november 2016 etablert eit leiingsteam med to teamkoordinatorar og ein fagleiar som i lag med tenesteleiar har eit særskilt ansvar for oppfølging av tenesta sitt forbettingsarbeid, internkontroll og kvalitetsutviklingsarbeid.

Luster kommune har akuttberedskap utanfor kontortid gjennom Sogn barnevernsvakt.

Tenestene er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 244 Drift av barnevernstenesta
- 251 Barnevernstiltak når barnet ikkje er plassert av barnevernet (tiltak i heimen)
- 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet (tiltak utanfor heimen)

Nærare forklaring av kostrafunksjonane finn ein ved å gå inn i [kostrarettleiarane](#) (frå side 84).

Samarbeidsavtale:

Vertskommuneavtalen med Sogndal som vertskommune er vidareført. Kommunestyret godkjende revidert avtale i 2022. Det vart der etablert ny fordelingsnøkkel, 5 % fast pr kommune og 90 % etter tal barn og unge frå 0-18 år. Nøkkelen har med denne justeringa kvittert kommunereforma, som gir auka kostnad på Luster, men har gitt ein lik modell for dei ulike samarbeida kommunen inngår i.

Kommunal plan for førebygging

Ny barnevernslov krev at kommunen skal vedta ein plan for det førebyggande arbeidet i kommunen. Kommunal plan for førebygging av omsorgssvikt og åferdsproblem vart vedteke i kommunestyret juni 2024. Planen skildrar kva som er måla for det førebyggande arbeidet, korleis det førebyggande arbeidet er organisert og fordelt mellom tenestene i kommunen, og korleis tenestene skal samarbeida.

Særskilt i 2025

- Prognosene for drifta av Sogn barnevern i 2025 legg opp til ein auke i både drifts- og tiltaksbudsjettet samanlikna med budsjettet for 2024. Den samla budsjettauknen er på omlag 900 000 kroner. Auken i driftsbudsjettet på rundt 600 000 kr skuldast fleire årsaker; innleige av ekstern konsulent grunna langtidssjukmelding og vakante stillinger første kvartal 2025, leasing av bil nr. 2 og auke i lønskostnader grunna tilleggsutdanning og stillingsopprykking masterutdanning. Auka kostnader barnevernsvakt er svært store. Når det gjeld tiltakssida så vert det i budsjettet estimert ein auke i budsjettet på kr 300 000 grunna endring i statleg tiltak.
- Ny leiar for Sogn barnevern byrja 1. september 2024

- Ev. utvida kommunesamarbeid innan barnevern. Prosess for ev. flere deltakarkommunar

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett		Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
		2023	2024		2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter								
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon		8 367	11 058	11 058	12 212	12 012	12 012	12 012
Sum Driftsutgifter		8 367	11 058	11 058	12 212	12 012	12 012	12 012
Sum		8 367	11 058	11 058	12 212	12 012	12 012	12 012

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	11 058	11 058	11 058	11 058
Sum Lønns- og prisvekst	453	453	453	453
Konsekvensjustert budsjett	453	453	453	453
Konsekvensjustert ramme	11 512	11 512	11 512	11 512
Nye tiltak				
Auka utgifter barnevern	700	500	500	500
Sum Nye tiltak	700	500	500	500
Nye tiltak og realendringer budsjett	700	500	500	500
Ramme 2025-2028	12 212	12 012	12 012	12 012

Helse, omsorg og sosial

Skildring av verksemda i dag

Områda *Helse, Omsorg og Sosial* har i B-25 eit nettobudsjett på kr 273 708 349 - ein auke på om lag 15 mill. frå B-24.

Av dei tre tenesteområda er *Omsorg* klart størst med ei nettobudsjett på kr 199 708 982, 222 årsverk og om lag 272 tilsette. *Helse* har ei netto budsjettramme på kr 41 509 273 om lag 33 årsverk og 46 tilsette. *Sosial* er minst med ei netto økonomiske ramme i 2025 på kr 32 491 094 - om lag 17 årsverk og 19 tilsette. *Sosial* sin store budsjettauke skuldast det store mottaket av flyktningar frå Ukraina (som starta i 2022). Den store auken vert i all hovudsak dekkja av statlege tilskot for busetjing av flyktningar.

Områda *Helse, Omsorg og Sosial* har i alt 8 ansvar/einingar. Gaupne omsorgssenter har det største budsjettet på om lag 54 mill. - 55 årsverk og 67 tilsette. Men Grandmo miljøteneste har no eit budsjett på om lag 48 mill. - 65 årsverk og 82 tilsette.

Detaljar om det einskilde tenesteområde er skildra i eigne kapittel.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	245 348	262 270	263 211	278 292	277 812	277 812	277 812
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	31 010	27 946	31 057	29 567	29 732	29 732	29 732
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	11 754	12 567	12 587	12 970	11 970	11 970	11 970
Overføringsutgifter	11 729	9 736	9 736	10 438	10 438	10 438	10 438
Finansutgifter	221	10	10	10	10	10	10
Sum Driftsutgifter	300 062	312 529	316 602	331 276	329 961	329 961	329 961
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-19 808	-20 548	-20 098	-21 957	-21 957	-21 957	-21 957
Refusjoner	-41 740	-33 332	-34 542	-35 610	-36 610	-36 610	-36 610
Overføringsinntekter	-30	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-357	0	0	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-61 934	-53 881	-54 641	-57 567	-58 567	-58 567	-58 567
Sum	238 128	258 649	261 961	273 708	271 393	271 393	271 393

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Sosial							
Sosial	29 213	31 732	31 738	32 491	32 491	32 491	32 491
Helse	34 420	37 649	39 734	41 509	40 529	40 529	40 529
Omsorg	174 495	189 268	190 490	199 708	198 373	198 373	198 373
Sum	238 128	258 649	261 961	273 708	271 393	271 393	271 393

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	258 649	258 649	258 649	258 649
Sum Tekniske justeringer	0	0	0	0
Sum Vedtak forrige periode	-3 197	-3 197	-3 197	-3 197
Sum Budsjettendring i år	1 662	1 827	1 827	1 827
Sum Lønns- og prisvekst	12 426	12 426	12 426	12 426
Konsekvensjustert budsjett	10 892	11 057	11 057	11 057
Konsekvensjustert ramme	269 540	269 705	269 705	269 705
Innsparingstiltak				
Alarmsentralen	0	-500	-500	-500
Auka inntekter ressurskrevjande	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Fjerning av doble tenester	-200	-200	-200	-200
Utgreiing legevakttelefon	0	-500	-500	-500
Sum Innsparingstiltak	-1 200	-3 200	-3 200	-3 200
Nye tiltak				
Bemannning omsorg	2 088	2 088	2 088	2 088
Oppretthaldding av bemanning sosial	2 600	2 600	2 600	2 600
SySIKT	200	200	200	200
Utvda bemanning helsestasjon	480	0	0	0
Sum Nye tiltak	5 368	4 888	4 888	4 888
Nye tiltak og realendringer budsjett	4 168	1 688	1 688	1 688
Ramme 2025-2028	273 708	271 393	271 393	271 393

Hovudmål

Hovudmål	Beskriving av langsiktig mål for kommunen	Målsetjing og handlingsplan i økonomiplanen
Aldersvenleg samfunn og tenester som gjennomgående legg vekt på aktiv omsorg		
Sterke og attraktive og lokalsamfunn		
Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik		
Alle brukarar med eit fagleg definert behov for pleie- og omsorgstenester skal få naudsynte tenester i tråd med formelle føringer		

Måltabell

Hovudmål	Delmål
Aldersvenleg samfunn og tenester som gjennomgående legg vekt på aktiv omsorg	Dei eldre i Luster kommune får nyta potensialet sitt og er ein verdifull ressurs for lustrasamfunnet God oppfølging av leve heile livet reformen med fokus på førebyggjande folkehelsearbeid
Alle brukarar med eit fagleg definert behov for pleie- og omsorgstenester skal få naudsynte tenester i tråd med formelle føringer	Luster kommune skal legge til rette for gode arbeidstilhøve og arbeide systematisk med rekruttering Luster kommune skal vidareutvikle og betre evna til førebyggjande arbeid, tidleg innsats, individuell tilpassing og fleksibilitet basert på BEON prinsippet (beste effektive omsorgsnivå)
Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik	Gode lågterskeltilbod som førebygger einsemd og fremjar psykisk helse
Sterke og attraktive og lokalsamfunn	

Sosial

Skildring av verksemda i dag

Sosialtenestene er lagt til NAV Luster som er eit partnerskap mellom stat og kommune. Leiar av NAV Luster har ei statleg og ei kommunal styringline, I den kommunale lina har NAV leiar ansvar og mynde som kommunal einingsleiar.

Tenestene er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 213 Vaksenopplæring (Luster vaksenopplæring, LVO)
- 242 Råd, rettleiing og sosialt førebyggjande arbeid (sosialkontor)
- 275 Introduksjonsordninga
- 276 Kvalifiseringsordninga
- 281 Ytingar til livsopphald (økonomiske sosialhjelp)
- 283 Bistand til etablering og opprettholding av eigen bustad (Husbanken)

Overordna fagleg ansvar for Luster vaksenopplæring (213) ligg organisatorisk til kommunalsjef Oppvekst, og ansvaret for forvaltning av Husbanken sine stønadsordningar (283) er lagt til rådmannen sin stab.

Særskilt i 2025

Oppfølging av nasjonale føringer

Busetjing av flyktninger:

IMDi har varsla at oppmading om busetjing i 2025 vil kome mot slutten av november. Når kommunen får denne oppmadinga må det gjerast ei samla vurdering av kor mange ein meiner kan busetjast i 2025. Den førebelse vurderinga er at arbeidet med busetjing og integrering er særskilt krevjande, og dette gjeld ikkje minst overgang til arbeid eller utdanning. Dette tilseier eit mottak i 2025 på om lag same nivå som i 2024, som var mottak av 50 flyktningar. Men dette må vurderast nærmare når oppmadinga frå IMDi har kome.

Drift og utvikling

Styrkingstiltak:

På grunn av dei store mottaka av flyktningar har bemanninga i tenestene vorte styrka. Presset mot tenestene er ikkje redusert, og det vil kome fleire flyktningar i 2025. Det vil i tillegg vere viktig med auka innsats for å lukkast med overgang til arbeid eller utdanning for flyktningar som er ferdige med introduksjonsprogrammet. Det vert difor tilrådd at styrkinga vert vidareført i 2025.

Interkommunalt samarbeid:

NAV stat og dei seks kommunane i regionen er samde om at det vert starta eit felles utgreiingsarbeid om vertskommunesamarbeid for NAV kontora i Sogn. I dette ligg eit eventuelt vertskommunesamarbeid om dei kommunale tenestene i NAV. Det er etablert eit prosjekt med styringsgruppe og NAV skal stille med ressurs til prosjektleiing. Førebels frist for ferdigstilling av utgreiinga er sett til 1. juni 2025.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett		Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
		2023	2024		2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter								
Lønn	22 790	26 000	26 006	27 438	27 438	27 438	27 438	27 438
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 519	3 047	3 047	2 740	2 740	2 740	2 740	2 740
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	401	500	500	380	380	380	380	380
Overføringsutgifter	7 064	6 375	6 375	7 052	7 052	7 052	7 052	7 052
Finansutgifter	116	10	10	10	10	10	10	10
Sum Driftsutgifter	33 890	35 932	35 938	37 621	37 621	37 621	37 621	37 621
Driftsinntekter								
Salgsinntekter	-8	-50	-50	-50	-50	-50	-50	-50
Refusjoner	-4 620	-4 150	-4 150	-5 080	-5 080	-5 080	-5 080	-5 080
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-50	0	0	-0	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-4 677	-4 200	-4 200	-5 130	-5 130	-5 130	-5 130	-5 130
Sum	29 213	31 732	31 738	32 491	32 491	32 491	32 491	32 491

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	31 732	31 732	31 732	31 732
Sum Vedtak forrige periode	-3 197	-3 197	-3 197	-3 197
Sum Lønns- og prisvekst	1 356	1 356	1 356	1 356
Konsekvensjustert budsjett	-1 841	-1 841	-1 841	-1 841
Konsekvensjustert ramme	29 891	29 891	29 891	29 891
Nye tiltak				
Oppretthaldning av bemanning sosial	2 600	2 600	2 600	2 600
Sum Nye tiltak	2 600	2 600	2 600	2 600
Nye tiltak og realendringer budsjett	2 600	2 600	2 600	2 600
Ramme 2025-2028	32 491	32 491	32 491	32 491

Helse

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet er organisert som ei sjølvstendig tenesteeining leia av *Leiar for helsetenesta*. Eininga Helse har følgjande fagavdelingar: Helsestasjon, skulehelsetenesta og jordmor, Legetenesta med laboratorium, Fysio-/ergoterapi samt Psykisk helseteam og rusomsorg. Overordna ansvar for folkehelsearbeidet er lagt til folkehelsekoordinator i rådmannen sin stab.

Tenestene er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 232 Førebygging, helsestasjon, skulehelseteneste og jordmorteneste
- 233 Anna førebyggjande helsearbeid (smittevern, reisevaksine, samfunnsmedisin, folkehelse)
- 241 Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering
(allmennlegeteneste, legevakt, fysioterapi, ergoterapi)
- 242 Interkommunalt krisesentertilbod og senter for incest og seksuelle overgrep
- 243 Rusomsorg
- 258 Heimetenerster – ambulerande virksomhet mv (psykisk helseteam)

Fjellet:

Digital modell som ligg på heimesida. til kommunen. Her kan innbyggjarane, pårørande eller tenesteytar finne informasjon om sentrale tema for ein god, trygg og aktiv alderdom. Kommunen har som mål å legge til rette for eit lokalsamfunn som sikrar gode levekår i alle delar av befolkninga. Informasjonsmodellen skal synleggjere lokale moglegeheter og tilbod, samt nasjonale ressursar for ein god alderdom. Føremålet er å fremje aktiv deltaking, tryggleik, rett til å bestemme over eige liv og helse gjennom alle livsfasar.

Interkommunale tenester

Krisesentertilbod:

Luster sitt krisesentertilbod vert ivareteke av eit interkommunalt samarbeid med Kinn som vertskommune. Krisesenteret er lokalisert i Florø og skal oppfylle kommunane sine lovpålagde plikter om krisesenterenester.

Overgrepsmottak:

Mottaket er lokalisert til legevakt i Førde og er finansiert med om lag 60% frå helse Førde og 40% frå kommunane.

Senter mot incest og seksuelle overgrep (Smiso) - Nok:

Dette er eit kompetansesenter mot seksuelle overgrep lagt til Førde med Sunnfjord som vertskommune. Frå hausten 2020 vart namnet endra frå Smiso til Nok. Nok Sogn og Fjordane er ei privat stifting som vert drive med offentlige midlar. Inntil 80% av driftsutgiftene er statstilskot og 20% kjem frå kommunar, fylkeskommune og helseforetak.

Frisklivssentral:

Frisklivssentralen Sogn er ei interkommunalt helsefremjande og førebyggjande helseteneste for Luster og Sogndal. I samarbeidsavtalen vert kostnadar fordelt med 70% etter folketal og 15% som deltar-/medlemsandel per kommune (totalt 30%).

Legevaktcentral/legevakttelefon (116117):

Alle kommunar skal ha ein legevaktcentral (LVS) som svarer på 116117. LVS for kommunane Årdal, Lærdal, Aurland, Sogndal, Vik, og Luster er lokalisert til det interkommunale lokalmedisinske senteret (LMS) ved Lærdal sjukehus.

SLT Politiråd:

Luster og Sogndal og Politiet har eit interkommunalt SLT - Politiråd (SLT = *Samordninga av lokale kriminalitetsførebyggjande tiltak*). Luster har hatt ansvaret for koordinatorfunksjonen. Funksjonen har vore basert på statleg finansiering, men dette er ikkje vidareført frå 2020. Det er avtalt at Luster tek ansvar for koordinatorfunksjonen også i 2025.

Miljøretta helsevern:

Interkommunalt samarbeid etter vertskommunemodellen mellom Årdal, Lærdal, Aurland, Sogndal, Vik og Luster. Sogndal er vertskommune og har ansvar for å utfører oppgåvane i tråd med gjeldande lovverk. Tenesta vart styrka med ei stilling i 2020 og kostnaden vart dermed dobla. I ny samarbeidsavtale vert 30 % av utgiftene fordelt likt mellom deltakarkommunane, og 70 % etter omfanget av tilsynsobjekt i kommunane.

Jordmor samarbeid:

Luster og Sogndal har vaktsamarbeid for jordmor. Ansvaret for å administrere vaktordninga ligg til Sogndal kommune. Det er lagt til grunn ein stillingsressurs tilsvarande 10 %. Kostnad vert regulert årleg i samsvar med gjennomsnittleg lønsvekst. Luster kommune dekkar 1/4 av vaktordninga, Sogndal kommune 3/4.

Særskilt i 2025

Drift og utvikling

Styrkingstiltak

Bemanning: Det store mottaket av flyktningar har gjeve auka press mot helsetenestene. For å auke kapasiteten vert tenesta styrka med 80% stillingsressurs som sjukepleiar fram til august 2025.

SySIKT: Nytt budsjett frå SySIKT syner vesentleg auka utgifter og denne auken vert fordelt på tenesteområda.

Innsparingstiltak:

Legevakttelefon: Luster tek del i ei interkommunal ordning for legevakttelefon (116117) drifta av Lærdal kommune/lokalmedisinsk senter (LMS) - lokalisert til Lærdal sjukehus. Denne tenesta har hatt ein unormalt stor kostnadsvekst. Det vert difor tilrådd at det i 2025 vert gjort ei vurdering av om det er andre måtar å løyse dette på, som kan gje gode tenester - men med lågare kostnad.

Helse og omsorg mot 2030:

Den planlagde konseptfasen er gjennomført i 2024, og det vert vist til eige sak om dette handsama i kommunestyret 28. november. Vidare arbeid i prosjektet vil i hovudsak gå i to parallelle spor fram mot sommaren 2025. Det eine sporet vil vere utarbeiding av ei ny innsats- og bustadtrapp som skal syne det framtidige samla tenestetilbodet i helse- og omsorgstenesta. Det andre sporet vil vere planlegging av nytt bygg. Det er føresett tett samarbeid og god koordinering mellom dei to spora. I arbeidet med ny innsats- og bustadtrapp vert det særleg viktig å klargjere kva bustad- og tenestetilbod kommunen skal ha på trinna under dei høgste omsorgsnivåa (institusjon), og tersklar mellom dei ulike trinna i trappa. I dette ligg og framtidig dimensjonering- og organisering av heimetenestene. Arbeidet med prosjektet *Helse- og omsorg mot 2030* vert det viktigaste utviklingsarbeidet i 2025.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	33 281	33 348	33 885	37 927	37 447	37 447	37 447
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	5 080	5 602	5 490	5 372	5 372	5 372	5 372
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	8 033	8 167	8 187	8 379	7 879	7 879	7 879
Overføringsutgifter	1 585	1 333	1 333	1 357	1 357	1 357	1 357
Sum Driftsutgifter	47 979	48 450	48 895	53 036	52 056	52 056	52 056
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-4 909	-6 122	-5 672	-6 374	-6 374	-6 374	-6 374
Refusjoner	-8 573	-4 679	-3 489	-5 153	-5 153	-5 153	-5 153
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-77	0	0	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-13 559	-10 801	-9 161	-11 527	-11 527	-11 527	-11 527
Sum	34 420	37 649	39 734	41 509	40 529	40 529	40 529

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	37 649	37 649	37 649	37 649
Sum Budsjettendring i år	1 490	1 490	1 490	1 490
Sum Lønns- og prisvekst	1 841	1 841	1 841	1 841
Konsekvensjustert budsjett	3 331	3 331	3 331	3 331
Konsekvensjustert ramme	40 979	40 979	40 979	40 979
Innsparingstiltak				
Utgreiing legevaktelefon	0	-500	-500	-500
Sum Innsparingstiltak	0	-500	-500	-500
Nye tiltak				
SySIKT	50	50	50	50
Utvira bemanning helhestasjon	480	0	0	0
Sum Nye tiltak	530	50	50	50
Nye tiltak og realendringer budsjett	530	-450	-450	-450
Ramme 2025-2028	41 509	40 529	40 529	40 529

Omsorg

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet er organisert med tenestekontor, sentralkjøken og 5 tenesteeiningar; Luster omsorgssenter, Gaupne omsorgssenter, Hafslo omsorgssenter, Grandmo miljøtjeneste og Arbeids- og treningssenteret (ATS). Ansvar og mynde er internt delegert til leiarane av desse einingane.

Tenestene er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 234 Aktiviserings- og servicetenester (eldre og menneske med nedsett funksjonsevne)
- 241 Ergoterapi
- 253 Helse og omsorgstenester i institusjon (inkl kjøken)
- 256 Tilbod om øyeblikkelig hjelp døgnopp hold (ØHD)
- 257 Heimetenester – personellbase knytt til bofelleskap/samlokaliserte omsorgsboliger (BPA, ROP, Omsorgsplass)
- 258 Heimetenester – ikkje personellbase men ambulerande virksamhet mv (heimetenestene, psykisk helseteam)
- 273 Arbeidsretta tiltak i kommunal regi (Arbeids- og treningssenteret - ATS)

Fjellet:

Digital modell som ligg på heimesida til kommunen. Her kan innbyggjarane, pårørande eller tenesteytar finne informasjon om sentrale tema for ein god, trygg og aktiv alderdom. Kommunen har som mål å legge til rette for eit lokalsamfunn som sikrar gode levekår i alle delar av befolkninga. Informasjonsmodellen skal synleggjere lokale moglegheiter og tilbod, samt nasjonale ressursar for ein god alderdom. Føremålet er å fremje aktiv deltaking, tryggleik, rett til å bestemme over eige liv og helse gjennom alle livsfasar.

Interkommunale tenester:

Samhandlingskoordinator:

Målet med stillinga er at kommunane i fylket skal ha eit felles talerør mot Helse Førde når det gjeld samhandling, forhandlingar og avtaleinngåing på systemnivå. Hovudoppgåvene er:

- Koordinere oppnemningar og deltaking i arbeid - Helse Førde
- Sekretær for helse- og omsorgsutvalet
- Ressursperson for KS i saker relatert til helse og omsorg (Rådmannsutval og Fylkesstyret)
- Koordinere høyringsuttalar på vegne av kommunane
- Oppfylle kommunane sine forpliktingar kring saksførebuing og tilrettelegging i felles råd, utval og fora (eks. koordineringsrådet og felles brukarutval)
- Samarbeide med fagnettverka i regionane.
- Koordinere arbeidet med LIS1 teneste i kommunane.
- Ut over dette må personen få høve til å forme sine eigne satsingsområde og strategiar i høve å koordinere opplæringstiltak, fagutvikling og samhandlingsprosjekt.

Sunnfjord er vertskommune. 17 kommunar deltek i samarbeidet og deler kostnadane.

Særskilt i 2025

Oppfølging av nasjonale føringer

Bu trygt heime reforma:

Sitjande regjering lanserte i juni i 2024 Stortingsmeldinga *Fellesskap og meistring - Bu trygt heime reformen*. Dette må sjåast på som ei vidareføring av *Leve heile livet* - og Regjeringa skriv mellom anna følgjande om den nye reforma:

I 2030 vil det være flere eldre enn barn i Norge. For å møte denne samfunnsendringen og samtidig legge til rette for en aktiv og trygg alderdom, legger regjeringen fram en ny eldrereform. Reformen skal bidra til et mer aldersvennlig samfunn, at flere eldre kan leve aktive liv lenger og oppleve trygghet ved å bo i eget hjem. Alle eldre i Norge skal ha en trygg og god alderdom. Vi kommer til å få en kraftig vekst i antall eldre. Denne eldrereformen strekker seg fra hverdagslivet og lokalsamfunnet via boliger og hjemmetjenester til samhandling med sykehusene. Hele samfunnet må bli mer aldersvennlig. Flere eldre skal kunne leve aktive liv lenger og oppleve trygghet i eget hjem, og så skal de som ikke kan bo hjemme, også ha trygge, gode og verdige liv. Et viktig bakteppe for reformen er at Norge frem mot 2040 vil få nesten en kvart million flere over 80 år, en dobling sammenliknet med i dag. Reformen har en rekke tiltak, og de tre viktigste er:

- *Program for et aldersvennlig Norge, som skal skape flere sosiale møteplasser, aldersvennlig transport, aldersvennlig frivillighet og planlegging for en bedre alderdom.*
- *Eldreboligprogrammet, som skal bidra til både tilpasninger i eldres hjem slik at de kan bo hjemme lenger og til bygging av omsorgsboliger, trygghetsboliger og sykehjemsplasser.*
- *Den nye hjemmetjenesten, som skal bidra til at eldre får møte få og faste medarbeidere, bedre grunnbemanning og færre vikarer.*

Eldrereformen har fire satsingsområder:

- *Levende lokalsamfunn som ivaretar aktivitet og fellesskap*
- *Tilpassede botilbud, og mulighet for å bo trygt i eget hjem lenger*
- *Kompetente medarbeidere*
- *Trygghet for brukere og støtte til pårørende*

Vi må styrke innsatsen i kommunene for å møte samfunnsendringene med flere eldre. Vi har en utfordring med mangel på egnede boliger for eldre, særlig i distriktene. Regjeringen vil derfor føre en aktiv boligpolitikk som stimulerer til at eldre har tilgang til egnet bolig og blir inkludert og får deltatt i nærmiljøet.

Luster har over tid arbeidd med oppfølging av dei tre viktigaste tiltaka, og dei fire satsingsområda. Dette arbeidet vil bli vidareført og prosjektet *Helse og omsorg mot 2030* (jf. under) vert viktig for oppfølging av desse nasjonale føringane/satsingane.

Drift og utvikling

Styrkingstiltak

Bemanning: På grunn av auka belegg/auka pleietryngde, mangel på vikarar og manglande budsjettering av ny stilling - vert budsjettet til Luster omsorgssenter styrka. I dette ligg og forventa auka bruk av vikarbyrå gjennom heile året.

SySIKT: Nytt budsjett frå SySIKT syner vesentleg auka utgifter, og denne auken vert fordelt på tenesteområda.

Innsparingstiltak

Alarmsentralen: I sin konseptrapport peiker eksterne rådgjevarar (HRP) på at handteringa av tryggleiksalarmar har ein unødig høg kostnad. Den same vurderinga er tidlegare gjort administrativt i Luster. Alarmsentralen er eit interkommunalt selskap der Luster er ein av 17 eigarkommunar, og ny selskapsavtale var gjeldande frå 20.10.2021. I denne avtalen er det ei bindingstid på tre år før ein kan gå ut av avtalen. Dette er difor første året der det er mogleg med ei utmelding. Oppseiing er regulert slik i selskapsavtalen: *Dersom ein kommune, etter utløpet av bindingstida, ønskjer å melde seg ut av samarbeidet eller gjere vesentlege endringar som påverkar organisering og økonomi, gjeld ei oppseiingstid på eitt år med verknad frå 1. januar – slik at eventuell oppseiing må varslast seinast innan utgangen av desember, dvs. 12 månader før oppseiing vert sett i verk. Utløysning frå selskapet vil då først kunne skje ved utgangen av påfølgjande år.*

Dette tyder at oppseiing må sendast før 31.12.2024, og oppseiingstida er 12 månader. Avtalen med Alarmsentralen vil difor gjelde i heile 2025, og forventa innsparing kjem ikkje før i 2026. Oppseiingsåret vil bli brukt til å klargjere grunnlaget for innføring av eit alternativt system. Det mest aktuelle er *mobilt vaktrom*, som er teke i bruk med gode resultat i andre kommunar. I systemet *mobilt vaktrom* ligg at alarmar vil gå til vakttelefonar i eigen organisasjon.

Ta vekk doble tenester: Samanlikning med andre kommunar syner at Luster har høge kostnadar knytt til støttekontakt. Noko av årsaka til dette kan vere at Luster har ein praksis der det vert gjeve støttekontakt til brukarar som har andre tenester på eit høgt omsorgsnivå. Døme på slike doble tenester er at brukarar/pasientar på omsorgsplass og i sjukeheim har støttekontakt. For å redusere kostnadane til støttekontakt vil slike opplagde tilfelle av doble tenester bli avslutta i 2025. Det vil i 2025 bli arbeidd vidare med kartlegging av omfanget av alle typer doble tenester, og tersklar for tildeling av støttekontakt vil bli vurdert på nytt.

Auka inntekt statstilskot særleg ressurskrevjande tenester: Dette er eit område med stor usikkerheit og store variasjonar (i tilført statstilskot). På grunn av endringane i inntektssystemet og usikre kostnadar knytt til ressurskrevjande tiltak, vil det for 2025 vere særleg stor usikkerheit. Det vert likevel no lagt til grunn eit noko meir optimistisk anslag enn i dei fyrste vurderingane.

Helse og omsorg mot 2030:

Den planlagde konseptfasen er gjennomført i 2024, og det vert vist til eige sak om dette handsama i kommunestyret 28. november. Vidare arbeid i prosjektet vil i hovudsak gå i to parallelle spor fram mot sommaren 2025. Det eine sporet vil vere utarbeiding av ei ny innsats- og bustadstrapp som skal syne det framtidige samla tenestetilbodet i helse- og omsorgstenesta. Det andre sporet vil vere planlegging av nytt bygg. Det er føresett tett samarbeid og god koordinering mellom dei to spora. I arbeidet med med ny innsats- og bustadtrapp vert det særleg viktig å klargjere kva bustad- og tenestetilbod kommunen skal ha på trinna under dei høgste omsorgsnivåa (institusjon), og tersklar mellom dei ulike trinna i

trappa. I dette ligg og framtidig dimensjonering- og organisering av heimetenestene. Arbeidet med prosjektet *Helse- og omsorg mot 2030* vert det viktigaste utviklingsarbeidet i 2025.

Læringsnettverk for tenester til personar med utviklingshemming:

På grunn av aukande utfordringar knytt til ressurskrevjande tenester og drifta av Grandmo miljøteneste, har kommunen i 2024 delteke i eit læringsnettverk saman med seks andre kommunar. Målet er betre kunnskap om ressursbruk, tenestenivå, organisering mm. Arbeidet har gjeve godt utbytte, og det vert arbeidd med ferdigstilling av ein ressursanalyse. Det vert og arbeidd med ein kvalitativ analyse, og som del av dette er det gjennomført medarbeidar-, brukar- og pårørandeundersøkngar. Arbeidet i nettverket vil bli vidareført i 2025. Det vil bli utarbeidd ein samla sluttrapport som mellom anna skal gje grunnlag for vurdering av drift og organisering.

Digitalisering og velferdsteknologi:

Digitalisering og velferdsteknologi er godt implementert i dagleg drift, og det er god kompetanse i organisasjonen. Den største satsinga har vore pasientvarslingsanlegg, og det står no berre att ferdigstilling ved Gaupne omsorgssenter. Aktuelle tiltak i 2025 er:

- Ferdigstilling av pasientvarslingsanslegg ved Gaupne omsorgssenter. Estimert kostnad: kr 3 - 400 000.
- Innføring av samhandlingsmodul i journalsystemet Gerica. Eingongskostnad på om lag kr 88 000, årleg driftskostnad på kr 17 000.
- LMP bilder. Eingongskostnad på om lag kr 67 000, og årleg driftskostnad på kr 17 000. Med LMP bilder kan ein ta bilder med mobiltelefon og lagre i pasientjournal. Det kan brukes ved sårbehandling, eksem osv til dokumentasjon.
- Multidose e-resept. Dette er ikkje innført i Luster, mellom på grunn av manglande gode digitale løysingar. Nye- og betre digitale løysingar vert no pilotert. Om dei nye løysingane vert gode, bør multidose takast i bruk.
- Digital heimeoppfølging. Luster er med i eit prosjekt saman med kommunar og Helse Førde. Arbeidet vil bli vidareført i 2025.

Utviklingsarbeid ATS:

Bygging av nybygg på 360m² starta i september 2024 og er avtalt ferdigstilt sommaren 2025. Vidare er det tenkt å arbeida med planane for ombygginga av nordre del av hovudbygget (kjøkken, matsal, garderobar) og carport, parallelt med oppføringa av nybygget. På den måten vil opprusting/ombygging kunna startast så snart nybygget er ferdig og vaskeriet er flytta dit sommar/tidleg haust 2025. Carport for el-bilar med tilrettelagt på- og avstigingsareal er tillagt hovudprosjektet. Det vert vurdert gjenbruk av takstein frå Hafslo skule- og samfunnsbygg. Kostnadsramme for nybygget er 14 millionar av ein avsett sum for 2024 og 2025 på 20,5 mill.

Det er stor usikkerheit knytt til om det er mogleg å fullføra det opphavelege byggjeprosjektet innafor avsett ramme. Renoveringa av eldste delen av hovudbygningen er ein såleis innstilt på å utsetja i påvente av tilgang til midlar seinare. Men det er sterkt ønskeleg å få fullført ombygginga av nordre del av hovudbygninga (matsal, kjøkken, garderobar) pluss den påtenkte carporten ved sør-enden av hovudbygningen i ein samanhengande prosess.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	189 277	202 922	203 320	212 926	212 926	212 926	212 926
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	22 411	19 297	22 520	21 455	21 620	21 620	21 620
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	3 320	3 901	3 901	4 210	3 710	3 710	3 710
Overføringsutgifter	3 081	2 028	2 028	2 028	2 028	2 028	2 028
Finansutgifter	104	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	218 192	228 148	231 769	240 619	240 284	240 284	240 284
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-14 891	-14 377	-14 377	-15 533	-15 533	-15 533	-15 533
Refusjoner	-28 547	-24 503	-26 903	-25 378	-26 378	-26 378	-26 378
Overføringsinntekter	-30	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-230	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-43 698	-38 880	-41 280	-40 911	-41 911	-41 911	-41 911
Sum	174 495	189 268	190 490	199 708	198 373	198 373	198 373

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	189 268	189 268	189 268	189 268
Sum Tekniske justeringer	0	0	0	0
Sum Budsjettendring i år	172	337	337	337
Sum Lønns- og prisvekst	9 229	9 229	9 229	9 229
Konsekvensjustert budsjett	9 402	9 567	9 567	9 567
Konsekvensjustert ramme	198 670	198 835	198 835	198 835
Innsparingstiltak				
Alarmsentralen	0	-500	-500	-500
Auka inntekter ressurskrevjande	-1 000	-2 000	-2 000	-2 000
Fjerning av doble tenester	-200	-200	-200	-200
Sum Innsparingstiltak	-1 200	-2 700	-2 700	-2 700
Nye tiltak				
Bemannning omsorg	2 088	2 088	2 088	2 088
SySIKT	150	150	150	150
Sum Nye tiltak	2 238	2 238	2 238	2 238
Nye tiltak og realendringer budsjett	1 038	-462	-462	-462
Ramme 2025-2028	199 708	198 373	198 373	198 373

Samfunn og næring

Skildring av verksemda i dag

Samfunn og næring er eit av to ansvarsområde under stabseining forvaltning og utvikling. Det er to avdelingar under området, næring og landbruk samt plan. Næring/natur og plan er dei to organisatoriske avdelingane, der næring og landbruk er samla i ei avdeling med ein avdelingsleiar og to fagleg ansvarlege.

Viktigaste satsingsområdet for vidare samfunnsutvikling vil vere å få slutført handsaminga av kommuneplanen sin arealdel.

Ansvara som ligg under samfunn og næring er landbruk (inkl. natur- og miljøforvaltning), næring, plan, beredskap og kulturarv. For meir omtale av desse, sjå underkapittel.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	12 602	13 500	13 725	14 434	14 834	14 834	14 834
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 859	6 125	6 291	4 952	4 952	4 952	4 952
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 667	1 779	3 264	2 167	2 167	2 167	2 167
Overføringsutgifter	20 657	8 794	10 794	4 746	4 746	4 746	4 746
Finansutgifter	24 773	21 011	31 011	20 011	20 011	20 011	20 011
Sum Driftsutgifter	64 558	51 209	65 085	46 310	46 710	46 710	46 710
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-3 452	-2 533	-4 885	-5 403	-5 403	-5 403	-5 403
Refusjoner	-6 002	-4 289	-5 450	-5 283	-5 283	-5 283	-5 283
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-45 402	-31 299	-43 974	-24 419	-24 419	-24 419	-24 419
Sum Driftsinntekter	-54 856	-38 121	-54 309	-35 104	-35 104	-35 104	-35 104
Sum	9 702	13 088	10 776	11 206	11 606	11 606	11 606

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Landbruk	3 868	4 651	4 651	4 791	5 091	5 091	5 091
Næring	780	1 642	-630	-260	-160	-160	-160
Plan	4 797	6 403	6 363	6 255	6 255	6 255	6 255
Beredskap	279	280	280	291	291	291	291
Kulturarv	-21	112	112	129	129	129	129
Sum	9 702	13 088	10 776	11 206	11 606	11 606	11 606

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	13 088	13 088	13 088	13 088
Sum Tekniske justeringer	-75	-75	-75	-75
Sum Vedtak forrige periode	-327	-327	-327	-327
Sum Budsjettendring i år	-2 312	-2 312	-2 312	-2 312
Sum Lønns- og prisvekst	862	862	862	862
Konsekvensjustert budsjett	-1 851	-1 851	-1 851	-1 851
Konsekvensjustert ramme	11 237	11 237	11 237	11 237
Innsparingstiltak				
Betalingsatsar plan og bygg	-131	-131	-131	-131
Mindre bruk av næringsfond samfunn og næring	4 000	4 000	4 000	4 000
Permisjonar landbruk	-300	0	0	0
Tilskot til andre sine investeringar; Næring og miljø	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Utlån næringsfondet	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak	-431	-131	-131	-131
Nye tiltak				
Framtidig organisering næring	400	500	500	500
Sum Nye tiltak	400	500	500	500
Nye tiltak og realendringer budsjett	-31	369	369	369
Ramme 2025-2028	11 206	11 606	11 606	11 606

Hovudmål

Hovudmål	Beskriving av langsigttig mål for kommunen	Målsetjing og handlingsplan i økonomiplanen
Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga		
Berekraftig reiseliv basert på dei unike natur- og kulturverdiane i Luster		
Landbruket har gode rammer og det er mangfold innan landbruksproduksjonen i Luster		
Luster kommune legg til rette for berekraftig utvikling og nyskaping innan næringslivet og støttar opp om dei eksisterande verksemndene		
Positiv utvikling av felles arbeidsmarknad i Sogneregionen, særleg innafor offentlege arbeidsplassar		

Måltabell

Hovudmål	Delmål
Berekraftig reiseliv basert på dei unike natur- og kulturverdiane i Luster	
Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga	
Landbruket har gode rammer og det er mangfold innan landbruksproduksjonen i Luster	Verdiskapninga og produksjonen i landbruket oppretthaldast
Luster kommune legg til rette for berekraftig utvikling og nyskaping innan næringslivet og støttar opp om dei eksisterande verksemndene	Luster kommune er offensiv for medfinansiering av utviklingsprosjekt i næringslivet jmfr «grunnlag for handsaming av næringssaker - Det gjeld både eksisterande bedrifter og nystarta bedrifter/grunderar
Positiv utvikling av felles arbeidsmarknad i Sogneregionen, særleg innafor offentlege arbeidsplassar	Luster kommune deltek aktivt for å utvikle fleire offentlege arbeidsplassar i Sogneregionen

Landbruk

Skildring av verksemda i dag

Tenesta er organisert under stabseining Forvaltning og utvikling med avdelinga næring og landbruk. Ansvar og mynde er internt delegert til fagleiar landbruk og naturforvaltning.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 329 Landbruksforvaltning
- 360 Naturforvaltning

Særskilt i 2025

Tilrettelegging og stimulering av landbruket:

Luster kommune er ein av dei største landbrukskommunane Vestland fylke. Kommunen si rolle er både å tilrettelege/stimulere samt å driva forvalting. I forvaltinga av statlege og kommunale tilskotsordningar er det viktig med grundig oppfølging og kontroll slik at intensjonen for tilskotet blir følgt og at det vert likebehandling mellom brukarar. Av stimulerande tiltak er det fleire kommunale landbruksrelaterte tilskotsordningar som blir rullert i dokumentet «Grunnlag for handsaming av næringssaker i Luster kommune».

Luster kommune har i fleire år hatt ei ordning med kommunalt lån i samband med større investeringar, Lånetaket vart frå 2024 auka til 2,5 mill.kr i lån pr verksemde.

Frukt og grøntprosjektet har stoppa litt opp på grunn av manglende leveranseavtalar. Ei eventuell revitalisering av dette prosjektet må avvente til vi ser betre marknadstilgang, eventuelt byggast meir rundt lokal omsetjing/foredling.

Veterinærvaktordninga:

Det er i utgangspunktet tre veterinærar som deler på vaktene i distriktet. Det er på slutten av 2024 berre ein veterinær i ordninga, men det skal kome ein til i januar 2025. Det er stor arbeidsbelastning på attverande veterinær med kontinuerleg vakt. Takka vere innsatsen til veterinærane i vaktordninga har brukarane av tenesta nesten ikkje merka den lægre bemanninga. Arbeidet med å styrke og stabilisere ordninga vil halde fram i 2025, det kan bli behov for å sjå på finansiering.

Naturforvaltning i Luster kommune:

Luster har mykje natur og kommunen har oppgåver knytt til viltforvaltning, ureining og friluftsliv. I tillegg har kommunen fått ansvar for forvaltning av åtte mindre verneområde og administrering av fylkesfellingslaget for rovdyr.

Hjortejakta er basert på grunneigarrettar, men mange små eideomar har ført til mange små jaktvold. Hjortebestanden er stor og bør ikkje auke grunna beiteskader og påkøyrslar. For å få ei meir effektiv jakt og meir retta avskyting, bør jakta organiserast i større einingar.

Ny forvaltningsplan for hjort (2021-2024), og ny lokal forskrift som tredde i kraft frå 2023, skal ligga til grunn for dette arbeidet.

I 2024 fekk Luster kommune tildelt 335 000 kr til ulike tiltak i dei mindre verneområda kommunen har

forvaltningsansvar for. Desse tiltaka omfattar mellom anna tilretteleggingstiltak på Nigardsbreen, fjerning av gran i 4 naturreservat og kunnskapsinnhenting i verneområde, samt andre mindre skjøtselstiltak. Vi vil søkje om midlar på same nivå også i 2025. God fagleg kompetanse innan naturforvaltning i kommunen og samarbeidet med nasjonalparkforvaltningsknutepunkt Gaupne (5 statlege arbeidsplassar) gjev kommunen tilgang til og god dialog kring tilretteleggingsmidlar. I tillegg til å sikre vernet av områda, er det blitt viktigare med tilrettelegging og ønskje besökande velkommen inn. Gode naturopplevingar er viktig både for lokale og tilreisande og har særleg stor påverknad på reiselivet.

Fortun bygdalag har blitt autorisert som besøkssenter for nasjonalparkane Breheimen og Jotunheimen. Luster kommune vil bidra inn til realisering av dette besøkssenteret, det er gjort vedtak om finansiering og oppstart av planarbeid for Fortun.

Utviklingsarbeid

I 2025 vil det vere nokre permisjonar/vakansar i kortare periodar som gjer til at det vil vere fokus på kjerneoppgåvene i landbruks- og viltforvaltning. At vi ikkje hentar inn vikarar gjev ei samla innsparing i 2025 på kr 300 000.

Arbeidet i Vassregion Sogn vilhalda fram. Det er påvist for därleg vasskvalitet i nokre vasslokalitetar, og det kan vere aktuelt med tiltak knytt til både avrenning frå landbruket og frå små avløpsanlegg. I 2024 byrja kommunen med tilsyn og kontroll med små avløpsanlegg, noko som vil fortsette å bli prioritert i 2025. Miljørådgjevar vil halde fram systematiske tilsyn knytt til private avløpsanlegg, og anlegg som ureinar vil få påbod om utbetring/fornyning. Dette vil ha kostnadskonsekvensar for private husstandar i Luster kommune, men dette vil vere eit viktig arbeid også sett opp mot vasskvalitet. Totalt i Luster er det om lag 1300 private avløpsanlegg. Dei første pålegga om utbetring vil truleg bli sendt ut vinteren 2024/2025, noko som vil gje eigar av anlegg større kostnadar.

Den gamle avfallsplassen på Lambhaug har påvist avrenning og ureining. I 2024 vart situasjonen ytterlegare kartlagt. Konklusjonen er at det må gjennomførast tiltak, desse er kostnadsrekna til 6,2 mill.kr. Desse ligg ikkje inne i budsjettet for 2025.

Naturforvaltning er viktig i ein utmarkskommune som Luster. Jakt og fiske er viktige rekreasjonsaktivitetar for lokale, og storslagen natur trekk til seg besökande frå heile verda. Nigardsbreen er ein av dei store opplevingane for turistar i Sogn og kommunen arbeider aktivt med besøksforvaltning som vernemyndigkeit. Utfordring med tilbaketrekking av breen aukar mellom anna behovet for tilrettelegging og det må vere fokus på tryggleiken for dei besøkjande.

Luster kommune er med i Sogn Friluftsråd, og vil jobbe tett med dei om utvikling av deira arbeid.

Vestentlege budsjettendringar:

- Redusert bruk av næringsfond til miljøretta tilskot med 3 mill.kr - ikkje forbruk i 2024
- Ikke vikarar ved vakansar - innsparing 300 000 kr
- Tatt ned frukt- og grøntprosjektet i påvente av betre marknadstilgang. Tilskotsordningane går som før.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	4 164	4 227	4 227	4 437	4 737	4 737	4 737
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 718	2 160	2 260	990	990	990	990
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 253	1 396	2 896	1 453	1 453	1 453	1 453
Overføringsutgifter	1 304	4 354	4 354	1 140	1 140	1 140	1 140
Finansutgifter	756	11	11	11	11	11	11
Sum Driftsutgifter	9 196	12 147	13 747	8 032	8 332	8 332	8 332
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-524	-305	-305	-315	-315	-315	-315
Refusjoner	-3 575	-2 389	-3 689	-2 572	-2 572	-2 572	-2 572
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 229	-4 804	-5 104	-354	-354	-354	-354
Sum Driftsinntekter	-5 328	-7 497	-9 097	-3 241	-3 241	-3 241	-3 241
Sum	3 868	4 651	4 651	4 791	5 091	5 091	5 091

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	4 651	4 651	4 651	4 651
Sum Vedtak forrige periode	158	158	158	158
Sum Lønns- og prisvekst	282	282	282	282
Konsekvensjustert budsjett	441	441	441	441
Konsekvensjustert ramme	5 091	5 091	5 091	5 091
Innsparingstiltak				
Mindre bruk av næringsfond samfunn og næring	3 000	3 000	3 000	3 000
Permisjonar landbruk	-300	0	0	0
Tilskot til andre sine investeringar; Næring og miljø	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Sum Innsparingstiltak	-300	0	0	0
Nye tiltak og realendringer budsjett	-300	0	0	0
Ramme 2025-2028	4 791	5 091	5 091	5 091

Næring

Skildring av verksemda i dag

Tenesta er organisert under stabseining Forvaltning og utvikling med fagområda næring og landbruk. Ansvar og mynde er internt delegert til stabsleiar. Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 285 Breiband
- 320 Kommunal næringsverksemnd
- 325 Tilrettelegging og hjelp for næringslivet

Særskilt i 2025

Tilrettelegging og hjelp for næringslivet:

Luster kommune skal vere aktiv i høve delfinansiering av både små etablerarprosjekt og større satsingar i næringslivet. Kommunen kan ha ein rolle både ved utvikling av eksisterande verksemder og etablering av nye. Det er fleire interessante utviklingsprosjekt under gjennomføring og på planstadiet i næringslivet i Luster.

I februar 2024 vedtok kommunestyret; "Grunnlag for handsaming av næringssaker i Luster kommune", styringsdokument for både administrativ og politisk handsaming av næringssaker. Det vart gjort nokre endringar i dokumentet, mellom anna ved at det vart innført eit nytt tilskot knytt til direkte utslepp av klimagassar, og mal for saksutgreiingar vart tilpassa for å omtale miljø- og klimapåverknad.

Aktuelle område det skal arbeidast med i 2025:

- Rullering av dokumentet, "Grunnlag for handsaming av næringssaker i Luster kommune" i formannskapet februar 2025.
- Arbeidet med felles kompetanseutvikling for næringslivet vil bli vidareført med temamøte vinteren 2025. Dette vil skje i samarbeid med næringslivet. Dette er arrangement der Luster kommune og Luster Sparebank samarbeider om det praktiske. Det er også møte og kurs på regionalt nivå der både Luster kommune og næringslivet i Luster er aktive deltagarar.
- Posten «Aktivitetsplan reiseliv» har i 2024 hovudsak vore nytta til finansiering av Luster kommune sin del av økonomisk bidrag til selskapet Visit Sognefjord AS. Selskapet har ein offensiv strategi for å gjere Sognefjorden til eit endå betre reisemål. Visit Sognefjord sette i gang eit stort arbeid med å utforme Masterplan for reiselivsnæringa i Sogn i 2018 Planen er ferdig, og skal gjelde for perioden 2021 – 2035. Planen skal ha eit bærekraftperspektiv. Det vert no arbeidd med å setje innhaldet i masterplanen ut i praktisk handling. Det er etablert ei arbeidsgruppe med deltagarar frå alle kommunane
- Halde fram samarbeidet med Sogn Utvikling knytt til næringsutvikling i Luster.
- Utvikling av eksisterande næringstomter - Hausamoen, Gaupnegrandane m.m.
- Følge opp arbeidet med Harastølen

Sogn skisenter:

Luster kommune er positive til den vidare utviklinga av Sogn Skisenter. Kommunen vil bidra aktivt i lag med Sogn Skisenter og idrettslaga for å få realisere prioriterte utbyggingar som hopp, rulleski, langrenn

og stadionanlegg. Det er gjennom arbeidet vedteke å gjere ein mindre revisjon av reguleringsplanen. Luster kommunen er og positive til planane om å utvide det alpine tilbodet. Det er også peika på moglegheiter for å utvikle klatrepark Heggmyrane for å fremje meir heilårsaktivitetar.

Utviklingsarbeid i regionen:

Gjennom Sogn Regionråd er no alle næringsansvarlege i kommunane i eit samarbeidande nettverk, Næringsnettverket i Sogn. I tida framover vert det fokus på mandat og form for dette nettverket, på oppdrag frå Sogn KO.

Status breiband:

Det har vore arbeidd aktivt med høgkvalitetsbreiband til innbyggjarane og næringslivet i Luster over tid. Det er Luster energiverk AS som er den juridiske eigaren av det meste av fiberen i Luster kommune. Transportfiberen (deler av den) vert nytta av fleire selskap ma Hydro, Statkraft, Statnett, Sognekraft og Telenor, desse selskapa har driftsavtale med Luster energiverk. Det er og Luster Energiverk som eig fiberen inn til husa ved fiberutbygginga til innbyggjarane i kommunen, men Sognenett leiger den fiberen på kommersielle vilkår frå Luster energiverk. Sognenett har avtale med kunden om nettleveransen.

I 2024 vart det sett i drift ny mobilsendar på Berge/Luster og Mollandsmarki. Det vert arbeidd med breibandsutbygging frå Ornes til Feigum.

Næringsområde :

Luster kommune har regulert nytt næringsareal på Reiarmoen/ Hausamoen, og har vedteke oreigning. Det er dialog med Sogn Datasenter som ønskjer å utvikle næring på området. Mogleg at oreigningsprosess kan stoppast viss Sogn Datasenter kan utvikle området etter direkte avtale med grunneigarar.

Det er og slik at sjølv om det er att ledig næringsareal på Gaupnegrandane og Røneidsgrandane, så er det begrensa. Det gjer at Luster kommune må byrje å sjå etter nye alternativ, og Hausamoen er eit område som peikar seg ut. Reguleringsplanen for Gaupnegrandane er viktig for å sikre betre utnytting av tilgjengeleg næringsareal. Kjøp av spolebasen vil gje store moglegheiter på næringsareal og næringsutvikling.

I 2023 vart siste næringstomta på Galdetoppen sold. Kommunen har no ikkje næringstomtar på Hafslo, og må i samband med kommuneplanen sin arealdel vurdere kvar framtidig næringsareal på Hafslo skal vere. Arealet ved den gamle revegarde er eitt alternativ, men kanskje kan den tidlegare regulerte utvidinga av Galdetoppen også vere aktuell. Det er høg inngangsbillett begge stadar.

Klimautfordringar og næringslivet i Luster kommune

Staumprisar

Politisk drøfing, men rådmannen tilrår å vidareføre fastpris med ny, noko høgare sats på 55 øre pr kw/h eks.mva.

Næringslån

Renta på næringslån blir uendra på 5,0 % i 2025.

Busetjing og bustadutvikling

Luster kommune er blitt kontakta frå representantar frå Luster bygdalag som har tatt initiativ til at Luster kommune bør søkje om deltaking i Fortidsminneforeininga sitt prosjekt "Lys i gamle hus", som skal vere på veg frå ein pilotfase til breiare deltaking frå kommunar i landet. Dette kan vere eit interessant prosjekt, gjerne sett i samanheng med erfaringa frå tidlegare prosjekt med å få omsett gardar i kommunen og med det lys i fleire hus. Mikrohuslandsby på Skjolden og initiativ med fleirmannsbustadar i Jostedalen kan også i eit breiare perspektiv på busetjing og bustadutvikling passe godt for meir strukturert arbeid.

Det er ikkje sett av midlar til prosjektet i budsjettet, men det kan vere eit utviklingsprosjekt som vi tek med oss inn i 2024 og greier ut og kjem attende til formannskapet med i løpet av våren 2025.

Vesentlege budsjettendringar

- I samband med varsle endra personalsituasjon/pensjon er det teke høgde for at det vert vidareført eit engasjement første halvår, og ein auka fast stillingsressurs frå 1. august. Før nyttilsetjing vil det bli viktig å vurdere korleis kommunen sitt næringsarbeid skal organiserast i framtida.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett		Rev.budsjett	Økonomiplan			
		2023	2024		2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter								
Lønn	1 088	1 522	1 747	1 626	1 726	1 726	1 726	1 726
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 625	1 145	1 350	1 040	1 040	1 040	1 040	1 040
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	23	0	25	25	25	25	25	25
Overføringsutgifter	19 151	4 441	6 441	3 606	3 606	3 606	3 606	3 606
Finansutgifter	24 017	21 000	31 000	20 000	20 000	20 000	20 000	20 000
Sum Driftsutgifter	45 904	28 107	40 562	26 297	26 397	26 397	26 397	26 397
Driftsinntekter								
Salgsinntekter	-1 003	0	-2 352	-2 492	-2 492	-2 492	-2 492	-2 492
Refusjoner	-293	0	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-43 829	-26 465	-38 840	-24 065	-24 065	-24 065	-24 065	-24 065
Sum Driftsinntekter	-45 125	-26 465	-41 192	-26 557				
Sum	780	1 642	-630	-260	-160	-160	-160	-160

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	1 642	1 642	1 642	1 642
Sum Vedtak forrige periode	-224	-224	-224	-224
Sum Budsjettendring i år	-2 272	-2 272	-2 272	-2 272
Sum Lønns- og prisvekst	194	194	194	194
Konsekvensjustert budsjett	-2 302	-2 302	-2 302	-2 302
Konsekvensjustert ramme	-660	-660	-660	-660
Innsparingstiltak				
Mindre bruk av næringsfond samfunn og næring	1 000	1 000	1 000	1 000
Utlån næringsfondet	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak	0	0	0	0
Nye tiltak				
Framtidig organisering næring	400	500	500	500
Sum Nye tiltak	400	500	500	500
Nye tiltak og realandringer budsjett	400	500	500	500
Ramme 2025-2028	-260	-160	-160	-160

Plan

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet omfattar avdelinga plan. Plan har ansvar for kommune- og samfunnsplanlegging, arealplanlegging, forvaltning av areal, byggetiltak og tilskotsordningar samt kartforvaltning og oppmåling. Ansvar og mynde er internt delegert til plansjefen.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 301 Plansak
- 302 Byggsak
- 303 Oppmåling

Særskilt i 2025

Vi skal følgje opp planprogrammet, der følgjande planar har høg prioritet i 2025 (ikkje uttømmande liste):

- Kommuneplanen sin arealdel
- Områdeplan Hafslo
- Sentrumsplan Gaupne
- Gaupnegrandane
- Byggjefelt Salen

For meir omtale av dei ulike planane, og oversyn over planar som ikkje vert handsama etter plan- og bygningslova syner vi til planprogrammet. Luster kommune skal i tillegg sikre oppfølging av private planinitiativ

Utviklings- og utgreiingsoppgåver

- Setja fokus på redusere talet på 0/0 teigar i kommunen. Lage eit system/ ein mal for å få matrikulert sameigar mm.

Forvaltningsoppgåver

- Vidareføre rask sakshandsaming av byggjesaker og oppmålingssaker i tråd med lovpålagte tidsfristar.
- Kontinuerleg arbeid med forbetring av kvalitet på kommunalt kartverk.
- Redusere talet på feil/ manglar i bygningsdelen til matrikkelen.

Vesentlege budsjettendringar

- 130 000 kr i auka inntekter, då betalingssatsar er auka meir enn snittet for å få litt betre sjølvkostdekking.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Budsjett 2024	Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	5 698	6 245	6 245	6 406	6 406	6 406	6 406
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 059	2 180	2 140	2 001	2 001	2 001	2 001
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	325	295	295	601	601	601	601
Overføringsutgifter	122	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	7 204	8 720	8 680	9 008	9 008	9 008	9 008
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-1 917	-2 229	-2 229	-2 595	-2 595	-2 595	-2 595
Refusjoner	-491	-88	-88	-158	-158	-158	-158
Sum Driftsinntekter	-2 408	-2 317	-2 317	-2 753	-2 753	-2 753	-2 753
Sum	4 797	6 403	6 363	6 255	6 255	6 255	6 255

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	6 403	6 403	6 403	6 403
Sum Vedtak forrige periode	-261	-261	-261	-261
Sum Budsjettendring i år	-40	-40	-40	-40
Sum Lønns- og prisvekst	283	283	283	283
Konsekvensjustert budsjett	-18	-18	-18	-18
Konsekvensjustert ramme	6 386	6 386	6 386	6 386
Innsparingstiltak				
Betalingsatsar plan og bygg	-131	-131	-131	-131
Sum Innsparingstiltak	-131	-131	-131	-131
Nye tiltak og realendringer budsjett	-131	-131	-131	-131
Ramme 2025-2028	6 255	6 255	6 255	6 255

Beredskap

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet ligg under avdelinga landbruk og næring. Under beredskap ligg ansvaret kommunen har for beredskap, særleg knytt til vern mot naturskade. Ansvar og mynde er internt delegert til stabsleiar.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 339 Beredskap mot brann og andre ulukker (her er det primært andre ulukker som er ført)

Særskilt i 2025

Utviklingsoppgåver

- Ta i bruk kriseberedskapsprogrammet Rayvn i større grad enn no
- Gjennomføre øving

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Budsjett 2024	Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	117	108	108	126	126	126	126
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	107	171	171	165	165	165	165
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	55	0	0	0	0	0	0
Overføringsutgifter	28	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	306	280	280	291	291	291	291
Driftsinntekter							
Refusjoner	-28	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-28	0	0	0	0	0	0
Sum	279	280	280	291	291	291	291

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	280	280	280	280
Sum Lønns- og prisvekst	11	11	11	11
Konsekvensjustert budsjett	11	11	11	11
Konsekvensjustert ramme	291	291	291	291
Ramme 2025-2028	291	291	291	291

Kulturarv

Særskilt i 2025

- Luster kommune har avsett 10 mill.kr til investeringsstøtte når besøkssenteret er fullfinansiert. Prosjektet er også fått løying på statsbudsjettet, og det vert jobba med fullfinansiering. Vonleg byggjesøknad vår 2025 og oppstart haust 2025.
- På investeringsbudsjettet ligg brannsikring av tunet på Ornes, og dette vil bli jobba vidare med i 2025. God dialog med Riksantikvaren om tildelte midlar.
- I 2022 starta eit prosjekt med skjøtselsmedarbeidar på Ornes, finansiert av tilskotsmidlar frå Riksantikvaren. Dette prosjektet har gode resultat, og vonleg vil vi få finansiering til å vidareføre og styrke dette for å sikre god landskapspleie knytt til verdsarven.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett		Rev.budsjett	Økonomiplan			
		2023	2024		2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter								
Lønn	1 535	1 398	1 398	1 838	1 838	1 838	1 838	1 838
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	349	469	370	756	756	756	756	756
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	11	88	48	88	88	88	88	88
Overføringsutgifter	51	0	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	1 947	1 955	1 816	2 682				
Driftsinntekter								
Salgsinntekter	-8	0	0	0	0	0	0	0
Refusjoner	-1 616	-1 813	-1 674	-2 553	-2 553	-2 553	-2 553	-2 553
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-344	-30	-30	-0	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-1 968	-1 843	-1 704	-2 553				
Sum	-21	112	112	129	129	129	129	129

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	112	112	112	112
Sum Tekniske justeringer	-75	-75	-75	-75
Sum Lønns- og prisvekst	92	92	92	92
Konsekvensjustert budsjett	17	17	17	17
Konsekvensjustert ramme	129	129	129	129
Ramme 2025-2028	129	129	129	129

Eigedom

Skildring av verksemda i dag

Eigedom er eit av to ansvarsområde under stabsområde forvaltning og utvikling. Det er ei avdeling (eigedom) og ei tenesteeining (teknisk drift) under området. Ansvara som ligg under eigedom er eigedom, veg og park, kommunale bygg, utleigebustad, VARS og brannførebygging. Det er tett samarbeid mellom eigedom og teknisk drift i arbeidet innanfor dette feltet.

Sjå underkapittel for nærmere omtale av dei ulike ansvara.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	28 269	31 171	31 249	31 210	30 210	30 210	30 210
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	47 320	37 763	40 589	42 891	42 891	42 891	42 891
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	16 277	15 920	15 920	20 865	20 865	20 865	20 865
Overføringsutgifter	9 142	1 560	1 560	1 518	1 518	1 518	1 518
Finansutgifter	9 192	3 768	3 768	364	364	364	364
Sum Driftsutgifter	110 200	90 183	93 086	96 848	95 848	95 848	95 848
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-40 029	-42 885	-42 885	-51 233	-52 233	-52 233	-52 233
Refusjoner	-9 311	-1 010	-1 010	-1 210	-1 210	-1 210	-1 210
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 672	-1 724	-1 724	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-51 012	-45 619	-45 619	-52 443	-53 443	-53 443	-53 443
Sum	59 188	44 564	47 467	44 405	42 405	42 405	42 405

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Eigedom							
Eigedom	3 375	4 219	4 219	4 391	4 391	4 391	4 391
Veg og park	23 794	16 822	19 613	18 762	18 762	18 762	18 762
Kommunale bygg	20 437	20 593	20 704	22 046	20 046	20 046	20 046
Utleigebustad	2 466	-1 194	-1 194	-1 241	-1 241	-1 241	-1 241
VARS	-1	-5 378	-5 378	-9 441	-9 441	-9 441	-9 441
Brannførebygging	9 117	9 502	9 502	9 888	9 888	9 888	9 888
Sum	59 188	44 564	47 467	44 405	42 405	42 405	42 405

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	44 564	44 564	44 564	44 564
Sum Tekniske justeringer	96	96	96	96
Sum Vedtak forrige periode	-2 462	-2 462	-2 462	-2 462
Sum Budsjettendring i år	-195	-195	-195	-195
Sum Lønns- og prisvekst	2 127	2 127	2 127	2 127
Konsekvensjustert budsjett	-434	-434	-434	-434
Konsekvensjustert ramme	44 130	44 130	44 130	44 130
Innsparingstiltak				
Billettprisar Ornesferja	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Justering inntekter VARS	-1 725	-1 725	-1 725	-1 725
Redusert FDV-standardar	-500	-1 500	-1 500	-1 500
Sum Innsparingstiltak	-3 225	-4 225	-4 225	-4 225
Nye tiltak				
Ledige omsorgsbustadar	1 000	0	0	0
Ny avtale Ornesferja	1 000	1 000	1 000	1 000
Vintervedlikehald vegar	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Nye tiltak	3 500	2 500	2 500	2 500
Nye tiltak og realendringer budsjett	275	-1 725	-1 725	-1 725
Ramme 2025-2028	44 405	42 405	42 405	42 405

Hovudmål

Hovudmål	Beskriving av langsigtnig mål for kommunen	Målsetjing og handlingsplan i økonomiplanen
Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga		
Sterke og attraktive og lokalsamfunn		
Påliteleg og bærekraftig infrastruktur og robuste tenester		
Trygge og attraktive bustader		

Måltabell

Hovudmål	Delmål
Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga	Klimagassutsleppa og energibruken frå kommunen sin verksemd reduserast
Påliteleg og bærekraftig infrastruktur og robuste tenester	Luster er ein trafikksikker kommune med god tilrettelegging for gåande og syklande
Sterke og attraktive og lokalsamfunn	Trygg levering av veg, vatn og avløp Attraktive tettstader som tilbyr varierte bustad- og tenestetilbod og gir bulyst
Trygge og attraktive bustader	Luster kommune vil ha gode og framtidsretta bustader og bustadløysningar for barnefamiliar, eldre og utsette grupper

Eigedom

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet omfattar avdelinga eigedom. Stabsfunksjonen eigedom er eigar og forvaltar av alle kommunale bygg og anlegg. Eigedom kjøper tenester hjå teknisk drift for å drifte og vedlikehalde bygg og anlegg. Eigedom har prosjekt- og byggeleiingsansvar for investeringsprosjekt. Ansvar og mynde for avdelinga eigedom er internt delegert til leiar eigedom.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 121 – Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen
- 335 – Offentlege toalett (leigde toalett, eigde er på ansvar kommunale bygg)
- Investeringeskostnadar er ført på kostrafunksjonen til føremålet som vert investert til.

Særskilt i 2025

Budsjettet på dette ansvaret er i svært stor grad knytt til aktivering av kostnadene i investeringsrekneskapen. Dei tilsette på eigedom skal i 2025 følgje opp vedtekne investeringsprosjekt og sikre best mogleg leveransar på budsjett, kvalitet og tid til beste for innbyggjarar, brukarar og tilsette i kommunen. Eigedom skal bidra inn der det er relevant i investeringsprosjekt, frå utgreiingsoppdrag til realisering.

Eigedom har også ansvaret for sal av bustadomter. I 2025 skal Salen bustadfelt planleggast, opparbeidast og leggast ut for sal. I følgje investeringsbudsjettet skal det også byggast eit nytt offentleg toalett på Vassbakken.

Driftsbudsjet

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Budsjett 2024	Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	1 596	1 921	1 921	2 026	2 026	2 026	2 026
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	755	2 108	2 108	2 249	2 249	2 249	2 249
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	197	360	360	359	359	359	359
Overføringsutgifter	111	0	0	-42	-42	-42	-42
Finansutgifter	992	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	3 651	4 389	4 389	4 592	4 592	4 592	4 592
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-164	-170	-170	-201	-201	-201	-201
Refusjoner	-112	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-276	-170	-170	-201	-201	-201	-201
Sum	3 375	4 219	4 219	4 391	4 391	4 391	4 391

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	4 219	4 219	4 219	4 219
Sum Lønns- og prisvekst	172	172	172	172
Konsekvensjustert budsjett	172	172	172	172
Konsekvensjustert ramme	4 391	4 391	4 391	4 391
Ramme 2025-2028	4 391	4 391	4 391	4 391

Veg og park

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet omfattar tenesteeininga teknisk drift. Teknisk drift er ei utøvande eining. Stabsfunksjonen eigedom er eigar og forvaltar av alle kommunale bygg og anlegg. Eigedom kjøper tenester hjå teknisk drift for å drifte og vedlikehalde bygg og anlegg. Ansvar og mynde for tenesteeininga Teknisk drift er internt delegert til leiar av eininga.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 330 Samferdsle
- 332 Kommunale vegar og trafikktryggleikstiltak
- 335 Rekreasjon i tettstad (grøntanlegg, offentleg toalett m.m.)

Særskilt i 2025

For større investeringstiltak på det einskilde anlegg syner vi til omtale i investeringsbudsjettet.

Asfaltering/reasfaltering og mindre oppgraderingstiltak nytta rammeløyvinga anleggsutvikling. Det kommunale vegnettet treng oppgradering og fornying av fast dekke. Dei mindre tiltaka vert løyste via rammeløyvinga. Nærare oversyn over status og aktuelle/prioriterte tiltak er skissert i KTP.

Dei prioriterte tiltaka i 2025

- Prioritert anlegg
- Øvrebømoen (Solvorn) - forsterking og asfaltering
- Bolstadvegen - grøfting og reasfaltering på deler av vegen
- Ekrevegen, Indre Hafslo ca 200m. Grøfting, masseutskifting, oppretting og ny asfalt.
- Fullføre parkeringsplass Tungestølen
- Røslebakkane i samband med Salen, vurderast
- Alle vegrar. Nytt/ utskifting/ reparasjon av rekkeverk

Administrativ fullmakt

Økonomi:

I 2025 er det sett av 3 mill. I åra 2026 til 2028, 4 mill kvart år.

Trafikktryggingstiltak/aksjon skuleveg tek utgangspunkt i plan m/tiltaksliste.

i 2025 er desse tiltaka aktuelle:

- Bakkingavegen - fortau frå Hafslo sentrum
- Fartsdempande tiltak ved Luster oppvekstsenter

Veglys

Frå og med denne økonomiplanen vert det lagt til grunn veglysinvesteringar på 1,5 mill.kr annankvart år, framfor kvart år som det har vore. Det er i lita grad lagt opp til nye veglysanlegg, men heller utskifting av gamle lampar til led-lampar. Det er planlagt nokre nye lyspunkt i Røslebakkane og langs Øyagata til ungdomshuset.

Park:

Gartnerstilling er innarbeidd og grøntområde har ei god drift ut frå dei råmene som er til rådvelde. I 2025 skal vi utarbeide ein plan for bruken av storekaien i Solvorn, og samanheng mellom denne og badeplassen og resten av sentrum. Solvorn bygdalag vil bli invitert med i arbeidet. Vi vil utfordre Vestland fylkeskommune til å vere med på å drifte toalettet på badeplassen i Markstein, sidan dette vert mykje brukt av dei som står på rasteplassen.

Samferdsel -kommunal ferje Solvorn - Ornes:

I 2024 var det utlyst ein konkurranse på drift av ferjesambandet Solvorn - Ornes. Det er valt å inngå kontrakt med Lustrabaatane Drift AS, og kontrakt vert signert på slutten av 2024. Det er uendra rutetabell, og periodekort vert også vidareført. I ny kontrakt får kommunen inntektene sambandet generer, og for å bidra til finansiering av sambandet vert pris for einskildreiser auka monaleg, sidan hyppigbrukarar av ferja no har periodekort. Ny kontrakt er ein del dyrare enn tidlegare, men sidan budsjettet har vorte styrka med ein del midlar til å betal for auke drivstoffkostnad på eksisterande samband er nettoeffekten ikkje så stor. Det er planlagt at prisauken på einskildbillettar skal kunne auke inntektene med om lag 1 mill.kr. Arbeidet med å få fylkeskommunen til å ta over drift av ferjesambandet vil halde fram.

Billettakstar og oversyn over billettypar 2025:

Billettype	Pris 2023	Pris 2024	Pris 2025	Endring frå 2024-2025 i kr	Endring frå 2024-2025 i %
Personbillett barn	22	22	35	13	59%
Personbillett voksen	45	45	70	25	55%
Bil opp til 6,00 m	121	127	200	73	57%
Bil 6,01 – 7,00 m	294	309	410	110	33%
Bil 7,01 – 8,00 m	345	362	482	120	33%
Bil 8,01 – 10,00 m	448	470	625	155	33%
Bil 10,01 – 12,00 m	538	565	752	187	33%
Bil 12,01 – 14,00 m	628	659	877	218	33%
Bil 14,01 – 17,00 m	751	789	1050	261	33%
MC/moped	77	81	125	44	54%

Luster kommune tilbyr følgjande rabattordningar på sambandet:					
Periodekort barn	-	200	210	10	5%
Periodekort voksen	-	403	423	20	5%
Periodekort familie med bil opp til 6,00 meter	-	-	1600	Ny	-
Periodekort bil opp til 6,00 m	-	1080	1134	54	5%
Periodekort MC/moped	-	702	737	35	5%
Klippekort barn	-	-	210	Ny	-
Klippekort voksen	-	-	420	Ny	-
Klippekort bil inntil 6 meter	-	-	1200	Ny	-
Klippekort MC	-	-	750	Ny	-

Vilkår for ulike rabattordningar på ferja

Gjeld alle periodekort som inkluderer bil:

Eigar av periodekort kan nytte kortet på reise utan køyretøy

Periodekort barn/voksen:

- Kortet skal vere personleg, og kan kun nyttast av den som er eigar av krotet
- Kortet gjeld for ein kalendermånad
- Kortet kan kjøpast og fornyast på ferjesambandet
- Tapt kort vert ikkje erstatta

Periodekort familiekort me:

- Kortet skal vere knytt til ein familie, og dekkar reise for bil og inntil to voksne (inkl. sjåfør) og fire barn opp til 16 år, eventuelt ungdom under vidaregåande utdanning med skulebevis
- Kortet kan påførast inntil to bilnummer.
- Kortet kan kun nyttast til ein bil pr. ferjereise
- Kortet gjeld for ein kalendermånad
- Kortet kan kjøpast og fornyast på ferjesambandet
- Tapt kort vert ikkje erstatta

Periodekort MC/moped og personbil inntil 6m:

- Kortet kan påførast inntil to bilnummer.
- Kortet kan kun nyttast til ein bil pr. ferjereise
- Kortet gjeld for ein kalendermånad
- Kortet kan kjøpast og fornyast på ferjesambandet
- Tapt kort vert ikkje erstatta

Gjeld alle periodekort som inkluderer bil:

Eigar av periodekort kan nytte kortet på reise utan køyretøy

Klippekort 12 klipp

- Eitt klippekort har 12 klipp, og gjeld det kalenderåret det er kjøpt (t.d. i 2025)
- Eit klipp er ei einskildreise ein veg
- Klippekortet er personleg, men den som eig kortet kan bruke klipp til å betale for andre som reiser med vedkommande
- Kortet kan kjøpast og fornyast på ferjesambandet
- Tapt kort vert ikkje erstatta

Tilskot til vedlikehald av private vegar

Tilskotsordning for vedlikehald av private vegar har vore evaluert administrativt i rullering av kommunal transportplan (KTP). KTP er ute på høyring med høyringsfrist tidleg i januar, og eventuelle justeringar vert vurdert også politisk. Einaste endringa i vilkåra som er sendt på høyring er at forventninga om at private som tek imot offentlege tilskotsmidlar til vegdrifta skal halde vegen open for ålmenta er skriftleggjort. I budsjettframlegget er tilskot til private vegar sett til 600.000, lik løyving som i 2024.

Parkering

Eit føreslege utgreiingsoppdrag er å ta i bruk parkeringsforskrifta til å hente inn brukarbetaling på offentlege parkeringsplassar. Mandat skal utarbeidast og godkjennast politisk.

Vinterdrift av vegar

Det har vore ein stor kostnadsvekst på snøbrøyting og strøing dei siste åra. Budsjettet er i 2025 styrka med 1,5 mill.kr.

Vesentlege budsjettendringar

- 1 mill.kr i auka billettinntekter Solvorn - Ornes
- 1 mill.kr i auka kostnadene drift ferjesambandet Solvorn - Ornes
- 1,5 mill.kr i auka kostnadene til vintervedlikehald

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap			Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028		
Driftsutgifter									
Lønn	4 404	3 857	3 879	3 498	3 498	3 498	3 498		
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	14 514	9 142	11 912	10 809	10 809	10 809	10 809		
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 506	4 466	4 466	8 880	8 880	8 880	8 880		
Overføringsutgifter	4 246	600	600	600	600	600	600		
Sum Driftsutgifter	28 669	18 066	20 857	23 787					
Driftsinntekter									
Salgsinntekter	-197	-794	-794	-4 576	-4 576	-4 576	-4 576		
Refusjoner	-4 678	-450	-450	-450	-450	-450	-450		
Sum Driftsinntekter	-4 875	-1 244	-1 244	-5 026					
Sum	23 794	16 822	19 613	18 762					

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	16 822	16 822	16 822	16 822
Sum Budsjettendring i år	-227	-227	-227	-227
Sum Lønns- og prisvekst	666	666	666	666
Konsekvensjustert budsjett	440	440	440	440
Konsekvensjustert ramme	17 262	17 262	17 262	17 262
Innsparingstiltak				
Billettprisar Ornesferja	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Sum Innsparingstiltak	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Nye tiltak				
Ny avtale Ornesferja	1 000	1 000	1 000	1 000
Vintervedlikehald vegar	1 500	1 500	1 500	1 500
Sum Nye tiltak	2 500	2 500	2 500	2 500
Nye tiltak og realandringer budsjett	1 500	1 500	1 500	1 500
Ramme 2025-2028	18 762	18 762	18 762	18 762

Kommunale bygg

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet omfattar tenesteeininga teknisk drift. Teknisk drift er ei utøvande eining. Stabsfunksjonen eigedom er eigar og forvaltar av alle kommunale bygg og anlegg. Eigedom kjøper tenester hjå teknisk drift for å drifte og vedlikehalde bygg og anlegg. Ansvar og mynde for tenesteeininga Teknisk drift er internt delegert til leiar av eininga.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- Vert fordelt på kostrafunksjonen til kvart funksjonsbygg (barnehage, helse skule osv.)

Særskilt i 2025

For større investeringstiltak på det einskilde bygg syner vi til omtale i investeringsbudsjettet.

Byggutvikling:

Luster kommune har om lag 45.000 m² bygningsareal.

Utvikling av dette arealet og tilpassing til driftsendringar tilseier eit kontinuerleg behov for oppgradering og vedlikehald.

Målsetjinga er at driftsbudsjett skal vere slik at større vedlikehald kan dekkast der medan mindre investeringar, standarduke, ny teknologi vert definert og prioritert som byggutvikling (BU). Desse tiltaka kan såleis både drifts- og lånefinansierast.

Større vedlikehald, som måling av eit bygg, kan ikkje lånefinansierast.

Økonomi: Avsett 3,5 mill kvart år i økonomiplan perioden

Tiltak som er prioritert:

Bygg	Tiltak	Kommentar	Prioritet
Solvorn oppvekstsenter	Dører til klasserom	montere lyddører (kommentar etter MHV tilsyn og problem for skulen) 4dører	1
Luster eldresenter	Terrassar	Utslitt dekke og rekkverk, problem med fall / snublekant	1
Luster eldresenter	Skrusikringa	Bygge om til jordfeil automat frittståande bustader (4stk)	1
Luster eldresenter	Verandadør og vindauger	verandadør og vindauge treng utskifting (går därleg, roteskader) frittståande bustader (4stk).	1
Luster eldresenter	Heis	Mykje probelm, brukarane er redd for å bruke heisen. Vanskeleg skaffe deler. Fyrst vurdere løysnig	1
Luster oppvekstsenter, barnehage	Brannvarslingssystem	Vurdere sjå saman med skule og samfunnsbygg om det kan vere felles anlegg?	1
Luster oppvekstsenter, skule	Vindauge og lys	utslitt og ikkje tette lenger, (2stk på grupperom 2et. + 4stk og 6 overlys ved inngang 1.et.	1
Luster oppvekstsenter, skule	HC toalett	HC toalett vart ombygd til toalett til bhg. etablere nytt ved grupperom.	1
Hafslo eldresenter	ventilasjon (2stk mindre husaggregat)	25år. Luft lekasja og utslitte. (Kryssvekslar)	1
Uteseksjon	Reinhaldslager	Isolert rom i conteiner til reinhald (kjemikalie, m.m.)	1
Uteseksjon	temperert arbeidsrom / garasje	Lage isolert garasje til snikkarane, plass til å gjøre arbeid som må vere tørt og temperert.	1
Brannstasjonene Gaupne	vindauge, mm	9stk 10x12 vindauge kontor og møterom 2.et. Div tiltak i 1 etg.	1
Grandmo busenter	takoverbygg	takoverbygg over dør til administrasjon og Brikka	1
Jostedal oppvekssenter, skule	Vindauge	skifte vindauge ved inngang 1et. (4stk + 6 overlys) og overlys gangar 2.et	1

Bygg	Tiltak	Kommentar	Prioritet
Skjolden oppvekstsenter	SD-anlegg, bygge om	Treng Jawa for å kjøre, Kan ikke stille klokka m.m.	1
Friskhus 1	SD-anlegg	Kan ta med varme og lys styring	1
Gaupne barneskule	SD-anlegg	må på bygget for å sjekke / styre	1
Gaupne barneskule	personalrom	personalrommet er for lite, vurdere løysningar for eventuell bygging seinare i ØP.	
Luster omsorgssenter	Båsskur	vegger / skyveport under veranda omsorgssenteret + båsskur bak eldresenteret	1
Luster oppvekstsenter, skule	Brannvarslingssystem	ikke brannvarsling pr. no. vurdere løysning/behov	2
Grandmo busenter	Uteboder og sykkelparkering	utebod til leileighetene i bygg A og ev. erstatnings sykkelparkering	2
Jostedal oppvekssenter, skule	Brannvarslingssystem	ikke brannvarsling pr. no. vurdere løysning/behov	2
Hafslo BUS	Takoverbygg ved sfo	tak ved sfo til skugge og matservering ute	2
Vaksenopplæring /Lustrahallen	Båsskur	Tilbygg til vaksenopplæringa (lagshuset)	2

Administrativ fullmakt

Utviklingsarbeid

For byggeprosjektet Helse- og omsorg 2030 er det tilsett ein prosjekteiar på eigedom. Dette vert eit stort og langvarig prosjekt.

Digital løysing på drift/ vedlikehald av kommunale bygg, FamacWeb, er teken i bruk. Intensjon om at alle skal nytte den til innmelding av arbeidsoppgåver til vaktmeistar og fagarbeidarar. Samt til innmelding av ønskje/behov for større vedlikehaldstiltak/utviklingstiltak. Arbeidet med oppfølging av enøkplan, gjennomføring av enøkt tiltak, betre styring av energibruken samt kompetanseheving utnytting/bruk av SD-anlegg og eigedomsforvaltning skal prioriterast. Arbeidet vil halde fram i 2025.

Oppfølging av kommunale vedtak

Arbeidet med å sikre tilgang til uteleikeområdet ved Indre Hafslo oppvekstsenter har ikkje hatt ønskeleg framdrift. Planen var å fullføre dette arbeidet i 2021, men har av ulike grunnar stoppa opp. Området er vidareført i forslag til KPA, og vi vil ta ny kontakt med grunneigar i byrjinga av 2025.

Kommunestyret vedtok i sitt budsjettvedtak 2024 at det skal vere fokus på tilrettelegging av betre sykkelparkering generelt med ein del plassar med overbygg/tak. Det har ikkje vore nye sykkelparkeringar under tak i 2024, men innspelet er med ved større byggeprosjekt. Viss det skal prioriterast ny

sykkelparkering under tak utanom større investeringsprosjekt, må dette ev. prioriterast under byggutvikling.

Vesentlege budsjettendringar

- Det er lagt inn 0,5 mill.kr i innsparingar i reduserte FDV-standarar i 2025, som så aukar til 1,5 mill.kr i økonomiplanperioden. For å realisere denne innsparinga så må det gjennomførast utgreiings-/prosjektarbeid, truleg med noko ekstern bistand.
- Budsjettet er styrka med 1 mill.kr i 2025 for å kompensere for prognose på tapte husleigeinntekter på omsorgsbustadar, der belegget er lægre enn tidlegare år. Ein bør, i dialog med helse og omsorg, avklare om dette er ein vedvarande situasjon, og sjå på moglegheitene for å leige nokre einingar ut til flyktningar, sidan vi også leiger mange einingar på den private marknaden til denne gruppa.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap			Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028		
Driftsutgifter									
Lønn	17 227	19 075	19 131	19 570	18 570	18 570	18 570		
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	15 188	12 591	12 646	13 196	13 196	13 196	13 196		
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	24	24	26	26	26	26		
Overføringsutgifter	3 576	560	560	560	560	560	560		
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0	0		
Sum Driftsutgifter	35 991	32 250	32 361	33 352	32 352	32 352	32 352		
Driftsinntekter									
Salgsinntekter	-11 098	-11 097	-11 097	-10 546	-11 546	-11 546	-11 546		
Refusjoner	-4 456	-560	-560	-760	-760	-760	-760		
Sum Driftsinntekter	-15 554	-11 657	-11 657	-11 306	-12 306	-12 306	-12 306		
Sum	20 437	20 593	20 704	22 046	20 046	20 046	20 046		

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	20 593	20 593	20 593	20 593
Sum Tekniske justeringer	0	0	0	0
Sum Budsjettendring i år	32	32	32	32
Sum Lønns- og prisvekst	921	921	921	921
Konsekvensjustert budsjett	954	954	954	954
Konsekvensjustert ramme	21 546	21 546	21 546	21 546
Innsparingstiltak				
Redusert FDV-standardar	-500	-1 500	-1 500	-1 500
Sum Innsparingstiltak	-500	-1 500	-1 500	-1 500
Nye tiltak				
Ledige omsorgsbustadar	1 000	0	0	0
Sum Nye tiltak	1 000	0	0	0
Nye tiltak og realandringer budsjett	500	-1 500	-1 500	-1 500
Ramme 2025-2028	22 046	20 046	20 046	20 046

Utlegebustad

Skildring av verksemda i dag

Ansvar og mynde for oppfølging av tenestene innan dette tenesteområde er internt delegert til leiar av Eigedom.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 265 Kommunalt disponerte bustadar
- 283 Tilskotsordningar Husbanken
- 315 Bustadtiltak

Særskilt i 2025

Bustadsosial handlingsplan skulle etter planprogrammet vorte revidert i 2023. Grunna kapasitetsutfordringar vart arbeidet forsinka, men det vart prioritert i 2024. Det er ønskjeleg å sjå bustadmassen i samanheng, fornye bustadmassen og aktivere frå «leige til eige» igjen.

Luster kommune vil vurdere å stimulere til og bidra til realisering av bustadprosjekt med høgare utnytting, fleire etasjar, t.d. med kommunalt kjøp.

Etter nedlegging av bustadstiftinga i 2024 har kommunen no samla bustadportefølja si i kommunen sitt eige. Dette vil gjøre det lettare og meir rasjonelt i administreringa av arbeidet.

Vidare skal ein her følgje opp tildeling av startlån i tråd med gjeldande reglar og rammer. Luster kommune er tatt ut i prøveprosjekt med 5% eigenkapital. Husbanken eig prosjektet.

Det er fleire utlegebustadar som treng utvendig vedlikehald. Det bør vurderast både renovering, avhending og sanering. Eventuell renovering bør sjåast opp mot Enova sine støtteordningar til kommunale utlegebustadar.

Gjennom prosjektet Helse og omsorg 2030 er det arbeidd med tilvisingsavtalar, der kommunen får tilvisningsrett til minst 40% av einingar i eit prosjekt, og resten av einingane vert leigd ut på den private marknaden. Det er gunstig Husbank-finansiering, og ikkje investeringskostnad for kommunen. Difor er det ikkje risiko for kommunen.

Utviklingsarbeid

- Ta i bruk KOBO, eit digitalt verktøy for bustadsosialt arbeid utvikla av Husbanken og KS
- Utarbeide ei oversikt over kva bustadar som er ønskjeleg å avhende, primært gjennom leige til eige
- Vurdere om frigjort kapital kan gje grunnlag for nyinvesteringar i bustadprosjekt.
- Abreide vidare med tilvisningsavtalar

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan				
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028	
Driftsutgifter								
Lønn	644	780	780	817	817	817	817	
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	9 369	6 272	6 272	8 794	8 794	8 794	8 794	
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	16	0	0	0	0	0	0	
Overføringsutgifter	1 151	400	400	400	400	400	400	
Finansutgifter	0	0	0	0	0	0	0	
Sum Driftsutgifter	11 181	7 452	7 452	10 012	10 012	10 012	10 012	
Driftsinntekter								
Salgsinntekter	-8 713	-8 646	-8 646	-11 253	-11 253	-11 253	-11 253	
Refusjoner	-1	0	0	0	0	0	0	
Sum Driftsinntekter	-8 715	-8 646	-8 646	-11 253	-11 253	-11 253	-11 253	
Sum	2 466	-1 194	-1 194	-1 241	-1 241	-1 241	-1 241	

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	-1 194	-1 194	-1 194	-1 194
Sum Lønns- og prisvekst	-47	-47	-47	-47
Konsekvensjustert budsjett	-47	-47	-47	-47
Konsekvensjustert ramme	-1 241	-1 241	-1 241	-1 241
Ramme 2025-2028	-1 241	-1 241	-1 241	-1 241

VARS

Skildring av verksemda i dag

Ansvar og mynde for oppfølging av tenestene innan dette tenesteområde er internt delegert til leiar av Eigedom.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 345 Vassverk
- 353 Kloakk
- 354 Tømming av slam
- 355 Renovasjon

Vassverk:

Kommunal vassforsyning er omfattande og har mange og relativt små vassverk. Vedlikehald av 14 vassverk med tilhøyrande leidningsnett og basseng. Driftsovervaking av tilknytte vassverk og basseng minimum 2 gonger/dagleg og analyse av vatnet i henhold til drikkevanns-forskriften. Vassprøvar vert teke kvar 14. dag. Generelt vedlikehald, lekkasjesøk og reparasjonar etter behov. Talet på vassverk gjev mange utfordringar for å sikra nok og sikker forsyning.

Kloakk og tømming av slam:

Som for vassforsyning er det mange anlegg for drift og ettersyn. Tilsyn på 56 kloakk-pumpestasjonar og driftsovervaking minst 2 gonger/dagleg. Kloakkprøvar vert gjennomført 4-6 gonger i året. Generelt vedlikehald, reparasjonar av pumper og staking av kloakkrøyr. Tømming av slamavskiljarar vert gjort av Simas. Simas har og ansvaret for fakturering av slamabonnentar. Alt etter type anlegg er det tømming kvart år, anna kvart år eller fjerde kvart år.

Renovasjon:

Kommunen får løyst sine oppgåver i det interkommunale selskapet Simas. Selskapet tek seg av innsamlingsordning og handsaming av innsamla avfall. Kommunen har sjølv ansvaret for renovasjon i sentrumsområde, utfartsområde og badeplassar. Føresetnaden er kommunal kostnadsdekning.

Særskilt i 2025

Oppfølging av nasjonale føringar

På bakgrunn av tilsyn knytt til naudvatn, reservrevatn og krisevatn, er det starta eit utgreiingsarbeid for å stette krava. Dette gjeld Hafslo og Gaupne vassverk. Det er leigd inn konsulentar som bistår i dette arbeidet.

Miljøtilstanden på nedlagde avfallsplassar på Lambhaug og Soget tilseier behov for tiltak. Soget er mindre tiltak (inngjerding og overvaking), medan Lambhaug er eit større prosjekt med tildekking m.m. for å stoppe innretting av overvatn. Kostnadsrekna av AsplanViak til 6,2 mill.kr. Så lenge det er privat eidd og ikkje planlagt kommunal etterbruk er det eit driftsprosjekt, men det kan vurderast potensiale for kjøp og eventuell etterbruk.

Vi ventar på klargjering av konsekvensane ved implementering av nytt avløpsdirektiv. Avløpsdirektivet set krav om reining, og dersom det vert strengare krav til reining av utslepp til fjorden, så kan dette få store kostnadsmessige konsekvensar. Vidare arbeid med utbetring av reinseanlegg i Solvorn er i stor grad utsett i påvente av forventa endeleg vedtak, vonleg i 2025.

Oppfølging av kommunale vedtak

Investeringsprogrammet har prioritert følgjande tiltak i 2025:

Vatn:

- Vassleidning og basseng Sviggo-Marifjøra
- Vasstank Veitastrand
- Renovere ventilhus Beheim 1

- Nytt basseng Gjerde
- Ny leidning Bruheim-Melheim
- Auka kapasitet Nes/Orrhaug

Avløp:

- Prosjektering og planlegging nytt avlaupsanlegg Solvorn og Gaupne
- Utskifting leidning Lyngmo-Galden
- Ny pumpestasjon Frås
- Renovering kloakkpumpestasjon Sandvik Nord
- Ny pumpestasjon Røneidsgrandane
- Ny kommunedelplan avlaup

Utviklingsarbeid

I 2025 vil kommunen legge vekt på dei faste vedlikehaldsrundane, halde fram med lekkasjesøk og anna førebyggande arbeid.

Det er stort behov for oppdatering av leidningskartverket. Frå 01.01.2020 vart det tilsett ein person frå Driftsassistansen, i 2025 er dette i 15% stilling, som vil bistå med oppgradering av leidningskartverket. I tillegg vil bruken av va-felt ute framleis vere viktig.

Halde fram tilsynsarbeid på spreidde avløpsanlegg. Det er tilsette på avdeling næring og natur som jobbar med dette fagfeltet, men kostnadane vert budsjettet på VARS-ansvaret.

Særskilte driftstiltak

Det er pålagt renovasjonsordning for alle fritidseigedommar.

Representantskapet i SIMAS IKS har vedteke at renovasjonsgebyr for 2025 vert regulert med 3%. Slamtømming, SIMAS, har auke i gebyr på 4,5% og kommunalt påslag for pålagt kontroll, tilsyn og oppfølging/overvåking av ureining har ein auke frå 489 kroner til 513 for gjennomføring av tilnærma full sjølvkostfinansiering. (pålegg om tiltak.)

Det er lagt opp til å auke oppatt til 100% sjølvkost for vatn og avløp, etter at det i 2024 vart krevd inn noko mindre enn sjølvkost. Dette vil innbyggjarane ikkje merke så mykje til, fordi regjeringa i framlegg til statsbudsjett har føreslege å sette ned mva på VA frå 25% til 15%.

Vesentlege budsjettendringar

- Auka va-inntekter med 1,725 mill.kr for å nå 100% sjølvkost

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	4 242	5 368	5 368	5 252	5 252	5 252	5 252
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	7 186	7 348	7 348	7 521	7 521	7 521	7 521
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	8 199	3 708	3 708	264	264	264	264
Sum Driftsutgifter	19 628	16 424	16 424	13 036	13 036	13 036	13 036
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-17 952	-20 078	-20 078	-22 477	-22 477	-22 477	-22 477
Refusjoner	-6	0	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 672	-1 724	-1 724	-0	-0	-0	-0
Sum Driftsinntekter	-19 629	-21 802	-21 802	-22 477	-22 477	-22 477	-22 477
Sum	-1	-5 378	-5 378	-9 441	-9 441	-9 441	-9 441

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	-5 378	-5 378	-5 378	-5 378
Sum Tekniske justeringer	28	28	28	28
Sum Vedtak forrige periode	-2 386	-2 386	-2 386	-2 386
Sum Lønns- og prisvekst	21	21	21	21
Konsekvensjustert budsjett	-2 338	-2 338	-2 338	-2 338
Konsekvensjustert ramme	-7 716	-7 716	-7 716	-7 716
Innsparingstiltak				
Justering inntekter VARS	-1 725	-1 725	-1 725	-1 725
Sum Innsparingstiltak	-1 725	-1 725	-1 725	-1 725
Nye tiltak og realendringer budsjett	-1 725	-1 725	-1 725	-1 725
Ramme 2025-2028	-9 441	-9 441	-9 441	-9 441

Brannførebygging

Skildring av verksemda i dag

Sogn brann og redning IKS er felles brann- og redningsteneste for kommunane Sogndal, Luster og Vik som dekker eit areal på i underkant av 5000 km² og knapt 20 000 innbyggjarar. SBR har 5 brannstasjonar, 1 bi-stasjon, 2 depot og tilsaman 100 tilsette på deltid og heiltid. SBR-IKS har ansvaret for både førebygging og beredskap mot brann/ulukker.

Gjennom SBR-IKS har kommunen ein brann- og ulukkesberedskap som ivaretok kommunen sine plikter i medhald av brannlovgjevinga og deltek i ordninga for akutt ureining (IUA) Naudmeldetenester for brann er frå 2021 flytta til 110-sentral Bergen.

Ny selskapsavtale er vedteken i 2022 og det er inngått revidert avtale om kostnadsdeling, 5 % fast og 85% etter folketal. Endringa gav vesentleg høgare kostnad på Luster, 1,7 mill. For 2023 er kostnadsauken innanfor pris og lønsutvikling.

Ansvar og mynde for oppfølging av dette tenesteområde for Luster kommune er internt delegert til leiar av eigedom. Eigedom har og oppgåva med kommunens eige beredskapsarbeid planverke og arbeidet i høve andre ulykker.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 338 Forebygging av branner og andre ulukker
- 339 Beredskap mot brann og andre ulukker

Særskilt i 2025

Drifts- og utviklingsarbeid

- SBR IKS drift iht plan, deflatorjustering av kostnader.
- Luster kommune har gjennomført overordna risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse) revidert beredskapsplanen og risiko/farevurderingar på ulike område. Desse vert følgt opp.
- Tette trehusmiljø på Ornes skal brannsikrast med røykdetektor. Prosjektet ligg i investeringsplanen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap 2023	Budsjett 2024	Rev.budsjett 2024	Økonomiplan			
				2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	155	170	170	45	45	45	45
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	308	302	302	322	322	322	322
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 558	11 070	11 070	11 601	11 601	11 601	11 601
Overføringsutgifter	58	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter	0	60	60	100	100	100	100
Sum Driftsutgifter	11 080	11 602	11 602	12 068	12 068	12 068	12 068
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-1 905	-2 100	-2 100	-2 180	-2 180	-2 180	-2 180
Refusjoner	-58	0	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-1 963	-2 100	-2 100	-2 180	-2 180	-2 180	-2 180
Sum	9 117	9 502	9 502	9 888	9 888	9 888	9 888

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	9 502	9 502	9 502	9 502
Sum Tekniske justeringer	68	68	68	68
Sum Vedtak forrige periode	-76	-76	-76	-76
Sum Lønns- og prisvekst	394	394	394	394
Konsekvensjustert budsjett	386	386	386	386
Konsekvensjustert ramme	9 888	9 888	9 888	9 888
Ramme 2025-2028	9 888	9 888	9 888	9 888

Investering og felleskostnader

Skildring av verksemda i dag

Ansvarsområde Investering og felleskostnader inneholder Byggeprosjekt, samt Felles inntekter og utgifter.

Byggeprosjekt/investeringar er av tekniske grunnar knytta til dette tenesteområde, men har i praksis ingen inntekter eller utgifter på driftsområde. Byggeprosjekt/investeringar har eige kapittel med omtale av tiltaka .

Felles inntekter og utgifter inneholder inntekter og utgifter av vesentleg storleik som ville kamuflert den faktiske drifta om dei hadde vore lagt ut på eit anna ansvarsområde. Dette gjeld først og fremst konsesjonskraftsal, sentrale tilleggsløyvingar og den delen av pensjon som skapar ustabilitet i den økonomiske styringa av einingane.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
				2023	2024	2024	2025
Driftsutgifter							
Lønn	-7 364	-2 403	-2 403	-5 563	-1 813	-1 813	-1 813
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	518	744	3 244	5 796	5 796	796	796
Overføringsutgifter	5 426	5 091	4 891	6 433	6 433	6 433	6 433
Finansutgifter	195 038	147 191	147 191	134 065	143 356	141 300	143 787
Sum Driftsutgifter	193 617	150 623	152 923	140 731	153 772	146 716	149 203
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-65 551	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Refusjoner	-982	-2 100	-2 100	-0	-0	-0	-0
Overføringsinntekter	-552 295	-567 668	-572 668	-603 829	-604 414	-601 895	-599 416
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-113 546	-98 205	-102 016	-80 257	-84 854	-80 821	-85 283
Sum Driftsinntekter	-732 374	-717 973	-726 784	-734 086	-739 268	-732 716	-734 699
Sum	-538 757	-567 349	-573 861	-593 355	-585 496	-586 000	-585 496

Beløp i 1000

Fordeling på eining (tabell)

	Rekneskap	Budsjett	Rev.budsjett	Økonomiplan			
				2023	2024	2024	2025
Felles inntekter og utgifter							
Felles inntekter og utgifter	-538 757	-567 349	-573 861	-593 355	-585 496	-586 000	-585 496
Sum	-538 757	-567 349	-573 861	-593 355	-585 496	-586 000	-585 496

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	-48 668	-48 668	-48 668	-48 668
Sum Tekniske justeringer	24	24	24	24
Sum Vedtak forrige periode	-546	-546	-546	-546
Sum Budsjettendring i år	7 500	5 000	0	0
Sum Lønns- og prisvekst	106	106	106	106
Konsekvensjustert budsjett	7 084	4 584	-416	-416
Konsekvensjustert ramme	-41 584	-44 084	-49 084	-49 084
Innsparingstiltak				
Arbeidspraksis, inkludering	-2 500	0	0	0
Premiereserve pensjon	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Innsparingstiltak	-6 500	-4 000	-4 000	-4 000
Nye tiltak				
Ordinær pensjonskostnad	3 750	7 500	7 500	7 500
Rekrutteringstiltak	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	4 750	8 500	8 500	8 500
Nye tiltak og realendringer budsjett	-1 750	4 500	4 500	4 500
Ramme 2025-2028	-43 334	-39 584	-44 584	-44 584

Hovudmål

Hovudmål	Beskriving av langsiktig mål for kommunen	Målsetjing og handlingsplan i økonomiplanen
Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik		
Samordna tenester for alle barn og unge som gjev trygge og gode oppvekstvilkår		

Måltabell

Hovudmål	Delmål
Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik	
Samordna tenester for alle barn og unge som gjev trygge og gode oppvekstvilkår	

Investeringsbudsjett

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum Økonomiplan 2025-28
	2025	2026	2027	2028	
"Nye" Hafslo barnehage	32 000	0	0	0	32 000
Anleggsutvikling til fordeling	3 000	4 000	4 000	4 000	15 000
ATS	15 000	0	0	0	15 000
Avløpstiltak	4 000	9 000	9 000	4 000	26 000
Bakkingavegen, fortau	2 000	0	0	0	2 000
Bilar og maskiner	2 500	1 500	1 500	1 500	7 000
Brannførebygging Ornes	1 000	0	0	0	1 000
Bru Drægni	0	1 000	0	0	1 000
Bru Mjølver	0	0	1 000	0	1 000
Bustadfelt Bolstadmoen	500	2 500	0	0	3 000
Bustadfelt Indre Hafslo	100	2 000	0	0	2 100
Bustadfelt infrastruktur	500	0	4 500	4 500	9 500
Bustadfelt Salen	3 500	0	0	0	3 500
Eigenkapitalinnskot KLP	0	0	2 000	2 000	4 000
Felles inventar/utstyr til fordeling	1 500	1 500	1 500	1 500	6 000
Fellesløvning bygg til fordeling	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Friskhus, evt Kultursal	0	1 000	0	0	1 000
Gjerde sentrum	500	3 500	0	0	4 000
Hafslo omsorgssenter (bygg)	0	2 000	0	0	2 000
Helse og omsorgssenter	5 000	10 000	200 000	200 000	415 000
Infrastruktur Ornes	500	0	0	0	500
Infrastruktur Solvorn	2 000	0	0	0	2 000
Jostedal samfunnshus	0	5 000	0	0	5 000
Kommunal veg Bruflat - Grindhaug,	3 000	0	0	0	3 000
Sviggaplassane					
Kommunal veg Heggmyrane	1 687	0	0	0	1 687
Kommunalt toalett Vassbakken	1 000	0	0	0	1 000
Lustrabadet	2 000	5 000	500	500	8 000
Næringsområde Hafslo	1 000	5 000	3 000	0	9 000
Oprrusting Gaupne sentrum	2 000	3 000	0	0	5 000
Sentrumsopprustning Luster	0	1 000	2 000	0	3 000
Sentrumstiltak Hafslo	2 700	2 300	0	0	5 000
Sentrumstiltak Solvorn	0	2 000	0	0	2 000
Tele og datakommunikasjon	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Tilskot kyrkjeleg fellesråd	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Trafikktryggingstiltak	750	750	750	750	3 000
Ungdomsbase Hafslo	1 200	0	0	0	1 200
Utleigebustader generelt	5 000	5 000	5 000	5 000	20 000
Vassforsyning, generelt	6 000	6 000	6 000	6 000	24 000
Veg Harastølen	0	3 000	3 000	0	6 000
Veg og gatelys	1 500	0	1 500	0	3 000
Sum investeringsprosjekt	107 937	82 550	251 750	236 250	678 487

Felles inntekter og utgifter

Særskilt i 2025

Konsesjonskraftsal

Dette er eit vanskeleg og usikkert område å budsjettera. Ein har lagt følgjande punkt til grunn for budsjettet, der det er lagt inn reduksjon på 10% knytt til usikkerheit (storkundeavtalar og tilslutnad fastpris):

- Næring - pris 55 øre og sal på 80 Gwh gir ein gevinst på 32 millionar
- Privat - pris 55 øre og sal på 25 Gwh gir ein gevinst på 10 millionar
- Spotpris - 65 øre og sal på 20 Gwh gir ein gevinst på 13 millionar

I tillegg har ein eige bruk, der ein betalar for kjøp og forvaltningskostnader. (15-16 øre som straumkostnad.) Her har ikkje kommunen noko inntekter, men ein vil ha lågare prisar ute i alle einingane.

Pensjon

Rådmann ønskjer stabile og føreseielege rammer for driftseiningane. Pensjonskostnaden har gjort dette utfordrande. Pensjonskostnaden er forholdsvis stabil over tid, men det er utbetalingane som styrer kva beløp som skal førast på kvar enkelt eining, med ein motpost på administrasjonen tilsvarende endringane i premiefondet. Dette har gjort økonomisk styring og kontroll utfordrande, med vesentlege endringar som har påverka rekneskapen ved årsslutt.

Ein har lagt inn ein fast prosentsats på pensjon på all løn i drifta for å gjere driftsrammene føreseielege og stabile over tid. Oppgjaret ved årsslutt og føringa knytt til endring i pensjonsfond vert knytt til Investering og felleskostnader for å få bedre kvalitet på rapporteringa knytt til driftsområda. Ein ventar at pensjonskostnaden vil vera aukande i åra som kjem.

Fellesløyvingar

Ansvarsområde inneheld nokre felles postar som rådmann har mynde til å fordela i løpet av året.

- Tilleggsløyving løn 1,2 millionar
- Lærlingar 1,73 millionar
- Sommarjobb til 16 -og 17 åringar 0,46 millionar
- Vedlikehald bygg til fordeling 1 million
- Rekrutteringstiltak 2 millionar
- Tilleggsløyvingar generelt 0,2 millionar, der ramma skal brukast til mottak av flyktningar i barnehagar og 5 millionar til inkluderingstiltak. (arbeidstrening/praksis for personar utanfor arbeidsliv, primært flyktningar)

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap Budsjett Rev.budsjett			Økonomiplan			
	2023	2024	2024	2025	2026	2027	2028
Driftsutgifter							
Lønn	-7 364	-2 403	-2 403	-5 563	-1 813	-1 813	-1 813
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	518	744	3 244	5 796	5 796	796	796
Overføringsutgifter	5 426	5 091	4 891	6 433	6 433	6 433	6 433
Finansutgifter	195 038	147 191	147 191	134 065	143 356	141 300	143 787
Sum Driftsutgifter	193 617	150 623	152 923	140 731	153 772	146 716	149 203
Driftsinntekter							
Salgsinntekter	-65 551	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Refusjoner	-982	-2 100	-2 100	-0	-0	-0	-0
Overføringsinntekter	-552 295	-567 668	-572 668	-603 829	-604 414	-601 895	-599 416
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-113 546	-98 205	-102 016	-80 257	-84 854	-80 821	-85 283
Sum Driftsinntekter	-732 374	-717 973	-726 784	-734 086	-739 268	-732 716	-734 699
Sum	-538 757	-567 349	-573 861	-593 355	-585 496	-586 000	-585 496

Rammeoversikt

Beløp i 1000

Beskriving tiltak	Økonomiplan			
	2025	2026	2027	2028
Vedtatt budsjett	-48 668	-48 668	-48 668	-48 668
Sum Tekniske justeringer	24	24	24	24
Sum Vedtak forrige periode	-546	-546	-546	-546
Sum Budsjettendring i år	7 500	5 000	0	0
Sum Lønns- og prisvekst	106	106	106	106
Konsekvensjustert budsjett	7 084	4 584	-416	-416
Konsekvensjustert ramme	-41 584	-44 084	-49 084	-49 084
Innsparingstiltak				
Arbeidspraksis, inkludering	-2 500	0	0	0
Premiereserve pensjon	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
Sum Innsparingstiltak	-6 500	-4 000	-4 000	-4 000
Nye tiltak				
Ordinær pensjonskostnad	3 750	7 500	7 500	7 500
Rekrutteringstiltak	1 000	1 000	1 000	1 000
Sum Nye tiltak	4 750	8 500	8 500	8 500
Nye tiltak og realandringer budsjett	-1 750	4 500	4 500	4 500
Ramme 2025-2028	-43 334	-39 584	-44 584	-44 584